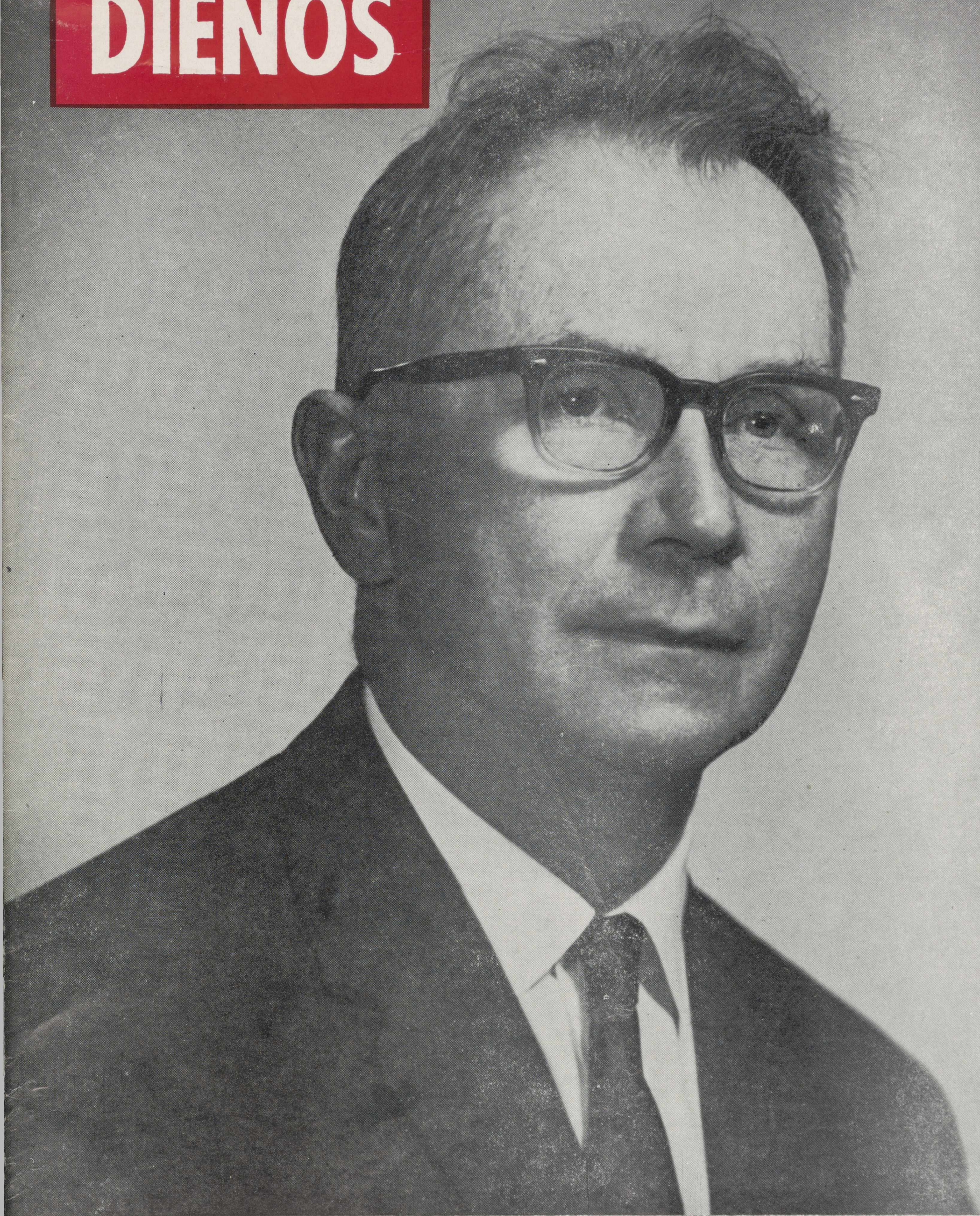

L I E T U V I Ų

DIENOS

1967 M. RUGSĖJO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER

1967

STASYS BARZDUKAS, PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKĖJAS

Vyriausiasis Redaktorius / Editor-in-Chief

Bernardas Brazdionis

Literatūros Redaktorius / Literatur Editor

Juozas Tininis

Foto Redaktorius / Photo Editor

Daumantas Čibas

Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor

Milton Stark

Anglų kalbos Redaktorius / English Editor

Mrs. Rita Meuziukaite-Bureika

Leidėjas / Publisher

Anthony F Skirius

Administratorius / Circulation Manager

Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse /
Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtenas — Chicago, Illinois;
Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas
Mingėla — Detroit, Mich.; Balyš Raugas — Philadelphia,
Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Ur-
ban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto,
Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Boston, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New
York, N. Y. — V. Augustinas, V. Mazeis; Chicago, Ill.
— A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland,
Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis,
Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Hollywood, Calif. — P.
Jasiukonis; Manchester, N. H. — K. Daugėla; Omaha,
Nebr. — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa — F. Ja-
kaitis, V. Gruzdis; Washington, D.C. — Pnoto Arda,
P. Labanauskas. CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis;
Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario —
J. Dvilaitis. AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P.
Jakaiauskas, Vyt. Vosylis.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu
ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomone.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the
opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Die-
nų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais
atvejais be atskiuro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter
published in Lithuanian Days magazine without sepe-
rate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, re-
dakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.

Manuscripts or other matter submitted for publication
in Lithuanian Days magazine will be edited at the dis-
cretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNI-
JOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 METAIS.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama auto-
matiškai, nelaukiant atskiuro pranešimo. Nutraukdamas
prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja
laišku. / If subscription is to be discontinued at expi-
ration, notice to that effect should be sent; otherwise
it will renewed automatically. This policy accords with
the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiuro nr. kaina 65 centai.

Single copy 65¢.

Prenumerata metams \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ

DIENOS

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

Telefonas: 664-2910

RUGSĖJIS, 1967 METAI
Nr. 7 (176), XVIII metai

SEPTEMBER, 1967
Vol. XVIII, No. 7 (176)

TURINYS / CONTENTS

Keturi emigracijos mirazai, A. J. Kasulaitis	3
Stasys Barzdukas Bndruomenės veikloje, pokalbis su LD korespondentu	4
Spaudoj ir gyvenime. Muziko Bertulio "katytė"	6
Ateitis yra mūsų. Iš krikščionių demokratų sąjungos konferencijos	7
Agnė Lukšytė, Prie kavos puoduko. Novelė.....	8
Antano Rūko Eilėraščiai. 1. Mirazas. 2. Svajonė, 3. Užmirštas žiedas.	9
Darbai, pareigos, pastangos. JAV LB V Tarybos narių atsakymai.	10
Pianistas A. Smetona. (N. B)	11
Palangoje prieš 40 metų... Iliustruotas reportažas. (A.)	12
S. Sližys, Atgarsiai iš mokytojų studijų savaitės.	13
Dagio skulptūrų knyga. (J. Br.)	14
Knygos ir autoriai. Komunistinė meškerė. J. Vaisiūnas.	16
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika.	18
ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI. Smulkioji kronika.	20
Right to Freedom ()	21
In the Altar Shadows. By V. Mykolaitis-Putinas. Translated by Milton Stark.	22
Stormy "Lithuania Day" in Expo 67. (E).....	22
Soviet Inequalities. Russian Militarism — Highest Form of Education.	23
Lithuanian History in Stamps. Part LCIX By A. Bernotas.	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25

COVERS / VIRŠELIAI

Front Cover — Pirmas viršelio psl.

Stasys Barzdukas — dabartinis (nuo 1963)
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vyk-
domasis vicepirmininkas.

S. Barzdukas, g. 1906.IV.23 Marijampolės ap.,
1928 baigė VDU-tą Kaune ir išėjo į gimnazijos
mokytojus; vėliau buvo direktorium. Lituani-
stikos dirvonuose reiškėsi ir iš Lietuvos pasitrau-
kęs į Vakarus, — čia dirbdamas liet. gimnazi-
jose, čia veikdamas švietimo valdyboje.

Atvykęs į JAV, apsigyveno Clevelande, iš sa-
vo veiklumu, energija ir darbštumu iškilo į pa-
čius žymiuosius veikėjus, daugiausia reikšda-
masis kultūros ir Lietuvių Bendruomenės ba-
ruose. Daugiausia rūpesčio ir sielos jis y.a įdė-
jęs L. Bendruomenei organizuojantis (1953 ir
1963 m. Seimų atstovas), o jai susiorganizavus,
buvo rinktas JAV LB pirmųjų tarybų narys
(1955-1964), JAV pirmųjų dviejų cv pirminin-
kas (1955-61); JAV LB III tarybos prezidiumo
pirmininkas (1961-64), gi nuo 1963 — PLB-nės
vykdomasis vicepirmininkas.

Paskutiniu metu redaguoja "Pasaulio Lie-
vį".

Pozityviai ir neatlaidžiai dirbdamas bend-
ruomenėje, jis yra nemaža jos reikalais rašęs
ir kalbėjęs; pažymėtina 1958 m. seime pasakyta
kalba "Tautinės Bendruomenės išsilaikymo
priemonės ir galimybės", 1963 seime paskaita
"Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacija;
1966 m. suredagavo jaunimo kalendorių, kur
patiekė išplėstą lietuviybės programą.

S. B. yra vienas iš "Lietuvių kalbos vadovo"
redaktorių (1950 m.); šių metų vasarą Ford-
ham un-te buvo vienas iš lituanistikos kurso
dėstytojų.

Daugiau — 4 ir 5 puslapiuose.

Stasys Barzdukas — Vice-president (since
1963) of the Executive Board of the Lithuanian
World Community, Inc.

Stasys Barzdukas was born on April 23, 1906
in the district of Marijampolė, Lithuania. In

1928 he graduated from Vytautas the Great
University in Kaunas. He taught in high school
for many years and later became principal of
Alytus High School.

After World War II, S. Barzdukas continued
his work in the field of education. He taught
in the Lithuanian high school in Eichstatt, Ger-
many, was for some time its vice-principal, and
(1945—1949) was a member of the Lithuanian
Board of Education.

In 1949, S. Barzdukas came to the United
States, and settled in Cleveland, Ohio. Soon
he became one of the most prominent Lithua-
nian civic leaders, devoting most of his time
and energy to Lithuanian cultural organizations
and to the Lithuanian Community. He has put
in a great deal of time and effort during the
initial stages of the Lithuanian Community. In
1958 and 1963 he was a member of the Lithua-
nian World Congress. 1955-64 he was a mem-
ber of the national council of the Lithuanian
American Community of the USA. 1955-61 he
was chairman of the executive board of the
Lithuanian American Community of the USA.
1961-64 he was presiding officer of the 3rd
National Council of the Lithuanian American
Community of the USA. And since 1963 he has
been the vice-president of the Lithuanian
World Community.

As an active and energetic member of the
Lithuanian Community, Barzdukas has spoken
and written numerous times on various matters
relating to this organization. Noteworthy are
his speech "Means of Retaining Lithuanian Na-
tional Consciousness", delivered during the
Lithuanian World Congress in 1958, and his
lecture "The Organization of the Lithuanian
World Community", given during the 1963
Congress.

S. Barzdukas is one of the editors of "Lieu-
vių kalbos vadovas" (1950), a Lithuanian lan-
guage text book. This summer he was also a
lecturer of Lithuanian at Fordham University,
New York.

New Yorko Operetės moterų choras š. m. balandžio 15 d. 48-to koncerto metu; priekyje su choro dirigentu muziku Mykolu Cibu.

I eilė (iš k.): E. Dėdinienė, M. Ukniavičienė, Z. Laurinavičiūtė, M. Jonavičiūtė, dirigentas M. Cibas; II eilė: M. Virbickienė, M. Akelienė, L. Gudelienė, reikalų vedėja, J. Buzaitė, E. Cibienė, A. Roževičiūtė, O. Daily-

dytė, choro vald. pirm., dr. M. Žukauskienė, G. Kiimalehto; III eilė: E. Bublaitienė, E. Vizbarienė, A. Zaunienė, B. Jalinskienė, M. Mačiūnienė, O. Barasnevičiūtė.

New York Operetta women's choir and conductor Mykolas Cibas during concert held on April 15, New York.

Keturi emigracijos miražai

ALGIRDAS J. KASULAITIS

Politinė emigracija yra skaudi ir net žiauri būseną. Ji yra nenormali kraštutinybė, pati kraštutinumus mėgstanti. Iš mūsų ji atėmė beveik visas normalias organizacines veiklos priemones, bet užkrovė dvigubai daugiau pareigų. Ji atėmė žemės jausmą, bet paliko rūpestį ją. Ji atėmė laisvės džiaugsmą, bet paliko kovos pareigą. Ji atvėrė mums tik du kelius: principais nužymėtą, prakaitu sulaistytą, auka vainikuotą kelią į pergalę ir beprincipinį, perdėto pragmatizmo ir atsidėto darbo kelią į pasidavimą. Iš tikrųjų esminiuose klausimuose vidurio kelio nėra. Nėra jo ir politinės emigracijos dykumoje. Dykumai būdingi miražai. Daug jų iškyla ir mums prieš akis žygyje iš emigracijos į laisvę. Tačiau miražai miražais ir telieka. Tik patyrę keliautojai jais nesusigundo. Tik tvirtų sielų jie nenugramzdina neviltin. Tik tvirtos valios jie nepalenkia.

Miražas šalia fizinės savo prigimties turi dar ir kitą bruožą. Jis visuomet yra fizinio ir dvasinio silpnumo išraiška. Dykumos keliautojui, kurio kojos tvirtos ir kurio vandens krepšiai pilni, miražai nesirodo. Jie kankina tik tą nuvargusį ir ištroškusį keleivį, kurį smėlio kaitra ir beribis troškulys pastato prie egzistencijos ribos. Visa būtis prieš šią ribą keleivis atsiveria miražui, kuris jam visuomet apsireiškia kaip rojus.

Tačiau miražas neišgelbėjo dar nė vieno keleivio. Jis visuomet yra, nors ir nekaltos, bet apgavystės simbolis. Jis nepagirdė dar nė vieno trokštančio, jis neiliejo dar naujos jėgos nė į vienas kojas. Iš smėlio gimęs, jis yra kaip smėlis — ant jo pastatyti rūmai nudulksta su smėliu.

Politinės emigracijos dykuma gimdo savo miražus. Jie yra nemažiau viliojantys ir nemažiau žavūs kaip tie, kurie gimsta iš saulės ir

smėlio. Tačiau žavesys ir vilionė yra lygiai tokie trapūs kaip ir anie. Tie, kurie jiems pasiduoda, atsisako realybės ir peržengia svajonių rojaus ribą, šiame peržengime gi ir glūdi miražo tragizmas. Jis gimsta trokštant gyvenimo, bet pačiu savo gimimu jis išskiria keleivį iš realaus gyvenimo tekmės.

Vienas tokių miražų šiandien stovi prieš mūsų akis. Vadinamasis bendradarbiavimo klausimas juk iš esmės yra ne kas kita kaip miražas. Mūsų kojos, rankos ir širdys yra pavargę nuo kovos. Mus troškina nelaisvės troškulys. Svetinga, bet svetima žemė degina padus. O miražas dvelkia gaivių Tėvynės oru, svaigina normalaus gyvenimo viltimi. Ar nuostabu, kad ne viena ranka griebiasi miražo skverno?

Tačiau miražas lieka miražu. Bendradarbiavimo šešėliai jau šiandien supurtė lietuviškąją visuomenę kaip retai kas. O naudos iš jo jokios. Nei lašelio, nei grūdo. Ir nenuostabu, nes bandradarbiavimas yra miražas.

Bendradarbiavimas iš esmės yra Kremliaus gundymas. Jis yra bolševikinio plano dalis. Plano sunaikinti lietuvių kovojančią išeiviją. Panaudoti agentus ir nuoširdžius patriotus. Panaudoti jaunimą ir senimą. Panaudoti meną prieš politiką. Kremlius žino mūsų silpnas vietas. Jis žino žmogišką silpnumą. Jis žino avantiūros traukę. Jis žino lietuviybės meilę. Todėl šiuos jausmus naudoja. Vieniems jis siūlo lietuviškos knygos rinką, kitiems muzikos plokštelę, dar kitiems žodyną ar pokalbį prie pietų stalo. Tačiau visi Kremliaus žingsniai yra tik vilionė. Nei Kremlius, nei nė vienas jo agentas nėra nė viename lietuviui pasiūlęs to, kas mums priklauso ir kas yra viso mūsų gyvenimo ir kovos pagrindinis tikslas: laisvė ir nepriklausomybė. Tautinė laisvė ir valstybinė nepriklausomybė yra mūsų teisė. Prašdami mažiau mes jos atsisakome ir tuo pačiu parodome savo silpnumą. Politinį silpnumą. To Kremlius ir siekia. Jis siekia mus pirmiausia politiškai sužlugdyti. Po to bus daug lengviau išnaikinti ir tautinės žymės.

/ Nukelta į 6 puslapį

* Santrauka kalbos, pasakytos L. Kr. Demokratų konferencijos iškilmingos vakarienės metu Chicagoje (Apie konferenciją ž. 7 psl.)

Stasys Barzdukas Bendruomenės veikloje

Norėdami pagerbti vieną iš daugiausia dirbusių Bendruomenės kūrimsi ir jos veiklos baruose pastarajame dešimtmetyje, — Stasį Barzduką, dabartinį PLB valdybos vykdomąjį vicepirmininką, įgaliojome mūsų bendradarbių pasikalbėti su šiuo ryškiuoju bendruomeninku, iškeliant aktualiuosius Bendruomenės klausimus.

— Palyginę Bendruomenės idėines aukštumas su pasiektais vaisiais, ar nesigailite Bendruomenės ugdymui skyrę beveik du kūrybingiausius savo gyvenimo dešimtmečius?

— Nesigailiu. Į Bendruomenę žiūriu kaip į organizuotą savo tautos dalį svetur. Taigi

jos likimas ir ateitis turi rūpėti kiekvienam. Tai tikslas, kaip ir visų kitų istorinių tautinių mūsų pastangų — tautos kilimas ir stiprėjimas. Bet nė vieno tokio tikslo siekimas nebuvo lengvas. Sunkiai Lietuva jungėsi į vieną valstybę, sunkiai kovojo dėl savo sarakškumo, sunkiai budo iš tautinio miego, sunkiai atstatė valstybinę savo nepriklausomybę ir t.t. Todėl nereikia taip pat norėti, kad ir Bendruomenės vaisiai mums "kristų iš dangaus". Lietuvių išeivija labai marga savo tautiniu brendimu, kartų skirtumais, organizacinėmis tradicijomis, visuomeninėmis nuotaikomis, tad suprantama, kodėl toks ne-

Stasys Barzdukas — JAV LB c. v. pirmininkas ir III Tarybos prezidiumo pirmininkas. JAV LB III Tarybos prezidiumas 1962 m. sesijos metu. Iš k.: vicep. A. Mikuckis, pirm. S. Barzdukas (kalba), vicep. A. Nasvytis, techn. sekr. V. Kasperavičiūtė, sekr. V. Kamantas.

S. Barzdukas — president of the 3rd National Council of the Lith. American Community of the USA (1962).

Apačioj —

JAV LB II-ji c. valdyba. Iš kairės (sėdi): vicep. A. Nasvytis, sekr. A. Puškoriūtė, pirm. S. Barzdukas, vicep. P. J. Žiūrys, inf. ved. V. Braziulis; stovi: šviet. ved. P. Balčiūnas, sekr. E. Karnėnas, kult. reik. ved. V. Mariūnas, inž. J. Staniškis.

Executive Board of the Lith. American Community of the USA (1961). In the center — S. Barzdukas.

lygus ir duobėtas Bendruomenės kelias. Šalia vienijančių taip pat gyvai reiškiasi ir skaldančiosios individualizmo, internacionalizmo bei nutautimo jėgos. Bendruomenės organizavimasis tegalimas tik geros valios ir vidinio įsitikinimo pastangomis. Tautinės tvirtovės svetur tegina tik savanoriai. Vienu tokiu savanoriu laikau ir save, nors į bendruomeninį darbą buvau suragintas ir paskatintas kitų. Atiduodu savo dalį, būdamas įsitikinęs, kad dideli tautiniai sąjūdžiai negalimi be širdies šilumos vien atgalios rankos mostais.

— Kas bendruomeninio darbo eigoje Jus labiausiai yra džiuginę ir kas liūdinę?

— Kaip ir kiekvieną bet kurio darbo žmogų: laimėjimai džiugino, nesėkmės liūdino. Būta ir vienu, ir kitų. Bet išeivijos sąlygomis, pasiekta daug. Ir ne mano vieno, bet daugelio pastangomis. Tik Bendruomenė dar nėra tai, kas turėtų ir privalėtų būti: gerai organizuotų išeivijos lietuvių stipri tautinė jėga, su kuria reikėtų skaitytis kiekvienam — ir savam, ir svetimam.

— Jums teko eiti atsakingas pareigas JAV LB apylinkėje, centro valdybose, taryboje, dabar esate PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas. Kuri pakopa Bendruomenės laiptuose, manote, yra reikšmingiausia?

— Laiptų pakopos vienodai reikšmingos visos. Tą pat reikia pasakyti ir apie "pakopas Bendruomenės laiptuose": Bendruomenė yra didžiai sudėtinga tautinio mūsų darbo talka, kurią vykdo visi jos organai. Šioje talkoje reikalingas kiekvienas lietuvis. Nors nelygios paskirties ir apimties, bet vienodai reikšmingas darbas yra pvz. Bendruomenės apylinkėje ir PLB Kultūros Taryboje. JAV LB Kultūros Fonde ir PLB Valdyboje. Reikšmingumo laipsniavimas dažną klaidina, kai iš tikrųjų svarbu, jog darbas visur gerai ir atsakingai būtų dirbamas. Palyginkime kad ir su valstybe: valstybės darbui reikia kaimo seniūno ir prezidento, pradinės mokyklos mokytojo ir universiteto profesoriaus, miestelio bibliotekos vedėjo ir švietimo ministro, valsčiaus viršaičio ir seimo nario. Tas pat ir Bendruomenėje: savo darbui ji turi apylinkę, apygardą, krašto valdybą ir tarybą, turi specialius švietimo, kultūros ir kitų darbo sričių organus, turi viso laisvojo pasaulio mastu veikiančias institucijas — PLB Seimą, PLB Valdybą, PLB Kultūros Tarybą ir kt. Visur reikia darbą atliekančių žmonių. Tad klystų tie, kurie Bendruomenės reikšmę tenorėtų matyti pvz. tik apylinkėje, nors be apylinkių iš tikrųjų pačios organizuotos Bendruomenės negalėtų būti.

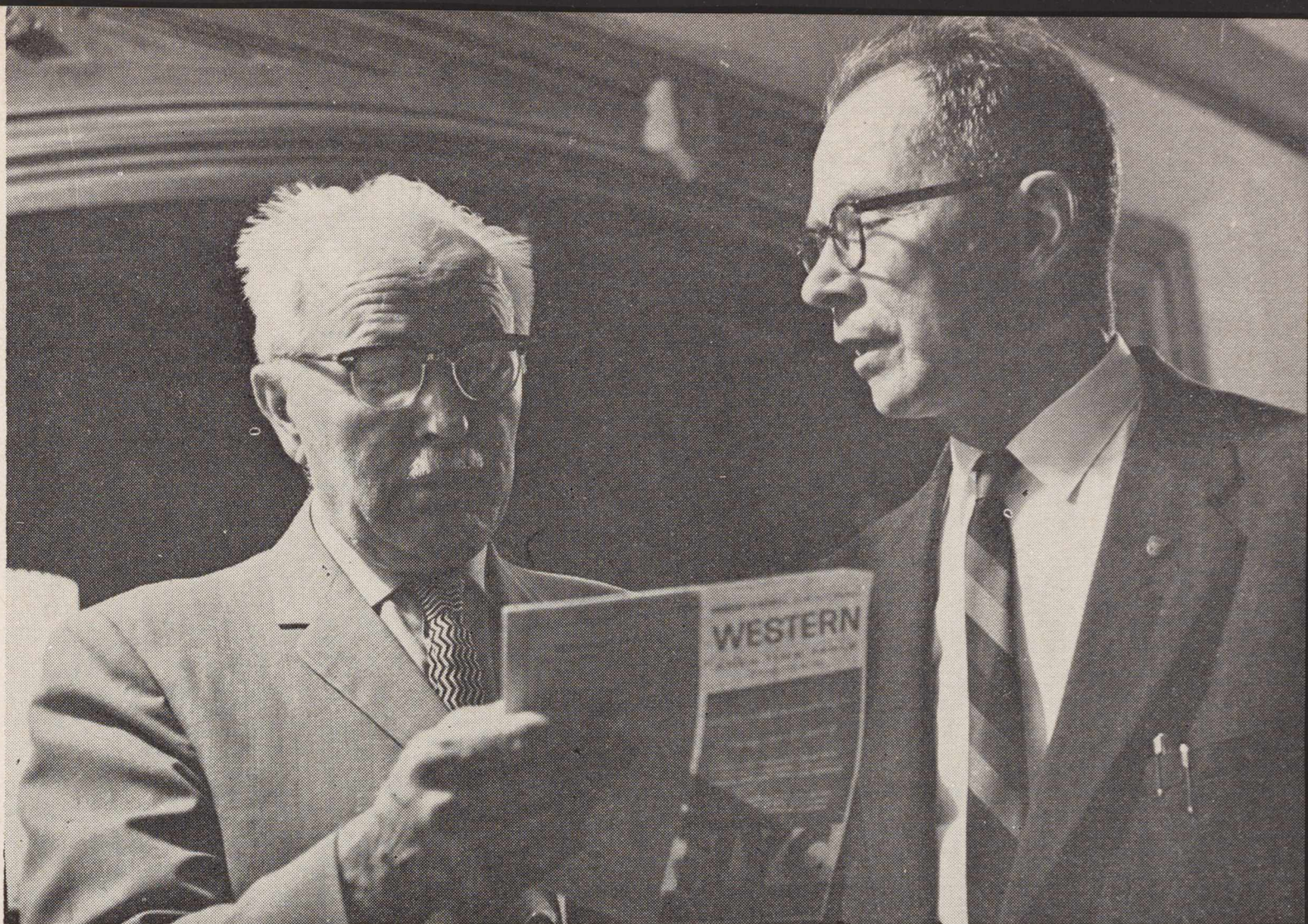
— Kaip paaiškinti faktą, kad sunkiausia kandidatų rasti į apylinkių valdybas, o lengviausia — į tarybą?

— Kaip sakytą, visų Bendruomenės organų darbas reikšmingas ir reikalingas. Tačiau jis nevienodo sunkumo. Sunkiausias apylinkių darbas: jis kasdieninis, dažnu atveju smulkus ir net juodas (tenka ir kėdes bei stalus statinėti, ir patalpas valyti, ir indus plauti). Tad toks darbas negali vilioti. Jam reikia pasiukojimo tikrąja šio žodžio prasme. Nevisiems šitai ir įmanoma. Bendruomenės tarybos darbas kitokio pobūdžio — svarstomasis, sprendžiamasis, prižiūrimasis. Taryba posėdžių renkasi retai. Ji taip pat patrauklesnė ir savo reprezentavimu — renkama visų, tad susilaukia platesnio dėmesio ir kt. Tik kai kas čia klaidingai visuotinai įžiūri „garbės“ siekimą. Jei laisvasis pasaulis šios „garbės“ atsisakytų, nebūtų galimi parlamentų ir kitų „aukštesnių pakopų“ organų rinkimai. Čia tam tikrą vaidmenį vaidina ir visuomeninis rungtyniavimas, būtina ir, sakyčiau, esminė demokratinio gyvenimo dalis. Tokį rungtyniavimą reikia ne smerkti, bet žiūrėti, kad jis būtų korektiškas bei džentelmeniškas. Man atrodo, Bendruomenė šiuo atžvilgiu teigiamai pažengė į priekį: pastarieji JAV LB Tarybos rinkimai palyginti daug dėmesio skyrė programiniams kandidatų pasisakymams, ir tai kėlė susidomėjimą pačiais rinkimais. Toks visuomeninis rungtyniavimas, be auklėjamosios reikšmės, taip pat savy slepia ir sveiką aktyvumo pradą, skatinantį bendruomeninio gyvenimo pažangą.

— Pasigirsta balsų, raginančių keisti JAV LB Tarybos rinkimų tvarką ir veiklos praktiką. Ar iš tikro reformos reikalingos? Jei taip, tai kokios?

— Bendruomenės rinkimų tvarka yra jos pačios sutarta. Reikėtų ją keisti, jei ji neduotų norimų vaisių. Tad kiekvieną pozityvų siūlymą reikia pastebėti ir svarstyti. Man pačiam ankstyvesniuose svarstymuose teko aktyviai reikštis, bet ne visi siūlymai rado kitų pritarimo. Iš seniau galvoju, kad Bendruomenės krašto tarybą reikėtų sudaryti dvejopu pagrindu: delegavimo ir rinkimų. Siųsti atstovai turėtų būti gyvojo bendruomeninio darbo žmonės — apylinkių darbuotojai. Bet taip pat reikia išlaikyti ir rinkimų principą, teikiantį teisę kiekvienam aktyviai reikštis Bendruomenės gyvenime — rinkti ir būti renkamam. Šiuo atžvilgiu Bendruomenė išsiskiria iš visų kitų bendrinių mūsų veiksmų, ir tai teigiamu savo bruožu. Kaip jau sakytą, rinkimai turi didelę visuomeninio auklėjimo reikšmę, jie taip pat šalina rutiną ir įgalina naujų pajėgų ugdymąsi. Vadinas, jei reikėtų reformų, tai tik ta prasme, ar reikiamu santykiu dabar derinami delegavimo ir rinkimų pagrindai. Bendruomenės apylinkės JAV LB Taryboje turėtų gauti ne mažesnę balsą, kokią jos turi pvz. Kanados Lietuvių Bendruomenėje. Būtų pašalintas įspūdis, jog apylinkių darbas yra tvarkomas „iš viršaus“ (vieni dirba, o kiti diktuoja!). Šioj vietoj reikėtų pastebėti, kad vyr. vykdomojo organo (centro valdybos) nariai sprendžiamojo balso Bendruomenės taryboje galėtų ir neturėti, kaip jo neturėjo ministerių kabineto nariai nepriklausomos Lietuvos seime: pačiam už save balsuoti čia lyg nederėtų.

— Ko laukiate iš organizuojamo PLB III-jo

J. Bačiūnas, PLB pirmininkas, ir St. Barzdukas, PLB vykdomasis vicepirmininkas.

seimo? Kuriais klausimais seimas turėtų tarti savo žodį?

— Pagrindinė PLB seimo reikšmė yra ta, kad jis yra organizacinė visų laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenės jungtis. Šiaipjau seimas svarstys ir spės visų pirma tai, ką jam numato PLB konstitucija: Lietuvos laisvės kovos ir PLB reikalus. Pirmuoju atveju jis ieškos kitų veiksmų, visų pirma Vliko, talkos. Antruoju atveju seimas atsispindės kraštų bendruomenių švietimo, kultūros, organizavimosi ir kiti rūpesčiai, suvedami į vieną išeivijai gyvybinės reikšmės turintį žodį — į lietuviybę. Tai priklausys ne tik seimui, šaukiančios PLB valdybos, bet visų seimo narių ir atskirų kraštų valdybų iniciatyvai. Štai kodėl PLB valdyba jau iš anksto rūpinasi, kad seimui deramai būtų pasirengta ir kad jame kraštų bendruomenės būtų tinkamai atstovaujamos. Kadangi seimas įvyksta suaktyviniais 1968 metais, tad, suprantama, jame bus labai gyva šios suaktyvės dvasia. Seimas išrinks naują PLB valdybą. Nusistojančia tradicija, jis taip pat bus ir kultūrinė mūsų šventė. Seimas yra vienintelė vieta, kur reguliariai renkasi laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenių atstovai, tad jis kompetingas smaigstyti visų lietuvių veiklos sričių gaires ir šiuo atžvilgiu nusipelno visų lietuvių dėmesio, supratimo ir paramos.

— PLB, JAV ir Kanados bendruomenių valdybų pasitarime Toronte 1962 metais buvo nutarta steigti PLB politinį komitetą ir aktyviau jungtis į tiesioginę Lietuvos laisvinimo kovą. Ar tai buvo geras nutarimas? Jei taip, tai kodėl nuo jo vėliau buvo atsisakyta?

— Nutarimas buvo ano meto aplinkybių padaras. Aplinkybės vėliau kito. PLB valdybos iniciatyva buvo konsoliduotas Vlikas. Pradėtos šaukti bendros veiksmų konferencijos. Rasta būdų pastoviau tarpusavy bendradarbiauti, pvz. PLB valdyba prie Vliko turi nuolatinius savo ryšininkus ir kt. Tad tikslingumo ir jėgų taupymo motyvais buvo at-

sisakyta nuo atskiro komiteto. Visi esam kovos padėty, tad būtina taip pat viena jos vadovybė. Visų kraštų lietuvių bendruomenės Lietuvos laisvinimo darbą dirba visomis savo išgalėmis pagal vietos sąlygas, ir jos ne tik netrukdomos, bet visais būdais skatinamos. Žvelgiame ir į ateitį. Ateina metas, kada Bendruomenė svetur bus jei ne vienintelė, tai pati stiprioji laisvės kovos jėga, ir iš to teks pasidaryti atitinkamas išvadas.

— Kaip yra su tomis „tautinės drausmės“ normomis? Ar jos pakankamai autoritetinčiai aptartos, kad įpareigotų sąmoningus lietuvių bendruomenės narius? Kodėl šia prasme iškyla tiek daug nesusiklausymo?

— Niekas neabejojam, kad „tautinės drausmės“ normų reikia. Tad jas svarstom ir priimam įvairiuose savo suvažiavimuose. Jas formuluoja ir skelbia mūsų veiksniai. Ne tik paskirai, bet ir bendrose savo konferencijose, kurios 1966 įvyko Clevelande ir 1967 m. New Yorke. Tiesa, daugiausia būna kompromisiniai sprendimai. Bet jie vieningi, ir gerai, kai jie atsiranda kaip orientacinės privalomos gairės. Tampame organizuota bendruomene, ne palaida kaimene. Kad ir tautinės drausmės normos santykiams su okupuotu kraštu: lietuvis su lietuviu santykiauja (išskiriant išgamas ir išdavikus), su okupantu kovoja. Taip turi būti. Deja, nesusiklausymo atsiranda, kai prasideda, kai prasideda normų interpretacija. Vieni esam griežtesni, kiti atlaidesni. Vieni linkstam klausyti, kiti elgiamės pagal savo išmintį ir norus. Vieni vadovaujamės gera valia, kitiems jos gal ir pritrūksta. Tuo būdu atsiranda nereikalingo ir tautiniam labui nenaudingo samyžio, su kuriuo reikia kovoti. Šiuo atveju akys turi krypti į veiksmų nutarimus, nes nežinau nieko kito autoritetingesnio, kam mes esamomis aplinkybėmis galime turėti. Tik ir veiksmų nutarimai negali kirstis su gyvenimo reikalavimais: nustatyta tvarka turi būti galimas ir jų modifikavimas. Esmė turi nasilikti nekeičiama, metodai gali įvairuoti.

KETURI EMIGRACIJOS MIRAŽAI

Atkelta iš 3 psl.

Bolševikinis vėžys graso. Kai ką jis jau ėda. Vienintelė priemonė — visuomeninio kūno operacija. Skaudi, bet būtina. Ruoškimės jai kiek galėdami geriau. Darykime ją su meile žmogui. Bandykime jį gydyti tiesa ir faktu. Bet jei negyja, išpjaukime jį be gailėsčio. Laiku operuotas visuomeninis kūnas pasveiks naujam darbui. Negydomas jis mirs.

Miražo šešėliai driekiasi ir politikos baimėje. Išeivijos, ypačiai naujosios, trumpa istorija yra nužymėta tiesiog liguista lietuviškosios politikos baime. Politikos žodis daugeliui yra tapęs keiksmazodžiu. Politikas yra toks žmogus, kuriuo negalima pasitikėti. Politinės grupės yra visų išeivijos nelaimių šaltiniai. Jų vaidai trukdo laisvės kovą ir kūrybinį procesą, ir t. t. be galo. Skaudžiausia, kad tokios idėjos per ištisą šimtmečio ketvirtį buvo ir yra perteikiamos jaunimui kaip realaus gyvenimo tiesa. Jaunimas buvo ir yra baidomas nuo politikos visomis galiomis ir visomis priemonėmis. Argi nuostabu, jog šis jaunimas, šiandien besijungiąs į emigracinių politinio gyvenimo sukurius, su giliu nepasitikėjimu žiūri į lietuviškąją politiką, jos institucijas, eksponentus ir apraiškas. Argi nuostabu, kad jaunime nemaža tokių minčių, kurios ne tik nesiderina su lietuviškojo valstybingumo esme, bet yra priešingos laisvės kovos siekimams. Argi nuostabu, kad pačios silpniausios Jaunimo Kongreso rezoliucijos yra tos, kurios kalba apie politiką ir dalykus, ją liečiančius, ir kurios tiek skausmo suteikė mums vyresniesiems. Argi nuostabu, kad daug jaunimo jau nebesupranta laisvės kovos prasmės ir taip lengvai sveiką tautiškumą ir normalų valstybingumą iškeičia į tuščiaavidurį kosmopolitizmą su pragmatiniais ataudais.

Aš esu giliai įsitikinęs, kad visos eilės mūsų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo vadovų pastangos nupolitinti jaunimą, ateities istoriko bus užfiksuotos kaip viena pačių didžiųjų mūsų šiandienos išeivijos klaidų. Tautinis šokis ir daina, krepšinis ir lietuviška knyga yra nepaprastai svarbūs faktoriai tautinės kultūros kelyje į aukštumas. Tačiau nemažiau svarbus yra ir politinis-visuomeninis auklėjimas, kuris atskleidžia politinės emigracijos jaunimui valstybinės sąmonės ir politinės esmės gelmes. Tauta tikrai iškilusi į politinės bendrijos plotmę sukuria sau organizmą - valstybę, kurios rėmuose ji gali tobuliausiai kurti savo civilizaciją ir kultūrą ir tuo būdu prasmingai įsijungti į visos žmonijos pastangas sukurti tokį civilizuotą pasaulį, kuris garantuotų žmogui tas teises ir garbę, kokia jam kaip apskčiausiam tvariniui priklauso. Politinis sąmoningumas, atremtas į tiesos, tvarkos ir teisės pagrindus, apvainiuoja tautos pastangas atverti save pasauliui kaip tobulai organizuotą vienetą — valstybę. Politinis sąmoningumas ir kitos politinio žmogaus ypatybės laiduoja tokią politiką, kuri tarnauja tautai ir žmogui pačiu geriausiu ir tiksliausiu būdu.

Pagaliau laisvės kova yra iš esmės politinis aktas, nukreiptas į politinį tikslą ir siekiamas politinėmis priemonėmis. Išjungiant iš jaunimo auklybos politinio sąmoningumo momentą, jis yra didele dalim išjungiamas iš laisvės kovos srovės. Jo auklyba lieka nepilna ir toji spraga anksčiau ar vėliau užpildoma svetimų politinių interesų ir traukos.

Nepolitinė išeivija yra miražas, kurio ža-

vesys yra netikras ir net kenksmingas. Politinis sąmoningumas gilioje esmėje yra vienijantis faktorius, o ne skaldantis. Yra būdingiau, kad tos 15 grupių po eilės metų sugėkurios dirba kartu ir sutartinai. Dar būdingiau, kad tos 15 grupių po eilės metų sugėbėjo tarpusavyje sutarti be teismo ar kitokios pagalbos. Argi nebūdinga, kad nežiūrint visų apolitinių nuotaičių, laisvės kovai iki šandien vadovauja politiniai sluoksniai, ir išeivija nerado (ir galiu pridėti — neras) geresnio pakaito tam darbui. Kaip tik todėl aš esu giliai įsitikinęs, kad apolitiškumo nuokrypa yra vienas iš pirmųjų mūsų šiandienos rūpesčių.

Miražo atšvaitų turi ir teisės, tvarkos bei disciplinos nuokrypos. Emigracija yra anomalija, tačiau ji tik tuomet bus prasminga, kai ji paklus teisei ir tvarkai, apsireiškiančioms tokiais normomis ir formomis, kurios natūraliai kyla iš prigimtinių struktūrinių šaltinių, kurių syvais maitinasi Vakarų civilizacija. Politinė emigracija nesuponuoja anarchijs. Atvirkščiai — teisė ir tvarka yra tie ginklai, kurie politinę emigraciją kūrybiškai įprasmina. Politinė emigracija pakeičia tik formas, sąlygas ir metodus, bet nemodifikuoja principų ir normų, teisės ir tvarkos. Kaip tik todėl darbo padala, vertybių gradacija, politiniai - visuomeniniai - socialiniai pagrindai negali būti keičiami tik todėl, kad jie apsireiškia išeivijos - emigracijos salygoje. Emigracijos dažniausiai miršta ne todėl, kad neturi po kojomis žemės, bet todėl, kad nesimaitina tais šaltiniais, kurie teikia gyvybinius syvus bendruomeniniam - visuomeniniam gyvenimui... Mes negalime pakeisti fizinio emigracijos pobūdžio, bet galime ją įprasmiti kūrybingu darbu, apsireiškiančiu teisės ir tvarkos normomis.

Ketvirtoji problema, kuri turėtų šiandien mums rūpėti, yra asmeninės moralės ir etikos nuokrypos, kurios vis toliau, vis aukščiau kelia galvą mūsų išeivijoje. Pačia tikriausia prasme šis yra raktinis klausimas bet kurioje bendruomenėje. Visa kūrinija yra palenkta žmogui, ir jo kūrybinis genijus yra tas istorinis variklis, kuris laike ir erdvėje kuria civilizacijas, kultūras ir pačią istoriją. Žogus yra Dievo atšvaitas, nes jis turi galią kurti. Tačiau kūrybos vyksmas turi savo įstatymus ir tvarką. Kūrybinis genijus priklauso Dekalogo, lygiai, kaip visa tvarinija priklauso Dievo valios. Nei emigracijos sąlygos, nei tikslų aukštumas nepaneigia degančio krūmo amžinosios tiesos. Mes kovojame su melu, prievarta, ateizmu, smurtu, diktatūra ir apgaule, kuriuos naudoja tarptautinis komunizmas, tačiau tas nereiškia, jog mes turime vartoti tas pačias priemones. Moralė ir tiesa yra tie ginklai, kurie mus nuves į pergalę. Naudodami prieš kovos priemones, mes suniekiname tas vertybes, už kurias kovojame. Melas lieka melu, ar jis naudojamas visuomenės vado, ar paprasto žmogelio — iš esmės negatyvus ir žalingas aktas, skaudinąs tiek jo autorių, tiek visą visuomenę.

Šios keturios problemos — *bendradarbiavimo pagunda, politikos baimė, teisės ir tvarkos nuokrypa ir asmeninės moralės suklupimas*, yra mano galva, tos esminės pinklės, kurių mes privalome išvengti, jei norime nugalėti emigraciją ir ją įprasmiti. Aš asmeniškai tikiu, jog vienas pačių stipriausių ginklų šioje, tam tikra prasme likiminėje kovoje, yra ne kas kitas, tik krikščioniškosios demokratijos idėjų sistema. Tai idėja, kuri šaknis turi Evangelijoje ir kuri šiandien maitinasi Gero-

Spaudoj ir gyvenime

Muziko Bertulio "katytė"

Vasario 24 d. Chicagoje Jaunimo Centre J. Bertulis skaitė paskaitą tema "Žodis muzikoje ir muzika žodyje". Ta proga atžymėta muziko Juozo Bertulio pedagoginės veiklos 50 metų sukaktis. Po to išleistas "Muz. Juozo Bertulio pedagoginės veiklos 50 metų sukakties minėjimo, paskaitos ir parodėlės biuletenis". Čia yra idėtas ilgas J. Bertulio muzikinių kūrinių sąrašas, biografijos bruožai ir spausdinama keletas jo gyvenimo nuotraupų, anekdotų, išpūdžių.

Nebejauno amžiaus žmogus, (g. 1893), senokai sulaukęs pensijos, J. Bertulis ir šiandieną nenurimsta be darbo. Duodame mažą ištraukėlę iš "biuletenio" kuri vaizdžiai nusako jo charakterį ir veiklumą.

"Nesykį rengėjoms turėjau atsisakyti nuo parašymo straipsnio, arba recenzijos. Ne viena manęs užklausė (net ir iš rimtų vyrų):

— Tad ką gi dirbi per dienų dienas?

— Atvirai pasakius, — sakau aš, — nieko nedirbu. Mat, aš turiu katytę su ilga uodegute. Ji už mane ir tarnybos pareigas atlieka, ir į mokyklą nueina, ir kambarius aptvarko, dulkes išvaiko, rūbus aptvarko, juos išdailina, trūkumus pašalina — pagerina, į krautuves nueina, pietus išverda, indus išplauna, spaudą perskaito, siuntinius į Lietuvą išsiunčia (nes 9 šeimos jų laukia), ir privačias pamokas už mane atlieka, ir į krūvą laiškų atsakinėja. O jau su kūriniais?! — Stebuklus daro. Kiti, pav., sugaišta mėnesius, net metus, kol sukuria kokį kūrinį (net L. Beethovenas nuo to neišsisuko), o mano katytė — brukšt su uodegyte ir į 5 sekundes — gatava. Perrašinėja gaidas ne su plunksna, bet su liežuviu. O multiplikuoja — šokinėdama su sviediniu, jai tatau vien žaidimas...

— Kuriam galui tad duodi tas privačias pamokas?! — klausia.

— You are right, ponias. Pernai, t. y. 1966 m., įv. labdaros tikslams paaukojau tikrai 445 dolerius. Tas sudaro mano pagrindinės algos nepilnų trijų mėnesių uždarbio. Be abejo, šios sumos nebūčiau pajėgęs aukoti, jei neprisidėtų privačios pamokos... Vienok Jūs esate teisinga: kuriam galui?! Velyk namie sėdėjus ir Jums straipsnius rašius. Būtų daug sveikiau. Ar ne tiesa?..

Tiesa, katytė net ir suserga už mane. Ar ne gražu?

Nutilo mano ponios."

sios Naujienos syvais. Ji savyje sukaupia taji krikščioniškąjį humanizmą, kuris Kalno Pamokslo tiesas atskleidžia kasdieninio gyvenimo slėniuose ir kuris Gerąją Naujieną išveda iš Bažnyčios į salę, fabriką, teismą, mokyklą. Krikščioniškoji demokratija yra toji srovė, kuri amžiu sukurtais civilizacijos turtais gailina šiandienos pasaulį. Socialiniame gyvenime krikščioniškoji demokratija neša žmoniškai meilės, šalpos, žmogaus pagarbos, duonos, lygaus paskirstymo darbo, garbės dovanas. Politiniame gyvenime ji teikia tvarkos, laisvės ir taikos principus...

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga, kaip ir jos pirmatakę Lietuvos Krikščionių Demokratų Partija, iki šiol stengiasi ištikimai šiems gražiesiems idealams tarnauti. Mes palenkėme krikščioniškosios demokratijos idėją visų pirmiausiai savo tautos ir savo valstybės tarnybai. Lietuvybė, krikščionybė ir demokratybė buvo tie mastai, kuriais mes matavome ir seikėjome kiekvieną savo mintį, žodį ir darbą. Ir ateityje šie trys švyturiai švies mums kelią.

ATEITIS YRA MŪSŲ

Iš lietuvių krikščionių demokratų konferencijos

Birželio 24-25 dienomis Chicagos Jaunimo Centre konferavo Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos vadovybė ir skyrių atstovai. Dvi dienas nemažas būrys krikščionių demokratų aptarė sąjungos vidaus reikalus ir tuos aktualiuosius šandienos klausimus, kurie stovi visuomeninio ir politinio gyvenimo centre.

CK pranešimas

CK pirmininkas A. J. Kasulaitis savo pranešime nušvietė sąjungos trejų metų darbą. Pareiškęs, jog visoje krikščionių demokratų veikloje šviečia du negestantys švyturiai — lietuviškasis imperatyvas ir krikščioniškoji demokratija. Sąjungos pirmininkas vidaus reikaluose rado visą eilę sričių, kuriose reikalinga didesnio aktyvumo. Apskritai, daugelis sąjungos narių dirba su dideliu pasiaukojimu ir energija tiek bendriesiems, tiek sąjungos reikams. Jų dėka sąjunga savo veikloje žengė žingsnį priekin.

Tarptautiniuose santykiuose

Praėjusioje kadencijoje CK ypatingą dėmesį atkreipė į tarptautinius santykius: ryšius su krikščionių demokratų partijomis ir jų junginiais bei reagavimą į tarptautinės politikos niuansus. LKDS yra Vidurio Europos KD Sąjungos (CDUCE) ir Europos KD Sąjungos (ECDU) narys, o per šiuos tarptautinius junginius priklauso ir Pasaulio KD Sąjungai, apimančiai visus penkis kontinentus. Šie ryšiai buvo išnaudoti visų pirmiausia laisvės kovos bylai populiarinti ir lietuvių KD idėjoms skleisti. Palaikomas ryšys su Tarptautiniu KD Tyrimo bei Dokumentacijos Biuru Romoje; savo ruožtu stiprinami ryšiai su atskiromis KD partijomis, pvz., Čilės (su kuria vyksta nuolatinis susirašinėjimas ir pasikeitimas nuomonėmis), Čekoslovakų KD egzilyje ir kt. Tamprius ir vaisingus ryšius su atskirų kraštų partijomis palaiko ir LKDS atstovai: Italijoje Msgr. V. Mincevičius, Vokietijoje dr. P. Karvelis, Prancūzijoje inž. A. Venskųs, Brazilijoje Msgr. P. Ragažinskas ir kt. (A. Venskųs vėl neseniai išrinktas Tarptautinės Jaunųjų KD Sąjungos egzekutyvo nariu).

LKDS-ga stengėsi atsiliiepti ir į tuos reiškinis, kurie koku nors būdu lietė Lietuvą ar laisvės kovą. Minint 25 metų laisvės sukilimo sukaktį, išsamus memorandumas išsiuntinėtas viso pasaulio KD partijoms, tarptautiniams junginiams ir jaunimo sąjūdžiams. Įvairiais reikais atskiri memorandumai pasiūti

prez. De Gaulle'ui, premjerui Wilsonui, Vatikano valstybės sekretoriui, Jungtinėms Tautoms, Izraelio užsienio reik. min. Aba Eban ir kt.

Atsiliiepta ir į tarptautinę spaudą, ją pakoreguojant, pagiriant ar pakoreguojant.

Su savaisiais namie

Pranešime pirmininkas ypatingai pasidžiaugė pagyvėjusia Vliko veikla ir jo naujojo pirm. dr. K. J. Valiūno darbais bei užsimojimais. Konstatuota visiškai LKDS pritartimas Vliko linijai bei darbui ir visokeriopa jam talka.

Pranešėjas ypatingai pabrėžė vad. "bendradarbiavimo" su ok. Lietuva klausimo aktualumą ir okupanto pinkles. Pasidžiaugta gerais santykiais su kitomis politinėmis grupėmis ir visuomenės institucijomis bei sambūriais. Ilgiau sustota ties santykiais su LFB (Lietuvių Fronto Bičiuliais) ir su pasitenkinimu konstatuota tarpusavio santykių atšilimas bei taiki dvasia. Viliamasi, kad tokia nuotaika įgalins ateityje jau ir konkrečius tampresnius LKDS-LFB ryšius.

Užuominos ateičiai

Žvelgdamas į ateitį, sąjungos pirmininkas konferencijai pasiūlė at-

Po positarimo Lietuvos laisvinimo klausimais Clevelande 1967.V.13.

Iš kairės: Liet. Krikščionių Demokratų S-gos pirm. A. J. Kasulai-

kreipti reikiamą dėmesį į jaunimo klausimą; į anglų kalba KD leidimą ir į radijo programos į pavergtą Lietuvą organizavimą.

Žodžiu ar raštu pranešimus padarė dar s-gos išdininkas, "Tėvynės Sargo" red., Vliko atstovas, ir CK vicepirmininkas tarptautiniams ryšiams, "T. Sargo" adm-ja, revizijos komisija ir skyrių atstovai.

Tarp kitko savo pranešime pirm. A. J. Kasulaitis iškėlė LKDS, LŪS ir LDF konsolidacijos mintį, tardamas, esą, gal tai būtų "pirmas žingsnis į politinę išeivijos konsolidaciją ir apskritai prasmingesnį susiorganizavimą".

Nauja vadovybė

Konferencija aptarė ir naują sąjungos vadovybės struktūrą, atitinkamai pakeisdama statutą. Naujoje struktūroje centro komitetas susidės iš septynių narių. Įkuriamas naujas organas LKDS taryba, kurią sudarys visų sąjungos organų vadovai, skyrių pirmininkai, sąjungos atstovai Vlike ir CDUCE ir kt. Taryba tuo būdu atstovaus visą sąjungos aktyvą ir bus veiksminga CK talkininkė.

Į naująją CK išrinkta: P. Balčiūnas, H. Idzelis, A. J. Kasulaitis, P. Kliorys, P. Razgaitis ir A. Tamulionis.

Baigiant

Šeštadienio vakare įvyko iškilminga vakarienė, kuriai vadovavo K. Kleiva. Kartu su konferencijos dalyviais dalyvavo ir būrelis svečių,

tis, Vliko pirm. dr. K. J. Valiūnas, Lietuvių Valstiečių Liaudininkų S-gos pirm. J. F. Daugėla ir LKDS vicep. P. Razgaitis.

tarp jų keletas pasakė prasmingus sveikinimo žodžius: kun. dr. Vyt. Bagdanavičius, R. Skipitis (Ūkininkų partijos atstovas), Vyt. Galvydis (LFB cv pirm.), Liet. Tautinės Sąjungos, Balfo, Liet. Darbo Federacijos ir kt. atstovai.

Vakarienės metu ilgesnį žodį tarė pirm. A. J. Kasulaitis, aptardamas emigracijos klystkelių mirazus (Jo kalba su mažais praleidimais spausdinama šio nr. 3 ir 6 pusl. Red.).

Konferenciją savo apsilankymu pagerbė vysk. V. Brizgys, gen. konsulas dr. P. Daužvardis (abu tarė po nuoširdų žodį), Alto garbės pirmininkas, kd atstovas Lietuvos seime ir LKS prez. L. Šimutis, Alto pirm. inž. A. Rudis, Msgr. I. Albavičius, JAV LB cv pirm. J. Jasaitis, raš. P. Gaučys, LRKF cv pirm. K. Kleiva ir kt.

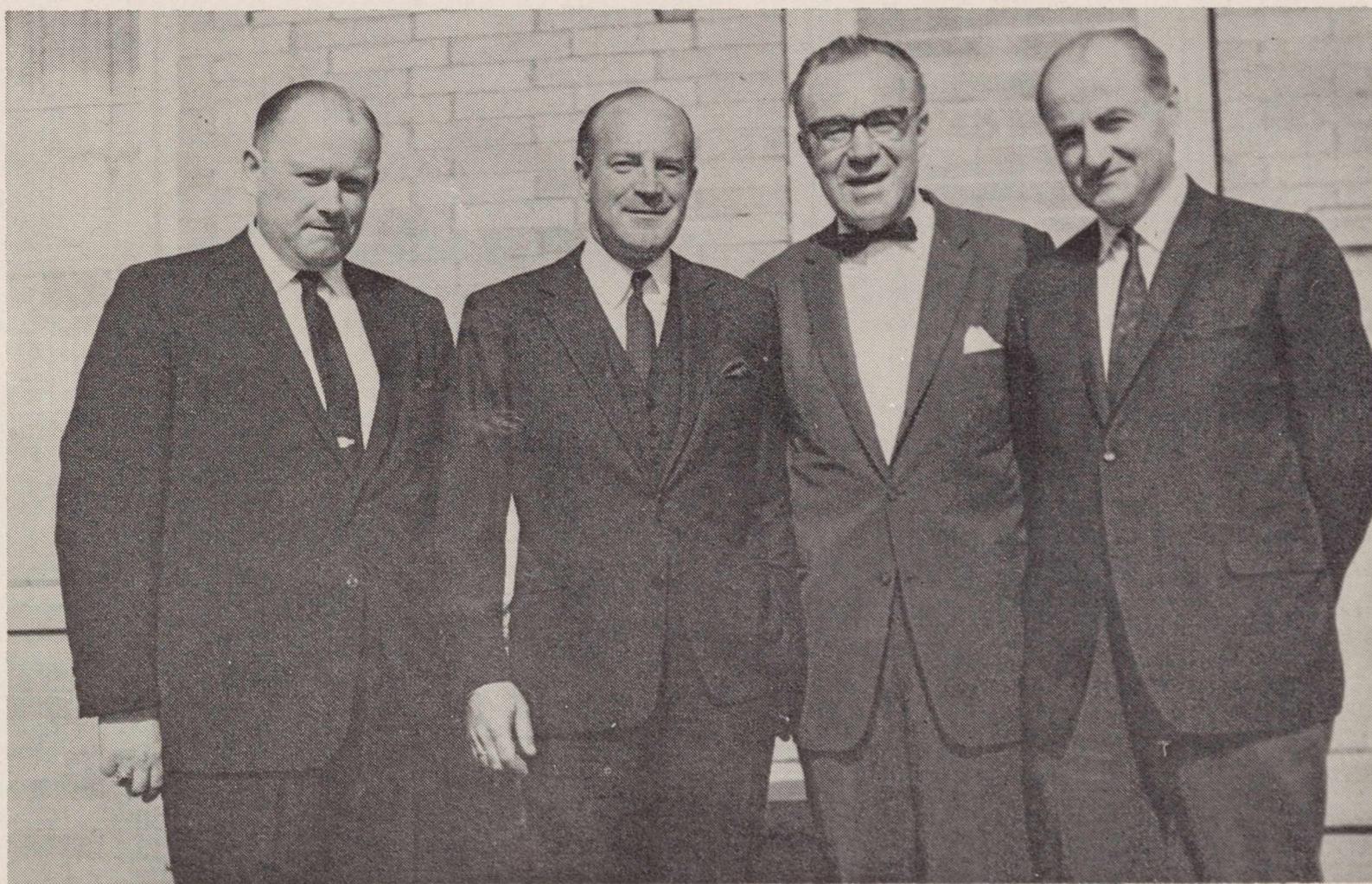
Daug oficialių asmenų ir organizacijų konferenciją sveikino raštu, tarp jų — Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas, CDUCE pirm. ir eilė kitų.

Sekmadienio rytą šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė T. dr. J. Kubilius, SJ. Po pamaldų įvyko Leono XIII Fondo narių posėdis, kuriame pranešimą padarė jo pirm. Pr. Vainauskas. Fondas ir toliau paliekamas su ta pačia vadovybe New Yorke.

Konferencijos delegacija aplankė į posėdžius negalėjusį atvykti didįjį lietuviškos demokratijos darbuotoją prel. M. Krupavičių.

Konferencijai vadovavo St. Rauckinas, B. Brizgys ir A. Pautienis. Rezoliucijas paruošė dr. K. Šidlauskas, Pr. Vainauskas ir Pr. Razgaitis. Nukelta į 11 psl.

Leaders of Lithuanian political parties after conference on matters relating to Lithuania's liberation.

Prie kavos puoduko

Sėdžiu milžiniškos krautuvės — Mark Foy's terasoje ir geriu kavą, žiūrėdama žemyn į gatvę, pilną praeivių.

Laikraščių pardavėjas atlipa į terasą šaukdamas: Tėli! Tėli! Nuperku viena Telegrafo numerį. Pirmame puslapyje didžiulės raidės rėkte rėkia: ŽUDIKAS EICHMANAS. Pavartau laikraštį — keliuose puslapiuose plačiai aprašoma Eichmano byla, vykstanti Izraelyje. Nuotraukoje Eichmanas sėdi stikliniame narve su ausinėmis ir klausosi apkaltinimų. Narvo stiklas neperšaunamas. Įvedant ir išvedant kalinį iš to narvo, jis yra saugomas daugybės sargybinių, kad keikianti ir grūmojanti žydų minia jo nenulinčiuotų.

Man pasidaro nejauku. Karo metais pergyventos nuotaikos pradeda į mano sielą šliaužti, lyg kokios niaurios būtybės. Akyse tamsu. Prieš mane vos ne vos švyti mano pusiau nugertas kavos puodelis. Mintimis esu nuklydęs atgal į praeitį. Pasąmonėje iškyla vieno mažo Vokietijos miestelio stotelė po bombardavimo — netoli stoties, aikštėje, priguldyta apie šimtą vokiečių karių, atvežtų iš subombarduoto traukinio.

Mano atmintyje jie taip ryškiai įsirėžę: guli tvarkingose eilėse, atrodo kažkaip nerealiai — tarsi ne žmonės, o keisti daiktai.

Pagalvoju, kad tvarkingai eilėmis suguldytus kacetuose nužudytus žydus būtų nuklotas milžiniškas plotas...

Nežinau kaip ilgai sėdžiu paskendus mintyse. Kai atsikvošiu — į mane žiūri senyva moteris.

Kurį laiką stebim viena antrą. Ji pakelia mažą, popierinį maišelį ir klausia angliškai, su ryškiu svetimtautės akcentu:

— Ar čia cukrus?

Linktelio galva ir šyptelio. Esu dėkinga jai už išgelbėjimą iš nejaukios situacijos: nepaliaujamą viena antros stebėjimą.

Ji maišo kavą, o aš vėl nesusivaldau ir žiūriu į ją. Jos veido bruožai, dabar jau suvargę, rodo ją buvusią ypatingo grožio. Akys rudos, melancholiškos, aiškiai išduodančios tautybę: žydė.

Ji pakelia į mane akis ir paklausia vokiškai:

— Ar jūs vokiečių?

— Ne, — atsakau irgi vokiškai.

— Žinau, kad jūs ne australė.

— O man taip pat aišku, kad jūs ne australė.

Ji vos žymiai palinguoja galvą.

— Iš tiesų, kaip lengva pažinti.

— Įdomu kodėl mes, europietės moterys, taip ryškiai skiriamės nuo australių? — paklausiau tam, kad pašnekesys nenutruktų.

— Mūsų sielos nusiteikimas kitas... kitokia galvosena, skirtinga mokykla, papročiai. Be to, visa tai nudažyta atsiminimais, kurie yra iššaukti karo, įvairių nepriteklių, bado. Mes nebesirūpinam tokiomis smulkmenomis, ko-

kiomis rūpinasi moterys to krašto, į kurį priešas nebuvo nė karto kojos įkėlęs.

Ką tos vargšės australės žino, gyvendamos uždaroje saloje? Gražūs drabučiai, kosmetika, pinigai, arklių lenktynės — šiomis materialinėmis sąvokomis jų rūpesčiai prasideda ir baigiasi.

Kurį laiką abi tylim.

— Ar jūs Antrojo Pasaulinio Karo metu gyvenot Europoje?

— Taip, — atsakau.

— Niekas žmogaus taip nesubrandina, kaip karas.

Negaliu iš savęs išspausti nė mažiausio žodelio ir pykstu ant savęs.

Ji tarsi atsiprašo:

— Kažkodėl prie kavos puodelio norisi daug kalbėti...

Šalia mudvių sėdi įsimylėjusių pora. Jie abu jauni ir iki šiol tik glamonėje vienas kito rankas, staigiai apsikabina ir pradeda astringai bučiuotis.

Mudvi pažiūrime viena į kitą ir šypsomės. Ji pakelia antakius ir numeta pastabą:

— Jaunystė yra kaip pilnas karštos kavos puodelis. Pradėjus gerti nudegina lūpas, nemoki pajusti skonio...

Pabaigus gerti savo kavą, ji pabado pirštu laikraštį, gulintį prieš mane, ir, žiūrėdama įdėmiai man į akis, klausia:

— O ką jūs galvojat apie Eichmano bylą?

— Nieko ypatinga. Savaime aišku, jį nuteis mirti.

— Jums, tur būt, aišku iš mano veido bruožų, kad aš žydė?

— Taip.

— Taigi, mūsų laikraščiai pilni isterišku šūkavimu: kartuvės žmogžudžiui, pro kamina jį išrūkyti, kiekvieną jo kaulėlį atskirai išnarstyti... Kalbėkim, šaukim, priminkim visam pasauliui, kiek mes, Dievo išrinktoji tauta, kentėjom.

Permažai jie visi dar kentėjo, aš jums sakau — permažai. Tie, kurie per daug kentėjo, jų sielose visa išblėso, net nė neapykantai vietos nebeliko.

Aš manau, kad yra nemažai žydų, kurie, kaip ir aš, širdyje norėtų, kad tas Eichmanas niekada nebūtų buvęs surastas... Kam didinti pasaulyje neapykantą? Jos ir taip per daug.

— Jūs, tur būt, daug iškentėjot? Ar buvot kacete? — paklausiu atsargiai.

Ji pradeda pasakoti taip ramiai, lyg tai ne ją liestų, parodydama rankoje išdegintą numerį:

— Taip. Esu žydė iš Rumunijos. Mano tėvas buvo gydytojas. Gyvenom gerai. Ėjau į gimnaziją, vėliau studijavau universitete, ištekėjau, turėjau sūnelį...

— Pažinau keletą rumunių Vokietijoje. Iš jų pasakojimų susidariau vaizdą, kad Rumunijoje gyvenimas buvo įdomus.

— O taip... Rumunai yra senovės romėnų palikuonys: tai rodo jų išvaizda, papročiai, išdidumas. Rumunės buvo elegantiškos moterys; jos turėjo stilių. Kaip šauniai jos atrodė, važinėdamos Bukarešto gatvėmis romėniško stiliaus vežimuose!

Aš, kai buvau dar labai jauna, svajojau užaugus irgi važinėti gatvėmis tokiame vežime, bet mano tėvas buvo tam priešingas dėl kažkokių, neva religinių sumetimų.

— Jūsų tėvas buvo gydytojas, tat ar negalėjote laiku išvykti į Ameriką ar kur nors kitur?

— Nei mano tėvas, nei vyras negalėjo įsisaugoti, kad vokiečiai žudytų mūsų žmones vien dėl to, kad jų tautybė žydai. Tai buvo

tiesiog neįtikėtina, o kai paaiškėjo, kad teisybė — buvo pervėlu.

— Jie mirė kacete... — neklausiu, bet pasakau, nes man tai aišku iš jos balso tono ir veido išraiškos.

— Taip: mano septynerių metų sūnelis, vyras, motina, tėvas, dvi seserys, visi gimė... aš viena likau.

— Klaiku...

— Kas, ar klaiku dėl to, kad kacete mirė?

Jos klausimas tiesiog iššaukiantis, ir aš bijau ką nors prasitarti.

— O aš tvirtinu, kad klaiku tada, kai žmogus, pergyvenęs visas kaceto baisybės, lieka gyventi. Kažko negailėčiau, kad manyje nebūtų buvę tokio gajaus noro gyventi.

— Tikiu, kad turėjęt baisyų pergyvenimų...

— Aš nežinau, ar žodis "baisus" tinka kaceto siaubui aptarti. Reikėtų nukalti koki nors naujadarą.

Ji minutėlei nutyla ir jos veido bruožuose atsiranda skausminga išraiška. Kiek patylėjus, vėl prašneka balsu, kuriame virpa grau-dumas:

— O kodėl aš nepasekiau savo sesers Rachelės pavyzdžiu? Kai mus paskyrė links miesiems namams — ji persipiovė rankų venas ir mirė.

Išskaitau jūsų akyse gailestį ir pasibaisėjimą... taip, tai buvo neišsivaizduojamo pasibaisėjimo valandos... jos tęsėsi dienomis, mėnesiais, metais. Jos tęsėsi mano sieloje ir iš kaceto išvaduotai dar ilgai. Jos tęsėsi iki tol, kol dar buvo svarbu, kad jaunystės svajonės tapo supurvintos, apjuoktos.

— Jūs tikriausiai buvot labai stiprios sveikatos, kad galėjęt išlikti gyva tokiose sunkiose sąlygose?

— Ne, nebuvau ypatingai stipri. Dažnai esu klausęs savęs, kas mane išlaikė sveiką kūnu ir siela sąlygose, kuriose nužudė daugelį moterų, už mane stipresnių fiziškai ir psichiškai stipresnių, ir, esu tikra — žinau atsakymą. Tačiau jūs, tikriausiai juoksitės, kai pasakysiu.

Jai nutilus, lyg abejojęt, ar sakyti, ar ne, pajuntu savy degantį norą sužinoti, kas buvo jai, kaip tam skęstančiam šiaudeliui, kurio ji griebėsi sunkiausiose gyvenimo valandose, ir pradėdau save girti:

— Ne, aš nesu vienas iš tų žmonių, kuris iš ko nors juoktų. Niekada neišjuokiu to, kas kitam žmogui šventa, visuomet stengiuos suprasti. Mane žmonės ir jų pergyvenimai visada labai domino...

Tikriausiai, mano pasigyrimas palenkia ją išsiskakymui, kurio ji troško. Jos veidas tarsi nušvinta ir, išmeigus akis tolin, ji pasakoja:

— Žinau, kad jums gali atrodyti neįtikėtina, bet mane kūnu ir protu sveiką išlaikė vizija. Kai kacete grįždavau iš seksualinių orgijų, kuriose vokiečių SS karininkai ir mes, žydės, buvom partneriais, aš atsiguldavau aukštelninka savo lovoje ir mintyse pradėdavau kalbą su Jehova. Aš esu nesuskaitomą daugybę kartų jo klausęs: "O, Jehova, kodėl tu man skyrei kentėti taip šlykščiai?" Aš esu įsitikinęs, kad klausydamas desperatiško mano sielos šauksmo, Jis apdovanojo mane vizija. Prasidėdavo taip: tamsiame barako kampe, į kurį įsmeigtos mano akys — nušvinta. Iš pradžių matau Bukarešto gatvių praeivius. Seniai matyti veidai šmėkšteli prieš akis, o vėliau nusitiesia plati gatvė, pasigirsta žirgo kanopų dundėjimas ir pasirodo ji — elegantiška rumunė, važiuojanti romėniško stiliaus vežime. Skrybėlės šydas, lyg perregima migla, supa jos kilnių bruožų veidą. Aš,

rodos, palieku savo kūną lovoje ir, kaip pūkelis, kylu aukštyn, aukštyn... ir, štai — esu ta rumunė vežime. Jausmas toks nuostabus, kad jis tiesiog neaptariamas žodžiais: kažkas lengva, džiugu ir... aš esu kilni. Taip, aš jaučiuos nepaprastai kilni ir švarios sielos. Skrybėlės šydo plevenimas vėsina karštą mano veidą...

Nežinau, kada pereidavau iš vizijos į miegą ir nuostabių sapnų karalystę... nebūdavo jokios ribos. Tik rytą, aštrus švilpuko skardenimas pabudindavo mane į kietą, kaip ta kacetinė lova, realybę. Tačiau mano siela būdavo pailsėjusi, tvirta ir aš su pasiryžimu sau sakydavau: "Atlaikysiu ir šį vakarą... atlaikysiu ir kitus vakarus, nes manęs Jehova dar neapleido."

Žydė nutyla, o aš kurį laiką sėdžiu lyg pritrenkta. Pagaliau priverčiu save kalbėti, nes jaučiu, kad ji laukia iš manęs nors kelių žodelių.

— Matot, sakėt, kad juokčiaus! Priešingai, aš nė neabejoju, kad jūsų sugebėjimas maldoje atsikratyti visų šlykštynių, išlaikę jus nepalūžusią nei dvasiškai, nei fiziškai.

Kai ji tyli, žiūrėdama tolyn apsiniaukusiomis akimis, priduriu:

— Nesvarbu, kad gyvenimas kartais yra sunkus. Gyventi visvien įdomu.

— Įdomu? Norėčiau žinoti, ką jūs sakytumėt mano vietoje.

— Jūs dabar, tur būt, gerai gyvenat, turit šeimą...

— Taip, turiu vyrą ir jo dukterį. Turiu šeimą, bet ne tokią, kokią buvau Rumunijoje susikūrus.

Jos žodžiuose skamba nusivylimas. Ji sumurma tarsi sau:

— Ko kito gali tikėtis moteris, kurios jaunystė suvyto gėdos namuose?

Ji ilgai žiūri į savo tuščią puodelį, kurio kraštuose pridžiūvusios kavos putos.

— Drumzlės, drumzlės... Neapykanta ir kerštas yra gyvenimo drumzlės. Žmonės nors kartą turėtų šių baurių jausmų atsikratyti — išgalvoti jų vieton ką nors naujo: ką nors kilnaus ir prasmingo.

Grižtant prie to Eichmano, nuo kurio kalba prasidėjo ir taip toli nuklydo, — kokia prasmė žudyti? Vokiečiai niekada nepamirš, kad svetimos valstybės jų vadus teisė ir tuo kišosi į jų vidaus gyvenimą; niekada nepamirš, kad žydai jiems keršijo. Ir vėl, ir vėl viskas suksis tame užkeiktame rate, iš kurio išsiplėšti niekas neieško būdų.

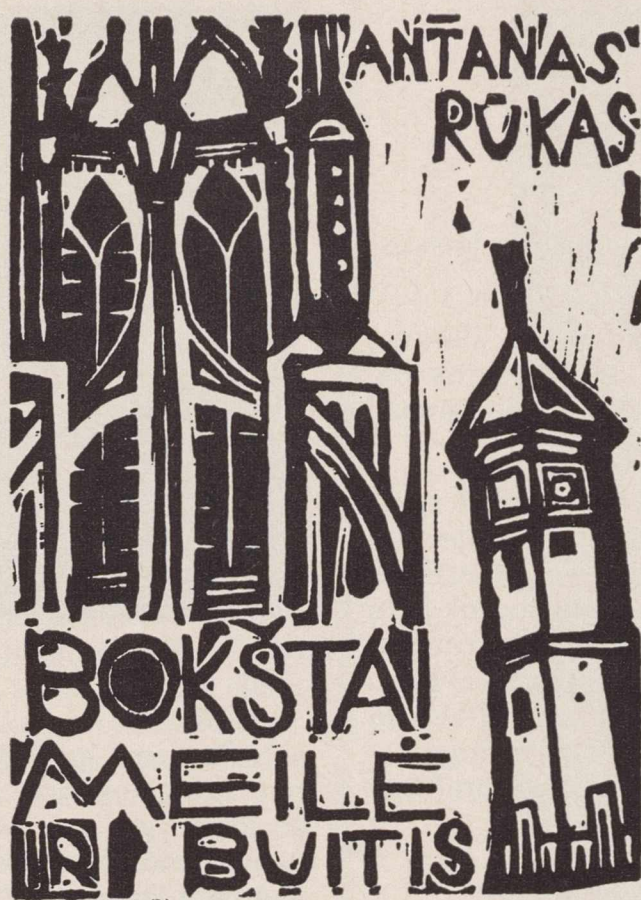
Ji pastumia kavos puodelį į vidurį stalo ir energingai atsistoja.

— Gana plepėti — mano kava jau išgerta. Malonu buvo jums, nepažįstamai moteriai, išsakyti savo mintis... Dabar turiu skubėti namo, nes mano vyras su dukterim ten, siuvykloje, tiesiog užgulę prižiūri siuvenes: graikes, itales, maltietes ir tik kala šilingą prie šilingo. O aš, jų nuomone, sėdžiu nieko neveikdama ir išleidžiu jų sunkiai uždirbtą pinigą.

Žodį "sunkiai" ji ištaria su ryškia ironija.

— Tikrai, retai kada tenka su nepažįstamu žmogum taip įdomiai pasikalbėti. Ačiū jums, — pasakau.

— Ačiū jums už kantrų klausymą. Jūsų kava, tur būt, jau atvėso, bet dar pusė puodelio likę. Pabaikit jį gerti, skonėdamasi kiekvienu lašu. Atsiminkit — antroji kavos puodelio pusė yra pati skaniausia. Ji neperkaršta, taigi nebenudegina. Visus skonius pajunti atskirai: cukraus saldumą, pieno kvapnumą ir kavos kartumą.

A. Rūko knygos aplanko pieš. — dail. Z. Mikšys

MIRAŽAS

Pavasaris ateina nuo kalnų
ir skverbiasi į Bernardinų sodą,
o aš jokiam pavasary nesurandu
paguodos.

Katedros aikštėje berželis
pasistiepė ir rėdosi žaliai,
o akyse man žalia
ir sieloj — viesulai.

O, Viešpatie! O, sode Bernardinų!
Berželi vienišas ir mažas!
Mane visi pavasariai kankina,
nes jūs — miražas...

* Apie autorių žiūr. šio LD numerio 17 psl.

Sudiev. Gal kada nors vėl netikėtai pasimtysim?

— Sudiev, — ištariu balsu, kuris, esu tikra, išduoda mano gilią pagarbą jai, nes ji, palipus keletą laiptų žemyn, atsisuka ir šypsodamasi linkteli man galva.

Kurį laiką stebiu ją einančią gatve. Jos išvaizda, apsirengimas niekuo nesiskiria nuo kitų senyvų moterų. Susitikčiau ją gatvėje, kaip praeivę — gal nė nepažvelgčiau. Prie kavos puodelio ji atidengė savo daug kentėjusią sielą ir liko man reikšminga asmenybė. Pakeliu kavos puodelį ir, pradėjus gerti, negaliu neprisiminti jos patarimo: pilnutinai skonėtis kiekvienu likusiu lašu.

* Apie autorę žiūr. šio numerio 17 psl.

SVAJONĖ

Kad aš turėčiau mažą butelį
mažoj gatvelėj Švento Ignato,
tai ten gyvenčiau, laimingas būčiau,
tai ten gyvenčiau tūkstantį metų.

Ten man skambėtų varpai bažnyčių,
o jiems pritartų maži varpeliai,
ir aš nušvitęs kasdien klausyčiaus,
kaip aidi garsas lenktom gatvelėm.

O šaltą žiemą mano butely
malkos spragsėtų krosnyj didžiulėj;
aš atsilošęs knygas skaityčiau
arba stebėčiau mielą mėnulį.

Kai nusibostų šitas jaukumas,
eičiau žiūrėti, kaip aikštės bala,
ir glamonėčiau miesto baroką,
pats atsišliejęs kokio portalo.

Paskui lankyčiau gerus kaimynus —
poną Oginskį, senį Sapiegą
ir pažiūrėčiau, ar Radvilaitė
skliautuotam rūme vis tebemiega.

Ir vėl sugrįžčiau savo butelin,
Mažon gatvelėn Ignato švento,
kūrenčiau krosnį, eiles rašyčiau,
išmintį semčiau iš foliantų.

Nepasiilgčiau jokio downtowno,
iškryžiuoto rėksniais plakatais.
Mažoj gatvelėj, mažam butely
tai ten gyvenčiau tūkstantį metų.

UŽMIRŠTAS ŽIEDAS "FLEURS DU MAL" PUSLAPIUOSE

Išeinant iš namų, ant stalo liko "Fleurs du Mal"
pageltę puslapiai auksinių žodžių.
Labai norėtusi sugrįžt atgal
ir perskaityt, kaip nuliūdimas širdį skrodžia.

Gal būtų prieblanda tada, ir aš sėdėčiau balkone,
matydamas bažnyčių bokštus ūkuose,
ir Vilniaus gatvė temtų prieš mane,
barokan ir miglon namus įsupusi.

Aš verčiau puslapį po puslapio svajingas ir / ramus,
kol prieblandoje nakties pražūtų raidės.
Staiga... lyg neramumas koks ūmus,
lyg tolimo, užmiršto džiaugsmo aidas,

iš puslapių, kur apie gaivalingą meilę, gėlę
iškristų — užmiršta, sudžiūvusi...
Maldauju, mylima, ateik, atskrisk, atlėk
paguost manęs bežūvančio.

Įdėjai gėlę kažkada, kai buvome laimingi gal...
Dabar man šermeninę giesmę gieda,
nes juk be Vilniaus, be tavęs, aš — fleur du / mal,
suvytęs, nelaimingas žiedas.

DARBAI – PASTANGOS – PAREIGOS

JAV LB V Tarybos narių anketos atsakymai

LD redakcija pasiuntė LB V Tarybos nariams tokio turinio laiškus:

JAV LB V-sios Tarybos rinkimai liudija, kad Amerikos lietuvių pasitikėjimas organizuota Lietuvių Bendruomene auga. Kylantis pasitikėjimas uždeda didesnę atsakomybę ir Tarybai, kaip LB vyriausiai institucijai, ir kiekvienam Tarybos nariui individualiai.

Neabejojame, kad kandidatuodamas į Tarybą, turėjote tam tikrų idėjų, kurias, išrinktas Tarybos nariu, planavote Bendruomenėje įgyvendinti. „Lietuvių Dienų“ žurnalas ryžtasi sekančiuose numeriuose pasaulio lietuviams pristatyti naujai išrinktuosius Tarybos narius ir jų bendruomeniškas idėjas. — Maloniai prašome iki rugp. 20 d. trumpai formuluoti savo idėjas, kurias manytumėte, reikėtų praveisti organizuotos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės arba specifiskai JAV-bių Lietuvių Bendruomenės gyvenime. (Pareiškimas gali būti trumpas — sakinio, dviejų ar keletos, iki šio laiško dydžio. Taip pat prašome pridėti nuotrauką, kurią spausdinsime kartu su atsakymu.)

Atsakymus pradėjome spausdinti LD birželio numeryje.

Dr. B. Matulionis

ar žalingiems ginčams, — kas turėtų sėdėti pirmoje kėdėje, o kas už jos. Lygiai taip pat svarbu Lietuvių Bendruomenei budriai sekti, kad būtų laikomasi drausmės ir kad nebūtų savavaliujama, kur yra mūsų didžiosios daugumos apsisprendimas.

KUN. VIKTORAS DABUŠIS:

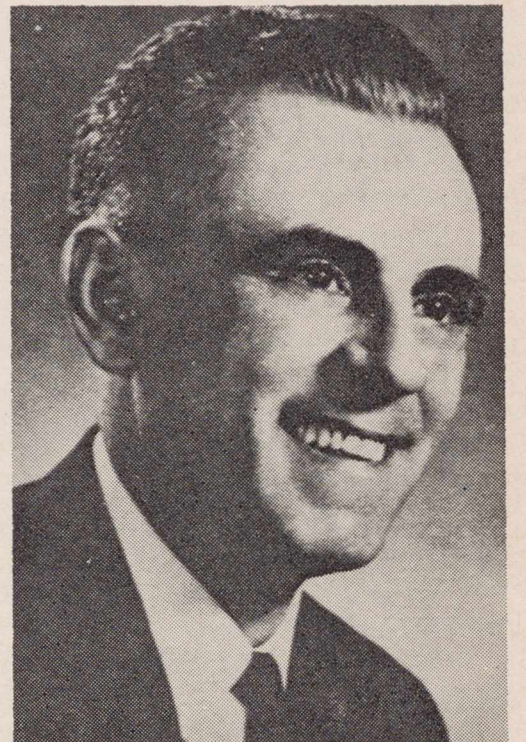
— Lietuvių Bendruomenės idėja ir darbai man visuomet buvo arti širdies. Tarp kita ko, men teko pirmininkauti Amerikos Liet. Bendruomenės organizaciniam komitetui ir atidaryti pirmąjį organizacinį Amerikos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą Statler Hilton viešbutyje New Yorke 1951 m. lapkričio 18 d.

Mano supratimu, Lietuvių Bendruomenei šiandieninėse lietuvių išsiviečių sąlygose tenka labai didelė atsakomybė. Visas tautinis, kultūrinis, socialinis bei politinis lietuvių išsilaikymas pareis nuo Lietuvių Bendruomenės geros organizacijos ir jos atsakingos bei pareigingos vadovybės. Amerikos Lietuvių Bendruomenės ir kitų kraštų Lietuvių

Kun. V. Dabušis

Bendruomenių vadovybių svarbiausias uždavinys rūpintis lietuviškojo jaunimo kultūrinio bei socialinio švietimu. Tik išmokslingas, tautiškai susipratęs lietuviškasis jaunimas atliks tuos uždavinius, kuriems istoriškasis palikimas juos yra skyres. Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos uždavinys yra nustatyti gaires šiam didžiam ALB veiklos uždaviniui.

Kęstutis K. Miklas

KĘSTUTIS K. MIKLAS:

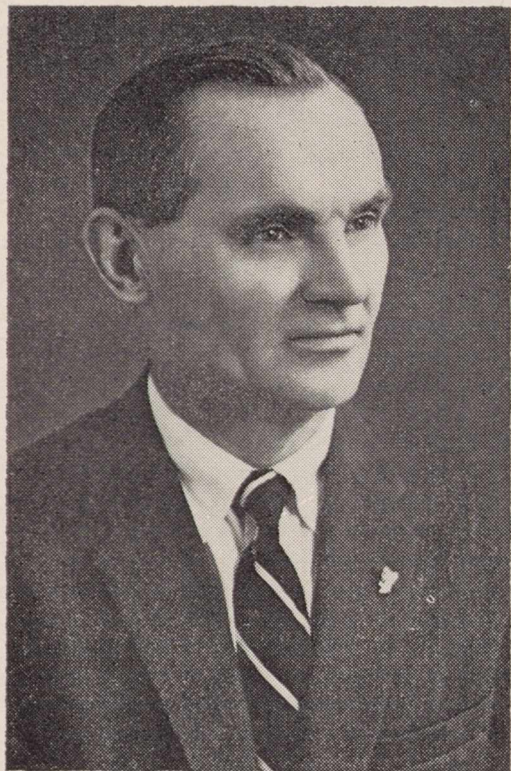
— Kodėl aš sutikau būti renkamas į LM Tarybą? LB aš nenaujokas, Bendruomenę pakankamai gerai pažįstu per savo darbą Apygardos valdyboje ir, matydamas ją dar besiblaškančią kryžkelėje, reikalingą daug reformų visose srityse, sutikau kandidatuoti į Tarybą su tikslu, jei būčiau išrinktas, kad galėčiau prisidėti visa savo energija prie visų tų reformų pravedimo bei įgyvendinimo visų lietuvių labai išsivijoje.

Pats praveisto balsavimo faktas, balsuotojų gausumas ir apskritai Bnės plati veikla rodo, kad Bendruomenė yra vienintelė organizacija, apimanti daugumą lietuvių ir turinti didžiausią pasitikėjimą mūsų išsiviečių. Savo šiuo atviru pasisakymu aš nebandau čia įnešti kokio nesklandumo, bet vien tik išreikšti savo nuomonę bei pažiūras.

Aš manau, kad Bendruomenė privalėtų būti vyriausias visų išsiviečių lietuvių organas, apie kurį sukūsti visas išsiviečių gyvenimas tiek kultūrinė, tiek politinė plotmė. Kultūrinė srityje pažanga padaryta didelė. Aišku, ją reiktų dar praplėsti, ir dirva yra plati. Bet politinė srityje padėtis yra apgailėtina, nors ir patys JAV LB įstatai įpareigoja vykdyti Lietuvių Chartą ir vienu iš savo tikslų stato — kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės...

Visų pirma reikia atkreipti dėmesį į patį Bendruomenės pagrindą — į LB įstatus. Jų perredagavimo bei papildymo reikalas yra jau seniai pribrendęs. Dabartinių įstatų ribose LB veikla yra labai ribota ir dau-

Nukelta į sekantį psl.

J. Kapočius

JUOZAS KAPOČIUS:

— Daugiau dėmesio kreipti į lietuvių ir lietuvių kultūros reikalus ir ne tik nutarimuose, bet ir praktiškai vis ką nors didesnio padaryti.

KUN. JONAS C. JUTT:

Nors dėl svarbių priežasčių ir laiko stokos nenorėjau kandidatuoti, tačiau sutikau, nes maniau ir dabar manau:

1. Kad geriau bus galima laisvojo pasaulio dėmesį atkreipti į sunkią dabartinę Lietuvos padėtį tikslu kad laisvasis pasaulis imtųsi konkrečių priemonių ginti Lietuvos bylą pasaulio teisme ir galutinai sugrąžinti jai tą vietą, kuria ji Dievo duota teise turi užimti, gyvuodama laisvų ir nepriklausomų tautų tarpe. Dabar svarbu, kad J. A. V. valdžia

kuo greičiausiai įvykdytų Kongreso praveista rezoliuciją (H. Con. Res. 416), kuri reikalauja, kad mūsų kršto prezidentas Jungtinės Tautos iškeltų Lietuvos klausimą ir kad būtų praveisti laisvi (Jungtinių Tautų priežiūroje) rinkimai.

2. Kad geriau pasiseks mūsų jaunimą, ypač čia gimusį ir augantį, paskatinti aktyviau dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo kovoje, o taip pat dalyvauti visuose lietuviškuose darbuose, ypač, kurie liečia lietuvišką kultūrą.

3. Kad geriau bus galima padėti lietuviams, kuriems materialinė pagalba reikalinga. Kadangi mūsų tauta maža, kiekvienas lietuvis jai brangus. Tad reikia tuos lietuvius, kurie vargsta ir skursta, o kai kurie gal ir mirties pavojuje, sušelpiti, kad jie fiziškai atsigauntų, sveiki būtų ir pagal išgales atneštų tautai naudą.

Jei tatai pasieksime, lietuvių tauta bus stipresnė, bus vieningesnė ir gražesnė ateitis bus jai užtikrinta. Lietuva Nepriklausomybės dienų tikrai sulauks. Dieve, taip duok!

B. MATULIONIS, M.D.:

— Organizuota Lietuvių Bendruomenė tėra vienintelė mūsų išsiviečių jėga, kuri gali apsaugoti ir išlaikyti mūsų tautiškumą ir kultūrą, nes tik ji tegali apjungti į sutartinį darbą tiek mūsų tautinės organizacijos, tiek mūsų paskirus piliečius. Mūsų organizuotos Bendruomenės paskirtis ne pakeisti kitas esamas mūsų organizacijas, bet jas skatinti ir jungti į vieningą, sutartinį lietuvišką darbą. Ji turėtų žiūrėti, kad nebūtų mūsų tautiniai reikalai pamirštami arba apieinami ir kad nebūtų mūsų jėgos bergždžiai eikvojamos lygiagrečiai

gelio atžvilgių neapčiuopiama, ypač dėl pačios Bendruomenės organizacinės stuktūros.

Aš manau, kad LB V-ji Taryba turėtų iš anksto nusistatyti savo veikimo gaires. Ji turėtų susirinkti sesijom bent ketvertą kartų į metus, o ne vieną kartą, kaip iki šiol buvo daroma ir viską paliekant centro valdybai. Yra visa eilė svarstytinų klausimų, kurie reikalauja Tarybos studijų, diskusijų, sprendimo ir priežiūros. Vieną iš tokių norėčiau paminėti, tai bendro informacinio centro su jo padaliniais bent iki Apygardų ribų įsteigimą... Taip pat manau, kad JAV Lietuvių Bendruomenės įsijungimo į amerikiečių visuomeninę veiklą yra būtinas reikalas. (Turbūt, autorius nori pasakyti — Bendruomenės narių? Red.). Toks įsijungimas ne tik sudarytų galimybes sueiti į artimesnius ryšius su įtakingais valdžios pareigūnais, kurie galėtų daugiau ar mažiau padėti darbui ir kovai, bet ir praskintų kelią mums lietuviams įeiti bei užimti atsakomingas valdžios pareigas ar būti išrenkamiems į svarbius postus. Turint savų žmonių tokiose vietose, būtų daug lengviau judinti mums opius reikalus, negu pasikliaujant svetimtaučių pažadais, kurie labai dažnai tik pažadais ir pasilieka.

Yra ir kitų problemų, su kuriais V-ji Taryba neišvengiamai susidurs. Vieną iš tokių norėčiau paminėti, tai iki šiol nuo pat Bendruomenės įsikūrimo dienos nepajėgimas užregistruoti ją kaip "non-profit" organizaciją su teise būti atleistai nuo visų valstybinių mokesčių. Ta problema yra labai jaučiama, ypač apygardų ir apylinkių ribose, rengiant visokius kultūrinius parengimus, kai išmokamos sumos mokesčiams ir liekama be cento tolimesnei kultūrinei veiklai.

Senujų ateivių, čia gimusių, ir jaunimo platesnis įjungimo į Bendruomenę klausimas bus šiai Tarybai viena iš tų problemų, ieškant būdų juos apjungti. Nors jaunimo įjungimo klausimas jau yra pažengęs iki tokio taško, kad jis gali skelbtis, jog veikia organizuotai, bet vis dar yra spragų, šaukiančių pagalbos. Manau, kad reiktų į jaunimą daugiau tiesiogiai veikti, plečiant ir labiau remiant šeštadienines mokyklas, rengiant jaunimo šventes, išvykas, steigiant jaunimui stipendijų fondą aukštam mokslui tęsti, prisidedant prie jaunimo vasaros stovyklų organizavimo platesniu mastu ir t. t. Ateinančiais metais viso pasaulio lietuviai švęs Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 50 metų jubiliejų, ir tais metais įvyksta Pasaulio Lietuvių Seimas New Yorke. Penktajai Tarybai reiks gerai išdiskutuoti ir pasirūpinti, kad tie du istoriniai įvykiai mūsų išeivijos gyvenime kuo įspūdingiau būtų atžymėti ir kuo geriausiai praveisti.

V Taryba savo sąstatu daugumoje yra visai nauja. Išrinkimas naujų asmenų, jaunos kartos atstovų, čia gimusių ir čia mokslus baigusių, energingų, jau spėjusių bendruomeninėje veikloje užsirekomenduoti, liudyja, kad plačioji visuomenė ieško naujo kraujo, kuris visą Bendruomenę pastūmėtų nauju keliu. Aš tikiu, kad V-ji Taryba ir eis tuo keliu.

KRIKŠČ. DEMOKRATŲ S-GOS KONFERENCIJA

Atkelta iš 7 psl.

tis. Rinkimus pravedė A. Repšys, P. Spetyla ir J. Inčiūra. Technikinį darbą atliko Chicagos skyrius, vadovaujamas dr. K. Šidlausko, talkininkaujant A. Rugytei, P. Gruodžiui, Vl. Šoliūnui ir kt.

Priimta rezoliucijos Vliko ir santykių su pavergtąja Lietuva klausimais.

LKDS REZOLIUCIJOS

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija, susirinkusi 1967 m. birželio 24-25 dienomis Chicagoje ir apsvarsčiusi aktualiuosius laisvės kovos reikalus, priėmė tokias rezoliucijas:

Santykių su pavergtąja Lietuva reikalu

LKDS konferencija pakartoja savo principinį nusitatymą, jog santykių palaikymas su pavergtąja tėvyne per likusius gimines ar kitus atskirus asmenis šalpos srityje ar kitokioje grynai asmeninėje plotmėje yra vienintelis pateisinamas ryšių būdas.

Bendradarbiavimas su pavergtąja tauta bet kokioje sferoje esamose sąlygose yra neįmanomas. Bendradarbiavimas su okupantu ar jo atstovais yra nusikaltimas tautinei drausmei ir laisvės kovos siekimams.

Santykių palaikymas su pavergtos Lietuvos įstaigomis ar asmenimis, pokalbiai ar pasitarimai su asmenimis, kurie lankosi laisvajame pasaulyje ar laisvųjų lietuvių kėlionės į pavergtą Lietuvą yra pavojingi reiškiniai, turį tendencijos mažinti laisvės kovotojų budrumą, skaldyti jų jėgas ir klaidinti kovojančią pavergtą tautą.

Pagrindinis tikslas yra laisva Lietuva ir pagrindinis uždavinys kova už laisvę iki laimėjimo.

Vliko reikalu

LKDS konferencija, apsvarsčiusi Lietuvos laisvinimo ir jo vadovybės klausimus, pakartoja savo nusitatymą visomis jėgomis kovoti dėl Lietuvos laisvės ir laiko šią kovą pirmuoju ir svarbiausiu savo uždaviniu. Konferencija džiaugiasi suaktyvėjusia Vliko veikla ir kūrybinga nuotaika, kurios matomos jo darbe.

Nuoširdžiai sveikindama Vliką, konferencija linki jam ir toliau būti laisvės kovos sargyboje, jungti visas gyvasias lietuvių jėgas ir išlaikyti jį kaip tik lietuviškam interesui tarnaujančią aukščiausią tautos politinę valios reiškėją ir vykdytoją.

Konferencija ipareigoja visus krikščionis demokratų ir kviečia visą lietuviškąją visuomenę sunkioje kovoje talkinti Vlikui visomis jėgomis ir galimomis priemonėmis.

Pianistas Antanas Smetona

Antanas Smetona, concert pianist, made his Los Angeles debut on Sunday, August 27th, at the Santa Monica Bay Women's Club.

Jaunas pianistas Antanas Smetona, turėję eilę koncertų Bostone, Detroite, Clevelande, New Yorke, Washingtone ir kt., pagaliau š. m. rugpjūčio 27 d. davė savo koncertą ir Los Angeles lietuvių publikai. Koncertą surengė Santa Monikos Lietuvių Moterų Klubas, vadovaujamas muzikės G. Gudauskienės. Nors ir labai nepatogus vasaros metas, prisirinko artipilnė graži Santa Monica Bay Women's Club salė.

Koncerto programą sudarė D. Scarlatti, W. A. Mozarto, F. Chopino, R. Schumanno kūriniai; šalia to lietuviams buvo malonu išgirsti ir trejetos lietuvių kompozitorių kūrinių, tarp kurių M. K. Čiurlionio dalykai nuskambėjo labai šiuolaikiškai, o reikia atminti, jog jie rašyti prieš daugiau negu pusšimtį metų. Priedui pianistas paskambino Bethovenio dalyką, gyvą, įvairų ir įdomų, — tatau buvo lyg ir atpildas publikai, su nepaprastu dėmesio klausiusiai kartais ir nuobodesnei dalyką.

Pianistas A. Smetona, einas stipendijų keliu, turi neabejotiną pianisto talentą ir gerą muzikinę kultūrą; jis yra pasiekęs aukštos technikos ir pasirinktas dalykas jam nekelia sunkumų. Šalia jėgos, jis turi pakankamai jausmo, kas klausytoją ir traukia ir žavi. Vieno tik norėtusi, — kad įvairiai publikai ir programa būtų kiek įvairesnė.

N. B.

Čia keletas biografinių žinių apie pianistą, paimtų iš programos.

Pianistas Antanas Smetona gimė 1939 metais Paryžiuje. Jo senelis, tuometinis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, žinomų politinių aplinkybių priverstas, pasitraukė su visa šeima į Jungtines Amerikos Valstybes. Čia po trejų metų jo vaikaitis, būsimasis pianistas, pradeda pirmąsias savo muzikos studijas pas savo motiną, žinomą pianistę Birutę Nasvytytę-Smetonienę.

Nuo 1950 iki 1956 metų Antanas Smetona, kaip specialus stipendininkas, studijuoja pas Leonardą Shure, to meto Clevelando Muzikos Mokyklos Centro piano klasės vedėją. Kartu su brandos atestatu Antanas Smetona 1956 m. apdovanojamas ypatingu pažangumo pažymėjimu, kuris tais metais suteiktas tik vieninteliam pianistui.

Pradėjęs muzikos studijas Mannes College of Music, New Yorke, po ketverių metų jas sėkmingai baigia bakalauro laipsniu. Suteikiama stipendija garsiojo Julliana School of Music, kur jis studijuoja pas Rosing Lhevinne ir 1963 metais gauna magistro laipsnį. Tais pačiais metais gauna Fullbrighto stipendiją, o 1965 m. Vokiečių Akademinių Bendravimo Tarnybos žymenį. Sekančiais metais laimi Rockefellerio premiją už meninį pranašumą. Tuoju po to seka pasižymėjimai tarptautinėse muzikos varžybose ir festivaliuose Vercelli, Genevoje, Paryžiuje. Šiais metais jis gavo Alfred Hertz Fundacijos stipendiją užsienyje.

Antanas Smetona yra davęs koncertus visoje Amerikoje, dažnai pasirodydamas ir radijo programose. Be to, yra sėkmingai koncertavęs Prancūzijoje, Šveicarijoje, Lenkijoje, Italijoje ir Brazilijoje.

Ateitininkų Dainų šventė prie Birutės kalno; į ją suplaukė tūkstančiai klausytojų, konferencijos dalyvių, vasarotojų ir apylinkės žmonių.

Prof. Stasys Šalkauskis, vyriausias ateitininkų vadas; konferencijos metu — universiteto profesorius; vėliau parašęs knygą "Ateitininkų ideologija". Mirė 1941 m.

Scenes from the Ateitininkai Federation's Convention, 1927, Palanga, Lithuania.

Prominent leaders of Ateitininkai Federation at the time of the Convention in 1927.

Konferencijos metu ateitininkai pastatė V. Mykolaičio-Putino misteriją "Nuvainikuotoji Vaidilutė"; čia artistai rengiasi misterijos generalinei repeticijai.

..Pastatymo žiūrėjo pats autorius; jam dovanų įteikta aukso plunksna.

PALANGOJE PRIEŠ 40 METŲ...

Šią vasarą ateitininkai prisiminė prieš 40 metų Palangoje vykusią reorganizacinę konferenciją, kuri asmenų ir organizacijos atminime yra išlikusi kaip viena turiningiausių ir neišdildomų įspūdžių palikusi konferencija. Konferencijos metu Birutės kalne pastatyta V. Mykolaičio-Putino misterija "Nuvainikuotoji Vaidilutė". Tokio masto veikalu iš viso mūsų praeities kultūriname gyvenime nedaug tebūta, todėl tatau ateitininkų konferencijos kultūrinį lygmenį iškelia iš siaurų organizacinių ribų.

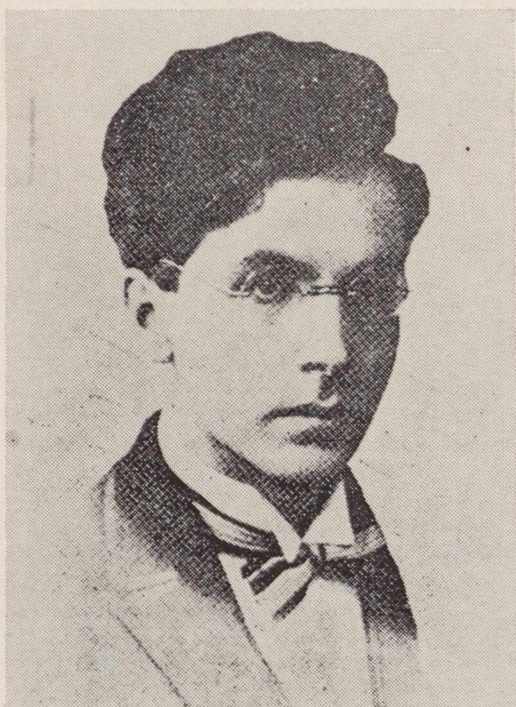
Konferencijoje pagrindinę kalbą pasakė dr. D. Jasaitis, jau tuo metu beiškylęs kaip aktyvus visuomenės veikėjas.

Tarp kitko jis kalbėjo:

... "Šita konferencija, kaip apskritai mūsų visas darbas, neturėjo tikslo ką nors gąsdinti, nebuvo demonstracija. Mes juk turime teisės

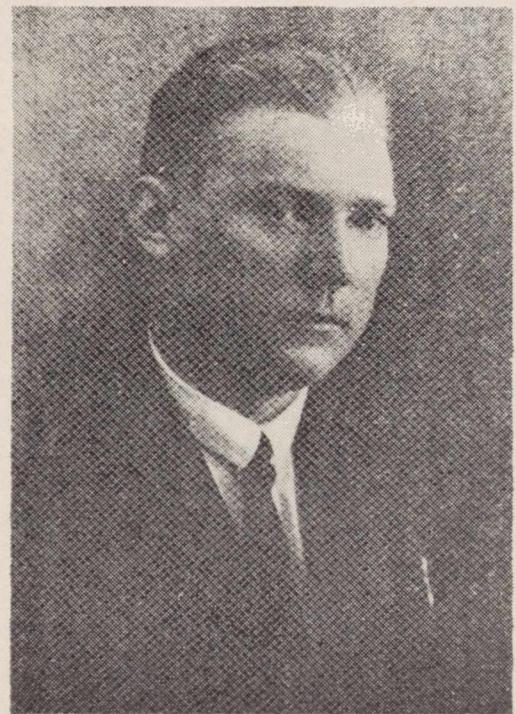
susirinkti ir pasidžiaugti savo darbais. Dėl to mums nesuprantama, kodėl vyriausybė vienu ir tuo pačiu laiku buvo svečiuose pas mus ir pareiškė mums tiek nepasitikėjimo ir užgavimo... Mums nesuprantama, kodėl bandoma varžyti laisvai kalbėti mūsų vadams ir kodėl mūsų žingsnius seka gausinga policija. Visa Lietuva žino, kad mes nedarome netvarkos. Mes patys sugebėtume savo disciplina ir moralinėmis pajėgomis padaryti galą kiekvienai suirutei. Konferencija savo tikslą pasiekė. Visos ateitininkijos dalys liko artimesniais ryšiais sujungtos. Tas darbas duoda pradžią Ateitininkų Federacijai..."

Ta pora D. Jasaičio kalbos ištraukų nusako konferencijos tikslą ir pasiektus rezultatus ir aplinkybes, kuriose ateitininkai savo laisvoje tėvynėje atliko konferencijos darbus. (A.).

Dr. Pranas V. Raulinaitis, atkas sendraugis, pirmininkavęs Reorg. konferencijai Palangoje; dabar dr. R. gyvena Los Angeles, Calif. ir verčiasi privačia praktika; rašo spaudai teisės klausimais.

Dr. Domas Jasaitis, ateitininkas sendraugis, pirmininkavęs Reorganizacinei konferencijai Palangoje; buvęs stud. at-kų pirm.; konferencijos metais — Šiaulių at-kų globėjas; dabar dr. Jasaitis gyvena Tampa, Fla., dirba kaip med. daktaras.

Mokytojų studijų savaitės uždaro-
mojo posėdžio prezidiumas (iš kai-
rės): pedagoginės srities vadovas
J. Kavaliūnas, prof. kun. St. Yla,
Švietimo Tarybos pirm. J. Ignato-
nis, JAV LB centro valdybos pirm.
J. Jasaitis, kun. Steigvila, MIC, sve-
čias iš Argentinos, studijų ūkinės
dalies vedėjas J. Tamulis, A. Gint-
neris, A. Vaičiūnas, ir St. Sližys.

(Nuotraukoje nematyti sesers
Palmyros ir J. Masilionio).

Presiding officers during the
closing session of the Lithuanian
teachers' summer in-service
training program, Dainava, Mich.

Bottom: Participants of the Lith.
teachers' summer in-service
courses during an evening pro-
gram at the campfire.

Foto K. Sragauskas

ATGARSIAI IŠ MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖS

I savaitės studijas mokytojai su-
sirinko iš tolimų JAV ir Kanados
vietovių, ir net iš Argentinos. Su-
važiavę paaukėjo daugiau kaip 30
darbo valandų, nes po kiekvienos
paskaitos ar vadovėlių ir gramati-
kos pratimų įvertinimo diskusijos
nusitęsė iki pat pietų (ar vakarie-
nės), atimdamos numatytą laisva-
laikį. Vakare eilė paskaitų ir po jų
diskusijos vėl ne kartą visus užlai-
kė net iki vienuoliktos val. nakties.
Visų nuotaika darbinga; kartais iki
savęs užsimiršimo. Dar kartą tē-
vams ir visuomenei geriausias įro-
dymas, kad lituanistinio švietimo
klausimas yra gyvas ir kad mokyto-
jai siekia savo profesijoje pažangos
ir pasitobulinimo.

JAV LB Švietimo Taryba turėjo
daug pasitempti, kol suorganizavo
studijų pedagoginius ir ūkinius rei-
kalus. Savo uždavinį ji atliko iš-
tvėrmingai — studijos organizaci-
niu ir moksliniu atžvilgiu praėjo
be priekaištų. Nuopelnai ir padėka
priklauso pirm. J. Ignatoniui, peda-
goginės srities vadovui J. Kavaliū-
nui ir ūkinės dalies vadovui J. Ta-
muliui.

Pedagogo J. Masilionio reporta-
žai "Drauge" buvo detalus visų dar-
bų vaizdas, ryškiai parodęs visos
savaitės darbą ir dalyvių nuotaikas.
Čia nėriu tik paliesti bendrais bruo-
žais mūsų studijas bei diskusijas
lituanistinės mokyklos mokslo ir
metodikos srityje ir atkreipti dėme-
sį į charakteringesnes rezoliucijas.

Visų pirma tenka pasidžiaugti
mūsų jaunaisiais akademikais, ku-
rių geras lietuvių kalbos mokėjimas
ir ja domėjimasis duoda vilčių lie-
tuviškų mokyklų atečiai. Daug
prelegentų ir vadovėlių ir gramati-
kos pratimų recenzentų buvo ir iš
jaunųjų pedagogų; jie parodė ne-
mažai kruopštaus darbo ir kurian-
čios kritikos bruožų. Vadovėliai ir
gramatikos pratimai užėmė ypatingą
studijų darbų sritį, todėl dėl jų
buvo plačiai pasisakyta ir padisku-
tuota. Prieita išvados, kad vadovė-
liai ir gramatikos pratimai yra tin-
kami naudoti mūsų mokyklose, tik
 autoriai, ruošdami naujas laidas,
prašomi atsižvelgti į pedagoginės

St. Sližys

patirties pastabas, pareikštas studi-
jų dalyvių.

Mokslinės metodikos reikalu bu-
vo eilė paskaitų, liečiančių ir bend-
rąją ir specialiąją didaktiką. Priei-
ta išvados, kad vengtina nukrypimų
į kraštutinumus: ir formalizmas ir
pragmatizmas turi išlaikyti tarp sa-
vęs darną ir turi vienas kitą papil-
dyti. Naujoji pedagogika atkreipė
dėmesį į visų žmogaus galių ugdy-
mą ir pasistatė sau uždavinį ug-
dyti žmogaus asmenybės visumą.
Todėl diskusijose prieita prie vie-
ningos nuomonės, jog metodikoje
reikia laikytis pedagoginių princi-
pų, suderinant juos su naujais
mokslinės medžiagos perteikimo bū-
dais.

Mokyklų tolimesnis darbas daug
priklausys nuo mokytojų, mokinių
tėvų ir bendruomenės organų. Iš-
reikštas glaudaus bendradarbiavimo
noras ir iškeltas atskirų funkcijų su-

pratimas ir jų vykdymas. Nutarta,
kad ir toliau Mokytojų Tarybos va-
dovauja ir rūpinasi mokyklų pa-
dagoginiais reikalais, o Tėvų komi-
tetai ir LB apygardos ir apylinkių
organai rūpinasi tik ūkiniais ir fi-
nansiniais reikalais. Visos tos trys
institucijos laikosi Švietimo Tarybos
nuostatų ir potvarkių. Pasisakyta už
svaresnį Švietimo Tarybos autorite-
tą pedagoginiais ir mokyklų admi-
nistravimo klausimais. LB prašoma
ir toliau remti savo mokyklas, nes
mokyklos auklėja sąmoningus LB
narius.

Lietuviškų mokyklų sistema pa-
liekama ta pati: 8 metų pradžios
mokykla ir 4 metų aukštesnioji mo-
kykla. Mokykloms yra nustatytas
32 šeštadienių po 4 valandas kas
šeštadienį mokslo metų minimu-
mas. Tėvai prašomi skirti daugiau
reikšmės priešmokykliniam auklėji-
mui namuose ir mokyklose. Taip
pat prašomi namuose su vaikais
kalbėti gryna lietuvių kalba, pratin-
ti ir skatinti skaityti lietuviškas
knygas ir laikraščius. Mokytojai
priėjo išvados, kad jaunimo organi-
zacijos talkininkauja lietuviškam
auklėjimui, todėl mokinius ragina

dalyvauti lietuviškos jaunimo orga-
nizacijose. Organizacijų vadovai
prašomi savo veiklos nesukryžiuoti
su mokyklos darbo laiku. Mokyto-
jai ir toliau išsipareigoja jaunimą
vesti lietuvišku keliu ir paruošti jį
gyvenimui ir vadovavimui jų gyve-
namuose kraštuose.

Plačiai diskutuota naujųjų moky-
tojų paruošimo problema ir atkreip-
tas dėmesys į Pedagoginio Instituto
sunkumus. Prieita išvados, kad bū-
tina spaudoje kelti naujų mokytojų
ruošimo reikalą ir jį visokiais bū-
dais skatinti ir remti. Negalintiems
lankyti PL Instituto ruošti vasaros
mokytojų kursus.

Baigiant reikia nepamiršti, kad
neužilgo LB Tarybos naujoji valdy-
ba ir naujoji JAV Centro valdyba
gali pakeisti ir LB Švietimo Tary-
bos vadovybę. Mokytojai labai ver-
tina Šv. Tarybos pirmininko J. Ig-
natonio atliktus darbus per eilę me-
tų. Mokytojų pageidavimas, kad
renkant naują Švietimo Tarybos
pirmininką, JAV LB Taryba prašo-
ma parinkti pedagogą, atsišvelgiant
į JAV lituanistinėse mokyklose dir-
bančių mokytojų pageidavimus.

Mokytojų studijų dalyviai Dainavos stovykloje prie laužo. Dainas akorde-
onu palydi mokyt. St. Sližys.

Foto K. Sragauskas

Bandymai atkurti Donelaičio portretą

Okupuotos Lietuvos spaudoje rašoma, kad Lietuvių kalbos ir literatūros instituto pasiryžta tiksliau patirti, kaip atrodė Kristijonas Donelaitis. Nėra išlikusio jokio K. Donelaičio portreto. Dabartiniai jo portretai yra šių dienų dailininkų fantazijos padarinys.

Pats pirmasis Nepriklausomojo

K. Donelaičio portretas, tariamai pagal žmonių pasakojimus pieštas.

TREČIAJAM KULTŪROS KONGRESUI ARTĖJANT...

III-sis JAV ir Kanados Lietuvių Kultūros Kongresas įvyks lapkričio 23-26 dienomis Chicagoje.

Yra belikę labai maža laiko, bet iš kongreso rengimo darbų tuo tarpu tegirdime tik nedideles nuotrupas. Be pavasarį paskelbto su Kultūros Tarybos pirm. dr. J. Puzinu interview, kuriame paminėta bendra programos apimtis, tuo tarpu spaudoje tematome tik dažnesnį muzikinės programos anonsavimą (komp. D. Lapinsko kūriniai) ir trumpas užuominas bei balsus, laukiančius konkretesnių žinių.

Atiduodami spaudai šį LD numerį esame gavę JAV LB cv informacijos keletą žinučių, kurias čia ir skelbiame.

• • •

Kultūros kongresai, vykstantys kas penkeri metai, išryškina mūsų dėmesį savo kultūros ugdymui, išlaikymui ir skatina kultūros kūrėjus kūrybai. III kultūros kongresą be įvairių paskaitų ir diskusijų atskirose sekcijose, lydės ir kultūriniai įvykiai: komp. D. Lapinsko muzikinių kūrinių pastatymas, literatūros vakaras ir Čiurlionio galerijoje sutelktų kūrinių paroda.

Lietuvoje Donelaičio portretą nupiešęs dail. P. Kalpokas, Piešinys be dailininko parašo buvęs įdėtas ūkininkų kalendoriujė. Kaip dabar tą reikalą pastudijavęs J. Rimantas „Šyturio“ žurnale aiškina, 1932 m. „Srovėje“ atspausintas portretas, sukurta neva pagal žmonių pasakojimus šio šimtmečio pradžioje, esąs tik P. Kalpoko portreto kopija.

Labiau išpopuliarėjęs buvo mokykliniame vadovėlyje panaudotas dail. T. Kulakausko grafinis portretas.

Dabar ok. Lietuvoje Donelaičio portretą yra darę dešimtys dailininkų — kiekvienas savaip. Sudaryta filologų ir archeologų komisija, pirmininkaujant fil. m. dr. L. Gineičiui, kuri su grupe studentų buvusi nuvykusi į Tolminkiemį ieškoti K. Donelaičio kapo su viltimi rasti kaukolę ir iš jos atkurti portretą...

Ekspedicijos metu komisija rinkianti medžiagą apie K. D. ir jo laikus. Nelengvas komisijos uždavinys, nes gi jai visų pirma reiks ieškoti paties Donelaičio gyvenvietės — Tolminkiemio, kuris dabar rusų paverstas į Čistye Prudy. Vietovėje apgyvendinti rusai vargu ką daugiau galės papasakoti komisijai, kaip tik prieš keletą metų vykusias „broliškas“ iškilmes, kuriose akademikas Korsakas širdingai padėkojo Kaliningrado įnamiams už tai, kad leido Donelaičio atminimą prispauti „paminklu-akmeniui“ o Tolminkiemio ir vardą iš gyvenimo išbraukti...

Dr. Juozas Girnius, žurnalo „Aidu“ redaktorius, „Tauta ir tautinė ištikimybė“ ir kitų filosofinių knygų autorius, kongrese savo referatu peržvelgs mūsų kultūrinio gyvenimo sėkmes ir nesėkmes.

Kun. Pranas Garšva, dienraščio „Draugo“ moderatorius kongrese skaitys referatą spaudos ir visuomenės klausimu.

Rugp. 28 d. įvyko sporto sekcijos organizavimo posėdis. Dalyvavo J. Šoliūnas, J. Bagdonas, P. Petrutis, V. Kleiza, A. Kėželis ir JAV LB cv pirm. J. Jasaitis.

Kitame posėdyje bus konkrečiai nustatyta sekcijos suorganizavimo planai.

Visiems su kultūros kongresu susijusiems uždaviniams įvykdyti reikia lietuvių visuomenės moralinės ir finansinės paramos. Aukos kultūros kongresui siųsti: Mečys Šimkus, JAV LB cv išd., 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60636.

DAGYS Per tiltą jojau, nuo žirgo puoliau. Riding along the Bridge...

DAGIO SKULPTŪRŲ KNYGĄ PASITINKANT

Jokubas Dagys (g. 1906), 1927 baigęs Biržų gimnaziją, įstojo į Kauno meno mokyklą, kur studijavo piešimą, tapybą, meno istoriją ir jos filosofiją ir kt., pagrindiniu dalyku pasirinkęs skulptūrą.

Baigęs studijas (1932), nepasiliko laikinojoje sostinėje, kur tikėtasi vi. sas meninis ir kultūrinis gyvenimas, bet išėjo mokytojauti į provinciją, kur tik laisvalaikio kūrė, bet nuo meninės veiklos neatitolo, retkarčiais dalyvaudamas rengiamose meno parodose; taip pat ne kartą buvo išvykęs ir po užsienius pasidairyti — lankė Rygos, Berlyno, Paryžiaus muziejus.

Antrą kartą Lietuvą užimant komunistams, 1944 m. pasitraukė į Vakarus; 1947 m. persikėlė į Angliją, o 1951 m. atvyko į Kanadą, apsidomamas Toronte, kur ir dabar gyvena, kūrybai paskirdamas visą laiką, intensyviai kurdamas ir dažnai dalyvaudamas lietuvių ir kanadiečių meno parodose (yra kelių dailės organizacijų narys). Jo namai yra virtę savotišku meno muziejum, kur kiekvienas kambarys pripildy-

LIETUVIŲ DIENOS, 1967, RUGSĖJIS

Taip jie paliko Lietuvą.

And so they leave Lithuania

tas skulptūromis. Darbams jis naudoja daugiausia medį, bet nevengia nė gipso, molio, gi dalis darbų perkelta į bronzą. Paskutiniu metu vis daugiau tapo aliejum ir piešia tušu.

Apie Dagio kūrybą čia parodų, čia sukakčių proga mūsų spaudoje kartkartėmis rašyta, dėta darbų foto nuotraukų (Keletą kartų jų buvo ir LD žurnale. Red.). Dagys pripažintas vienu originaliųjų lietuvių skulptorių, turinčių ne tik ką parodyti, bet ir pasakyti.

Kai šiuolaikinis menas, atsisakęs bet kokios formos realumo ir nuėjęs į abstraktą, dažnai atsisako ir kūrinio vardo, temos, minties, palikdamas tik momento impresijos (ar ekspresijos) bei dailininko „vidaus būsenos išraišką“, Dagio skulptūra, kad ir nebūdama tradicine prasme realistinė, dailininką-skulptorių pristato žiūrovui kaip mintytoją — filosofą, — žmogų, jo kovoje ir siekiuose, gyvenimo reiškiniuose matantį mintį ir prasmę, tragiką ar laimėjimą, džiaugsmą ar auką, laimę ar nelaimę, didybę ar menkystę.

Su malonumu imame į rankas ką tik išleistą Dagio darbų albumą-monografiją, kurioje yra 140 kūrinių nuotraukų, dailininko biografiniai duomenys ir kanadiečio dailininko bei meno kritiko dr. O. Schneiderio įžangos žodis.

Knygoje darbai yra suskirstyti į 5 skyrius, kurių kiekvienas turi savo vardą ir bendrą temą: 1. Neramus žmogaus gyvenimas, 2. Meilė žmogui ir pasauliui, 3. Vienatvė ir liūdesys, 4. Keistas ir nesuprantamas gyvenimas ir 5. Tapyba - šikcai. Kiekvienas skyrius turi savo motto, lyg ir platesnį bendros temos nusakymą; gi atskiri darbai savo pavadinimais mintį vysto toliau, kaip pvz.: Laisvės dvasia dar gyva, Kova reikalauja aukų, Galvoju apie tobulybę, Ir gražuolės būna liūdnos, Atmink tėvo žodžius, Neramią ateitį regi, Viltis dar gyva, Ateina aidas iš toli, Siek nepasiekiamų tolių ir t. t. ir t. t. Nė pro vieną D. skulptūrą nepraeisi nesusimąstęs; susimąstymas lydi jo darbus, tiek vaizduojant realųjį pasaulį, tiek transcendentinį. Tematikoje jis eina nuo laudies dainos per krikščioniškąją žmogaus idėją

Prie sužeistojo. Bareljefas medyje. At the wounded.

Žaisk, mano vaike. Play, my child.

LIETUVIŲ DIENOS, 1967, RUGSĖJIS

KNYGOS IR AUTORIAI

KOMUNISTINĖ MEŠKERĖ NA IVIOMS ŽUVELĖMS GAUDYTI

Vadinamas "kultūrinių ryšių su užsienių lietuvių komitetas" Berlyne keletą metų leido laikraštą "Tėvynės Balsu", o iš tikrųjų "komunistinę meškerę" pagauti naivioms žuvelėms. Jo redakcija, taip pat ir jo bendradarbiai, buvo daugiausia anonimai; tik retkarčiais pakišdavo vieną kitą žinomą pavardę, lyg riebesnį mėsą užmaudami ant kablelio. Beveik visas laikraščio turinys buvo užsienio lietuvių ir jų veiksmų dergimas. Pavergtos Lietuvos gyvenimas buvo piešiamas perdėta rožinėmis spalvomis, įvairiais sufabikuotais rašteliais ir laiškais buvo stengiamasi inkriminuoti, jų terminu tariant, "demaskuoti", likviduoti tie laisvojo pasaulio lietuviai, kurie tik kuo nors pasireiškė prieš Lietuvos okupantus — rusus komunistus. Tas laikraštapaikis, kuriam šventvagiškai vartotas "Tėvynės Balsas" vardas, nieko nelaimėjęs, nuo šių metų pradžios sustabdytas.

Jo vieton išleistas "Gimtasis Kraštas", dabar jau nebe anonimiškai redaguojamas, leidžiamas Vilniuje, išėinąs kas savaitę. Anas buvo skirtas tik išeivijai, ir Lietuvoje jo niekas nematė, šis gi esąs skiriamas visiems lietuviams ir galimas prenumeruoti Lietuvoje. Girdėti, kad ten net raginama GK užprenumeruoti ar siuntinėti savo giminėms bei pažįstamiesiems užsienyje. Daug kas jį gauna ir meta į šiukšlių dėžę...

"Gimtojo Krašto" (tikriau būtu: "Pavergtojo Krašto") redaktorių surašyta visa brigada, tarp kurių yra poetas Algimantas Baltakis, dail. K. Bogdanas, rašyt. J. Būtėnas, kultūrininkas J. Jurginis, kalbininkas K. Ulvydas, kino filmų rež. V. Žalakevičius ir dar keletas "žurnalistų", kurie, matyt, laikraštį ir "redaguoja", kaip iš turinio matyti, inspirovami ir diriguojami aukštesnių jėgų, pasišovusių mulkinti kur tik galima pagautą lietuvių...

Kaip gi ši meškerė atrodo? Nedidelio formato (kaip pusė "Draugo" arba tiksliau — kaip brooklyniskė "Vienybė") 8 puslapiai labai prasto popieriaus; murzinos, vos išūrimos iliustracijos — visa tai patirėžia skurdą, jau tik į rankas laikraštapaikį paėmus. Turinys — toks suveltas pamazgų maišas, kad koku darosi beskaitant ir vargu kurį rašinį galima iki galo perskaityti. Vienas kitas neva objektyvesnis straipsnelis jokių būdu neatskiedžia to jo valo, kuris ten maišomas propagandiniais komunistiniais ir šmeižikiniais laisvojo pasaulio lietuvių bei jų veiklos pamfletais, sufabikuotais, kryptonimais pasirašytais laiškais, pasisakymais. Iš visos širdies reikia gailėtis tų žmonių, kurie įtraukiami tam judosiškam darbui, čia iš pavergtos tėvynės (juos priversdami — "pakviesdami" bendradarbiauti), čia iš laisvojo pasaulio — juos patys redaktoriai pasitelkdami, be jų žinios ir atsiklausimo paimdami jų raštus, juos pačius pristatydami...

Nuolat dedami paieškojimų, palikimų, sporto, laiškų "Atvyko iš-

vyko" skyreliai ir po vieną ar porą reportažų. Nemažas dėmesys skiriamas rašytojams — ir čia vadovaujama komunistų partijos praktika: kiek tik įmanoma žmones mulkinti panaudojant kūrybinį žodį, rašytojus įkinkant į propagandos jungą. Nuostabus "Gimtojo Krašto" taktikos pakeitimas, palyginus su "Tėvynės Balsu" rašytoju atžvilgiu: ten buvo dedama daugiau pavergto krašto autorių ir jų kūrybinių, čia — atvirkščiai — daugiau laisvojo pasaulio. Ir dar kas įdomu: iš pavergtojo krašto deda tik tuos rašytojus, kurie iki šiolei buvo užkišti užpečkin, niekur neturėjo teisės spausdintis, trefni, komunistui ne naudingi ir nereikalingi.

Iš tokių aukų paminėtini poetai Vincas Stonis (kun. K. Žitkus) ir Alfonsas Keliuotis. Vincas Stonis — populiariosios dainos "Gražių dainelių daug girdėjau..." autorius, pamatytas ir paskaitytas, nėr abejonės, skaitytojui gali už širdies griebti, atsidūsėjimą ištraukti. Dieve, tas kuklus Tavo tarnas dar gyvas!... Ir eilutes dar rašo? Taip, rašo. Lengvutės, skaitutės, nekaltutės, gerutės tos jo eilutės. Apie ką? Gal apie dangų, angelėlius ir Dievulį, kurį jis taip myli ir garbina? O, ne, ką ten dabar peckiosis "tarybinis pilietis" su tokiais atgyvenaisiais dalykais, — jis rašo apie grioviakas, apie tarybinius karius ir mergaitę, kolūkio pjūties pabaigtuves ir pan.

Įdėdami interview, kur pokalbio vedėjas į pokalbininko lūpas įdėda tiek neatsargių, naująja dvasia pamargintų komunistinės žurnalistinės "perlų", kad iš karto lengva perprasti, jog tai nieko bendra neturi su pristatomu asmeniu, ir kad tai tik jo manekenas, begėdiškai įvilktas į komunistinį kailį ir tampomas, lyg skudurinė lėlė, iš užkulisio jo žodžiais kalbant komunistinės propagandos mašinai. Kunigas Žitkus pristatomas toks patenkintas tarybine santvarka ir laimingas, kad tokiu reporterio cinizmu reikia tik stebėtis. Įsidrąšinęs žurnalistas kun. Žitkaus lūpomis net Putiną leidžia sau pabarti už jo pesimizmą; girdi, "...pesimizmo kiek per daug. Lyg ir jauti senatvės dvelkimą... Gal seniau buvau linkęs į melancholiją, o dabar giedrios nuotaikos noris..." Gimęs tais pat, kaip ir Putinas, 1893 metais, kun. Žitkus, reporterio V. Kazakevičiaus lūpomis, visai nejaučia senatvės dvelkimo; kodėl? labai paprastai: jis gėrėsi tarybiniu gyvenimu!

Viena, kas gėro padaryta šiuo kun. Žitkaus pristatymu, tai įdėjimas jo adreso; bičiuliai čia tuojau parinko aukų ir pasiuntė siuntinį...

Alfonso Keliuočio niekur nematysi "respublikos laikraščiuose", nes jis, turbūt, savo "supuvusius" buržuazinės ideologijos neišpiko komunizmo bei partijos pabagaslovėjimais. Tokio doro žmogaus (doro ne komunistine prasme) vardą pamatyti vienas malonumas. Propagatoriai tą žino. Reikia duot skaityto-

jui atvangos, nuo šmeižtų ir deguto, beskaitant, įtūžusiam. Ir duoda:

Rungdamies kopia apyniai
Smaigais dangaus žydrynėn,
Višta kudakoją daržinėj,
Sudėjusi kiaušini...

Dūdeles vaikiūkščiai sukas
Pabaly po blinda.
O trijų dienų teliukas
Linksmas karvę žinda.
Ir taip toliau.

Kaip ne kiekvienas rašytojas tinka tokiam "eksportui", taipgi stropiai parenkami ir "importiniai" rašytojai. Berods, nė vieno iki šiol "neimportuota" bimbinko, nei mizarininko. Pati pirmoji auka buvo Algimantas Mackus, jis, mat miręs, ir iš jo molio galima minkyti, kas tik norima; O ir pritratymui parinktas ne bet kas — jaunas laisvojo pasaulio beletristas Kazys Almenas — prieš keletą metų jiems pasitarė — nusiuntęs jų žurnalui "Per-galei" apysaką, pasirašytą slapyvardžiu, o šiais metais ten pat gražiai paglostytą jau tikrąja pavarde..

Toliau ant meškerės užmautus randame: Antaną Gustaitį, M. Katiliškį, J. Meką, J. Savickį, A. Giedrį ir kt. Vieni jiems tinka kaip "buržuazinio" pasaulio kritikai ir "demaskuotojai", (Gustaitis, Katiliškis, Savickis...), kiti, Mekas, Mackus), kaip to gyvenimo aukos, tretį (Giedrius, Pūkelevičiūtė), kaip numatomos jų aukos, nes jiems atrodo, kad šie asmenys gali susižavėti jų gyvatiškomis akimis, ir "auka" gali kristi tiesiai į nasrus... Tą propagandai panaudojamų rašytojų sąrašą betąsiant, po kiekvieno naujo gėdai išvilktos autoriaus (taip, tikrai rašytojo gėdai išstatytas pvz. J. Savickis, kol per visokius jį niekinančius epitetus pritemptas ant savo korpaliaus), kyla klausimas: kas sekantis? Žinoma, nebus juo nei A. Vaičiulaitis, nei N. Mazalaitė, nei Bern. Brazdžionis, bet nenustebkite labai, jei netrukus pamatysite išverstu kailiu Jurgį Jankų, J. Švaistą, Faustą Kirsą, A. Škėmą... Beje, su mirusiais, kaip rodo nuotykių su A. Rūku jie labai meilūs funeralo čiupinėtojai ir sava spalva "balzamuotojai": kai rašė apie Rūką gyvą, buvo jis ir šioks ir toks, bet kai mirė, tuojau tonas pasikeitė. Pirmą: "Rūko "Mano tautos istorija" — iškraipytas, sužalotas jo tautos poietinis paveikslas, kuriam, beje, labai stokoja ir tobulesnio meninio rūbo, ir šviežesnio, sodresnio žodžio..." Dabar: jau 1938 metais Rūkas, girdi, išleides poezijos knygą "Posmai", "kurioje ne tik jaučiama savita poetinė intonacija, bet, kaip rašo 'Lietuvių literatūros istorija', buvo ir 'nemaža kritiškų opozicinių gaidų, susirūpinimo kaimo dalia, pasipiktinimo kraštą užgulusia priespaula ir skurdų'". Rašant, kad jis buvo isijungęs "į aktyvių tarybinės lietuvių kultūros kūrėjų gretas", čia autorius, be abejo, turi mintyje Rūko parašytą himną "Mes su Stalinu i saule, / Mes su Stalinu kovon! / Tenedrįsta nieks pasaulį / Kelti kojos Lietuvon", nors su skaudama širdimi negali pacituoti dėl to prakeikto "kulto asmenybės" vardo.

Gal kam šios apžvalgos žodžiai gali atrodyti per nepalankūs, iš sve-

timo taško žiūrint pasakyti. Tat pažiūrėkime, kaip GK kolegiškai, iš to paties šono žiūrėdama kritikuoja brooklyniskę "Vienybę", kurios tarybiniu neobjektyvumu jokių būdu negalima įtarti, kuri iš kailio neriasi dėl laisvojo pasaulio lietuvių "kultūrinių ryšių" palaikymo su tarybininkais. Cituojame jos žodžius: "Pasirodė Gimtasis Kraštas ir... apvylė Labai šykštu faktų iš Lietuvos gyvenimo. Išeivijos gyvenimo vaizdas visiškai klaidingas: kalbama tik apie vad. pažangiųjų, apie kitus pasitenkinant tik nuotrupomis. Gausybė propagandinės medžiagos bešališką skaitytoją tik piktina. Gimtasis Kraštas atrodo, lyg Vilniuje leidžiama Laisvės laida... Gimtasis Kraštas galvoja, kad jis prisidės prie to, 'kas stiprins išsisklaidžiusių po svečias šalis dorų tautiečių troškimą telktis aplink motiną-tėvynę Tarybų Lietuvą'. Čia Gimtajam Kraštui linkime nepasisekimo. Ir štai dėl ko. Išeivijoje vargu rastume lietuvių, kuris nepasilgtų tėvynės, kurs Lietuvą nevadintų motina-tėvyne. Vai, jūs ten Vilniuje gal ir nenumanote, kaip degina nostalgijos jausmas tuos, kurie tėvynės neteko! Dėl Lietuvos išeivijoje negali būti jokių rezervų, bet Gimtasis Kraštas čia delikatai sumaišo sąvokas ir mums pakiša Tarybų Lietuvą. Gi Tarybų Lietuva ir Lietuva nėra tas pats. Štai mūsų kaimynai lenkai turi nepriklausomą valstybę, kad ir su apkarpyta nepriklausomybe, bet vis tik valstybė tarp valstybių. Žinoma, lenkai neišsižada vilčių kada nors ateity pasiekti pilnos nepriklausomybės. Mūsų besąlyginis glaudimasis prie Tarybų Lietuvos būtų atsisakymas nuo vilčių ko nors geresnio sulaukti. Ko mes išeivijoje bebūtume verti, jei be niekur nieko sūfiktume su tuo, ką dabar Lietuva turi? Mes, tauta su tūkstantmečio istorija, teturime geriausiu atveju ribotą autonomiją, nors ir skambiu sąjunginės respublikos vardu. Tai šykšti Maskvos dovana lietuvių tautai.

Šitai kalbant, atrodo, kad išreiškiama giliai širdyse paslėptas jausmas ne tik išeivijoje atsidūrusių nacionalistų (tarybininkų terminu tariant, — LD red. pastaba), bet ir tėvynėje gyvenančių doru lietuvių (mūsų pabraukta — LD) komunistų. Šioje vietoje ir pačiam Gimtajam Kraštui reiškiau užuojautą, kad išeiviams nieko geresnio negali pasiūlyti. Dabartinėje Lietuvoje iš visų tarybinių švenčių būtu pačios iškilmingiausios rusų išleistuvės, jei tik tuos rusus lietuviai pajėgtų išleisti." (pabraukta mūsų — LD).

Iki šiol išleista jau 30 GK numerių, bet nei tonas, nei turinys nuo pirmųjų nepasikeitė nė per plauką — tik dar daugiau šmeižtų ant laisvojo pasaulio lietuvių ir jų organizacijų galvų, tik stipresnis entuziazmas tėvynėje, tik stengimasis įteisinti rusišką vergiją Lietuvoje.

J. Vaisiūnas

— Metiniame Filologų Draugijos suvažiavime, Palyginamosios Literaturės sekcijoje, prof. dr. Elena Tumienė lapkr. 24-5 d., Vancouver, Kanadoje, skaitys paskaitą tema: "Kristijonas Donelaitis — didaktinio bukolinio epo tradicijos tęsėjas".

Mūsų autoriai:

IN MEMORIAM

Agnė Lukšytė

Agnė Lukšytė nuėjo ilgą pasirengimo kelią, kol iškilo į dėmesio vertą naują laisvojo pasaulio lietuvių beletristę.

Panevėžio valst. gimnazijoje ji priklausė Lindės-Dobilo Meno kuopai ir čia nekartą skaitė savo pirmąsias noveles, o kritikai žiauriai jas supliekė. Kiek vėliau bandė rašyti eilėraščius, bet ir šie kritikos buvo sutrašyti, juos priskiriant labiau prie prozos, negu prie poezijos. Jos pirmoji novelė buvo išspausdinta 1939 m. "Ateityje", vardu "Sidabrinis debesis". Vėliau keletas jos novelių buvo išspausdinta Vilniaus laikraštyje "Naujoji Lietuva".

Nuo išvykimo iš Lietuvos iki 1958 m. A. Lukšytė niekur su savo raštais nesirodė, nors ir rašė. Tai buvo savęs ieškojimo laikotarpis. Ji jautė, kad rašytojas, kuris viduje blaškosi, nėra dar subrendęs, neturi savo pasaulėžiūros ir nieko negali sukurti, kas būtų vertinga. Per tą laiką ji pakankamai apsiskaitė, surado savąjį "aš" ir ėmė jausti stiprų kūrybinį veržlumą išsisakyti. Nuo 1958 vietinėje Australijos liet. spaudoje spausdino staipsnius socialinės veiklos ir teatro klausimais; taip pat rašė knygų recenzijas.

Dabar jau kelinti metai savo kūryba dalyvauja Australijos lietuvių laikraštyje "Tėviškės Aidai" (literatūriniam jo priede "Verpetuose"). Pasirašydavo įvairiais slapyvardžiais: A. L.-G., Leonė Pranskevičiūtė. Šeštadieniniame "Draugo" priede 1961 m. buvo atspausdinta jos novelė "Činčirinči". Anglijoje leidžiamas literatūros metraštis "Antroji Pradalgė" išspausdino jos novelę "Sūrus vanduo užlieja akis". Australijos lietuvių Plunksnos klubo leidinyje išspausdinta jos novelė "Vėžliukas beprasmiškai rėplioja".

Čia spausdinama novelė "Prie kavos puoduko" yra antroji L. D-se.

A. Lukšytė-Grininė gyvena Sydnejuje, Australijoje, ir tarnauja knygų leidykloje. Kaip rašytojai, darbas įdomus tuo, kad visas reikalas sukasi apie knygas.

— Liepos 21 d. Chicagoje mirė Antanas Rūkas (g. 1907 rugsėjo 10 d. Šiauliuose). Baigęs mokytojų seminariją, dirbo pradžios mokyklos mokytoju. Vėliau VDU-te studijavo literatūrą ir teatrą (Sruogos teatro seminare ir A. Jakševičiaus dramos studijoje). Rašė ir spausdino eilėraščius, scenos vaidinimus, režisavo.

Jo eilėraščių knygos: Posmai, 1938, Bokštai, meilė ir butis, 1951, Mano tautos istorija, 1966. Scenos vaidinimai: Viršininkai, Kudirkos satyros inscenizacija, (statė Šiaulių ttatras), Kurmelis, žemaitės apysakos inscenizacija (statė Vaidilos ttatras Vilniuje), žemė šaukia (jau-nųjų ūkininkų sąjungos premijuota pjesė), Bubulis ir Dundulis, (statė Detmoldo ttatras ir JAV liet. kolonijose); vaikams pjesė Algis Dalgis dalgiakojis premijuota mokytojų sąjungos konkurse. 1956 m. išėjo romanas iš vokiečių ok. meto "Su-žalotieji". Be to, yra rašęs straipsnių, recenzijų, biografijų (J. Šerno biografija). Bendradarbiavęs daugiau socialistinėje spaudoje, pirmaisiais komunistų okupacijos metais buvo aktyviai įsijungęs į administracinį darbą, bet prieš II okupaciją pasitraukė į Vakarų. Likęs kairiajame sparne, nesilaikė akiai kryptingumo, lyrikoje dažnai pasidavė romantiniam jausmui, o dramoje mėgo žaismą ir satyrą. Daugiau protesto dvasios ir kovingumo rodė gyvenime — pvz., dėl nepatikusių dešiniųjų kolegų veiksmų išstojo iš Lietuvių Rašytojų Draugijos, o dėl nesutarimų su savo leidėjais — išstojo iš "Varpo" redakcijos.

Epigonizmo žymių turėjo tiek jo poezija, tiek vaidinimai. Romane vietomis panešėjo į Jankų, bet visumos neišlaikė.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Su daina. Surinko Gražina Šimukonienė. Spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė. 352 psl. New York, 1967. Kaina: \$2.

Populiarių dainų rinkinėlis jaunimui. Jono Budrio ATSIMINIMAI. I. Kontr-žvalgyba Lietuvoje. Išleido "Darbininkas". 1967. Aplankas ir iliustracijos P. Jurkaus. 224 psl. Kaina \$2.50. Gaunama leidykloje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y., 11221 ir pas knygų platintojus.

Lietuvos konstitucinės teisės klausimais. Konstantinas Račkauskas. Išleido autorius. Sukrauta "Darbininko" leidykloje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. 1967. 178 psl. Kaina \$2.50.

Šios knygos recenzija spausdinta LD-ny balandžio nr., 16 psl.

Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D., **Timeless Lithuania.** The Second Edition. 300 pages. Price: \$4.00. Published by "Viltis", Inc. Cleveland, Ohio. 1967.

akėčios. Humoro, satyros, sarkazmo, ironijos ir poilsio pluoštas. Nr. 2(11), birželio mėn. 9167. Redaguoja Balys Varūnas. Leidyklos adresas: 122 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y. 11237. Metams prenumerata \$2.00, atsk. nr. 50 c.

Juozas Švaistas, **Dangus debesyse.** Autoriaus išgyvenimai 1918-1919 metais. 326 psl. Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 63, 1967. Kaina (nariams) \$2.00.

Trečioji **Pradalgė.** Literatūros metraštis. Redagavo K. Barėnas. 414 psl. Kaina (nariams) minkštais virš. \$2.50. Nidos

LIETUVIŲ PREKYBA T E R R A

Viskas namams —

gražiausias kristalas — porcelanas — stalo ir dekoratyvūs sidabras — tautodailė medų ir odoj — meniškos figūros — keramika — lino audiniai — visos lietuviškos knygos — muzikos plokštelės — paveikslai ir kt.

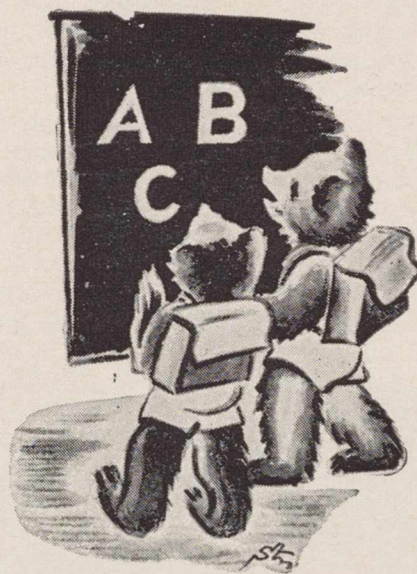
ir papuošimui —

šveicariški laikrodžiai — gintaro žiedai ir kt. gintariniai papuošalai — aukso apyrankės — medalionai — sagės — auskarai — kryželiai — grandinėlės — žiedai su visais brangiaisiais akmenimis — kultūriniai perlai — karoliai.

Prekės suvežtos iš Vokietijos, Švedijos, Belgijos, Prancūzijos, Italijos, Šveicarijos ir kt. Europos kraštų. Didelis visų prekių pasirinkimas. Neaukštos kainos.

Mūsų adresas:

TERRA, 3237 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Meškiukai mokosi skaityti, kad galėtų patys pasiskaityti

VYTĖS NEMUNĖLIO

M E Š K I U K A S R U D N O S I U K A S

dailiai spalvotais piešiniais
V. Stančikaitės iliustruotą
Gaunama LD leidykloje ir pas visus platintojus.

Kaina \$3.00

Ignas Šeinius

VYSKUPAS IR VELNIAS

Apysakos

Viršelį piešė A. Korsakaitė

Knygų Klubo leidinys, nr. 62, 1966. Adresas: 1, Ladbroke Gardens London, W. 11. Gt. Britain.

Su poezija, proza, atsiminimais, kritika ir scenos veikalais dalyvauja 16 autorių.

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS K N Y G O S

Bernardo Brazdžionio

poezijos rinkinys

VIDUDienio SODAİ

Dail. T. Valiaus pieštas viršelis.

Už šį rinkinį paskirta "Aidų" literatūros premija.
Kaina 4 dol.

Daumanto Čibo pasaka

ŽAIŽARAS

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Gaunama pas platintojus ir leidykloje. Kaina \$150.

"Lietuvių Dienų" Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

LF Bičiulių Rytų Apygardos suvažiavimo metu gegužės 28 d. pagerbiamas žuvusių partizanų atminimas Maspeth par. salėje.

Friends of the Lithuanian Resistance Front, Eastern division, hold a special program in memory of fallen Lithuanian freedom fighters, during their convention, May 28, New York, N. Y.

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ RYTŲ APYG. SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 27-8 dienomis New Yorke įvyko LF Bičiulių Rytų Apygardos suvažiavimas. Šeštadienį, geg. 27 d., Aprišimo par. salėje posėdžio metu pranešimus padarė ir kalbėjo įvairiomis temomis ir aktualiais klausimais LB Bičiulių Tarybos pirm. dr. A. Damušis, JAV ir Kanados LFB cv pirm. inž. V. Galvydis, LFB atstovas Vlike R. Kezys, J. Brazaitis ir kt.

Posėdžio prezidiumą sudarė LFB Philadelphijos sambūrio pirm. inž. J. Ardys, Waterburio atst. V. Skladaitis ir Philadelphijos samb. sekr. M. Raugienė. Raštu sveikino Vlike pirm. K. Valiūnas, LFB Tarybos narys prof. A. Klimas ir kt. Sudaryta rytinio pakraščio apygardos valdyba, į kurią įeina rytinių sambūrių pirmininkai. Šiuo metu pirmininkauja Philadelphijos sambūrio pirm. inž. J. Ardys.

Posėdis baigtas vaišėmis, kurių metu bičiulis rašytojas P. Jurkus pristatė knygas: V. Ramojaus Kritusiems už laisvę, Alės Rūtos Žemės šauksmas ir M. Vilties Neparašyti laišakai.

Sekmadienį, geg. 28, Viešpaties

Atsimainymo par. bažnyčioje mišias už žuvusius ir mirusius Lietuvos partizanus ir Fronto Bičiulius aukojo kun. J. Pakalniškis, pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas, giedojo parapijos choras, vadovaujant muz. A. Visminei; solo giedojo St. Citvaras iš Chicagos.

Po pamaldų parap. salėje pirmoji posėdžio dalis buvo skirta pagerbti žuvusius partizanus. S. Gedvilaitė paskaitė ištrauką iš A. Vaičiulaičio naujos knygos Gluosnių daina. Iš partizanų poezijos deklamavo R. Navickaitė ir M. Sandanavičiūtė. P. Jurkus parodė skaidrių iš partizaninių kovų. Antroje dalyje sekė dr. J. Kazicko paskaita "Žvilgsnis į Lietuvos ateitį".

Pamaldose ir salėje dalyvavo žymių mūsų veikėjų, tarp jų — iš Washingtono dr. S. Bačkis, iš New Yorko A. Simutis su ponija ir Stašinskas, Lietuvos Laisvės komiteto pirm. V. Sidzikauskas ir kt.

LF Bičiulių suvažiavimo geg. 27 d. prezidiumas: iš kairės — V. Skladaitis, prof. Juozas Brazaitis, inž. J. Ardys ir M. Raugienė.

Presiding officers of the Friends of the Lith. Resistance Front convention, New York. Foto V. Maželis

Suvažiavimas buvo suorganizuotas LFB New Yorko sambūrio valdybos pastangomis, kurią sudaro dr. B. Radzivanas, pirm., L. Baltušaitienė, sekr., ir J. Navickas, išdininkas. (r.)

LITERATŪROS VAKARAS ADELAIDĖJE (AUSTRALIJOJE)

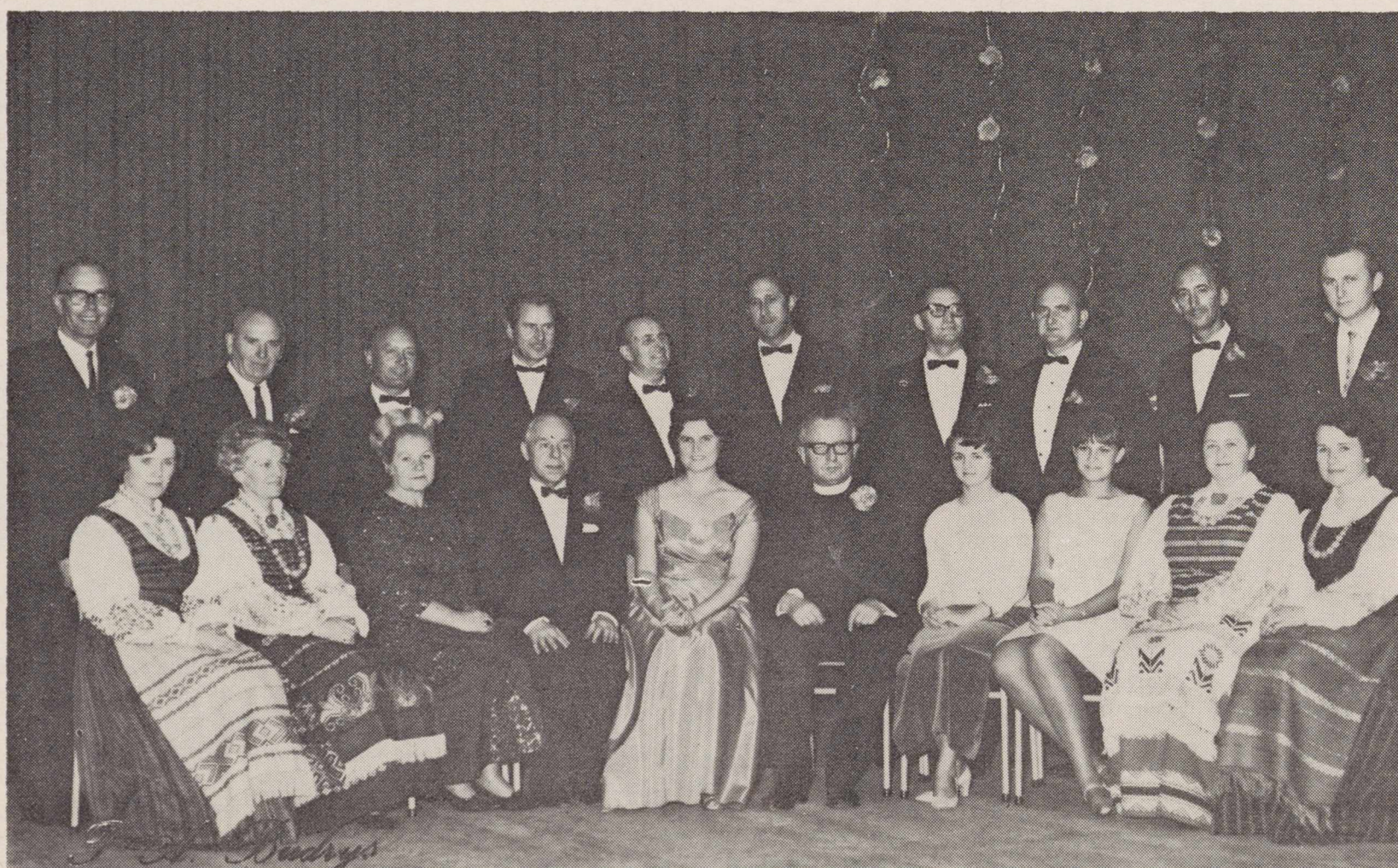
Adelaidėje (Australijoje) liepos 1 d. Liet. Katalikų Centro salėje Adelaidės Ateitininkai sendraugiai surengė Literatūros ir dainos vakarą pagerbti rašytojus sukaktuvinius: Bernardą Brazdžionį, Antaną Gustaitį ir Pulgį Andriųšį.

Programoje buvo supažindinimas su minėtų autorių kūryba, jų kūrinių skaitymas bei deklamavimas, vyrų ir moterų kvartetų dainos, G. Vasiliauskiens ir A. Zamoiskio solo. Su rašytojais supažindino Pr. Pusdešris.

Foto nuotraukoje: I eilėje iš k.: A. Urnevičienė — Moterų kvarteto vadovė, U. Jucienė — kvarteto dainininkė, akt. E. Danienė, skaičiusi J. Simonaitytės raštų, Pulgis Andriusis, skaitęs savo kūrybą, sol. G. Vasiliauskiens, vakaro globėjas kun. A. Kazlauskas, MIC, pianistė N. Masiulytė, J. Neverauskaitė, deklamavusi Bern. Brazdžionio eilėraščių, Moterų kvarteto dalyvės — T. Gasiūnienė ir B. Budrienė;

II-je eilėje: Ateitininkų sendraugių pirm. P. Pusdešris, akt. J. Venslovavičius, deklamavęs A. Gustaičio eilėraščių, Vyrų okteto dalyviai — J. Ramanauskas, P. Duoba, J. Baranauskas, E. Ducnauskas, P. Gasiūnas, V. Opulskis, akt. J. Neverauskas, skaitęs Bern. Brazdžionio poezijos, sol. A. Zamoiskis. (Nuotraukoje nėra okteto dainavusio V. Vosylius).

Sponsors and participants of an evening program of poetry and song, organized by Ateitininkai Sendraugiai, a Lithuanian R. Catholic organization, Adelaide, Australia.

Visi Los Angeles ir apylinkių LD žurnalo skaitytojai ir bičiuliai kviečiami atsilankyti į metinį "Lietuvių Dienų" žurnalo

PIKNIKĄ – SUSITIKIMĄ GAMTOJE,

kuris jau kelintus metus iš eilės įvyksta labai gražioje ir patogioje vietoje:

McCambridge Park, 1515 N. Glenoaks Blvd., Burbank.

(Parko vieta ir išsukimai iš Golden State Frwy. parodyti planelyje)

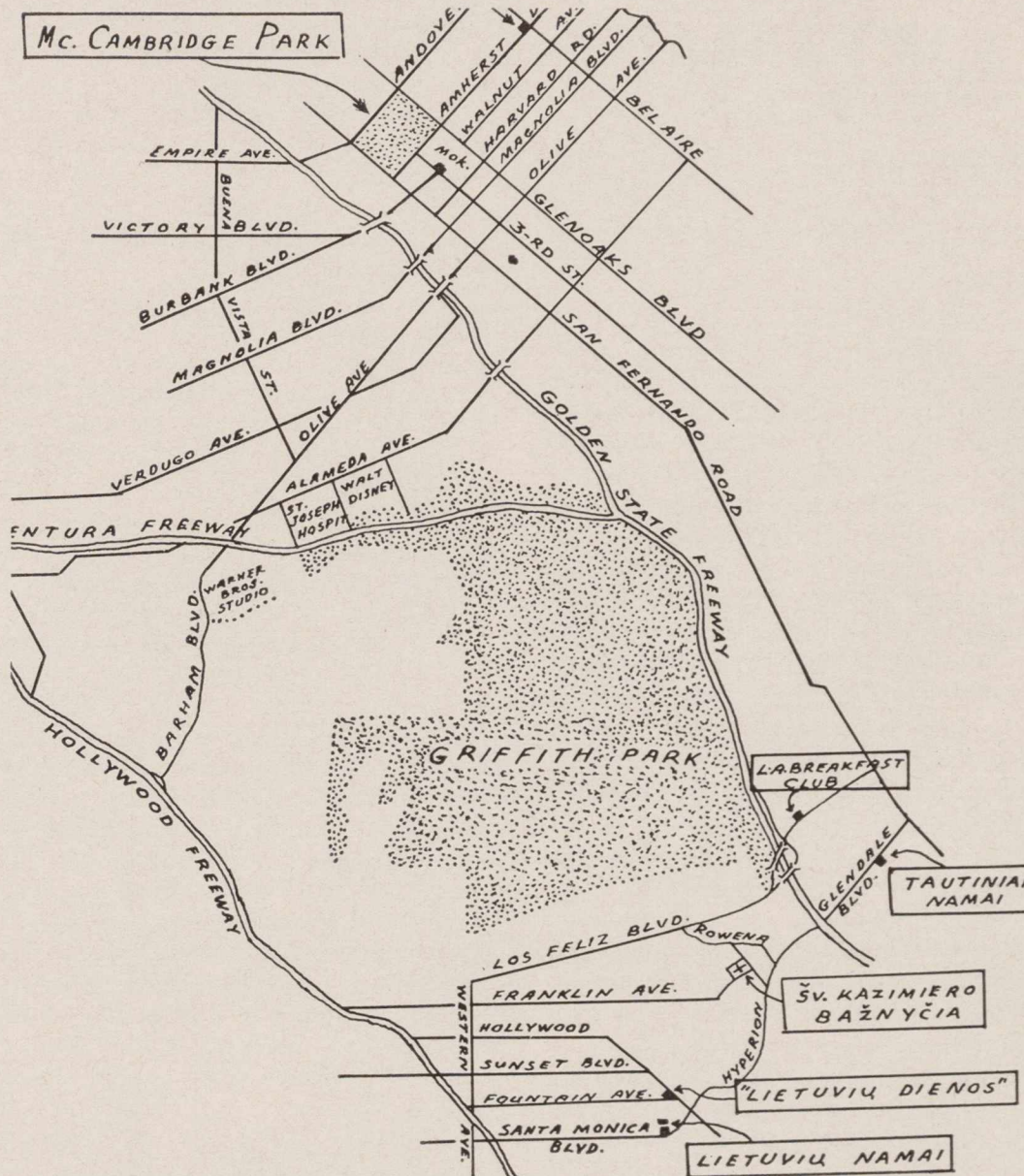
Didelė aikštė, apaugusi gražia žole, platu, erdvu, daug vietos privatiems susibūrimams; pikniko centre pakankamai stalų, suolų ir medžių pavėsio.

Šiais metais piknikas įvyksta rugsėjo 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

Pikniko metu bus duodami lietuviški kelių patiekalų pietūs; svečiai taip pat galės vaišintis pakankamu kiekiu vėsinančių ir gaivinančių gėrimų.

Į pikniką – susitikimą gamtoje galite atvykti su šeimomis, nes čia yra daug sporto ir žaidimų įrengimų: 1. Teniso aikštė; 2. Tinklinio aikštė; 3. Pasagos (horseshoe) metimo aikštė; 4. Stalo tenisas; 5. Krepšinio aikštė; 6. Vaikams žaidimų įrengimai; 7. Šaudymo į taikinį salė; 8. Gimnastikos prietaisai; 9. Maudymosi baseinas; 10. Šokių salė; ir daug kitų.

Pikniko metu įvyks dovanų paskirstymas LD žurnalo rėmėjams, įsigijusiems laimėjimų bilietėlių. Jų bus galima įsigyti ir ten pat vietoje.

LATVIŲ - LIETUVIŲ VIENYBĖS STEIGĖJAS J. RYTERIS

J. Rytelis, founder of the Latvian-Lithuanian Alliance.

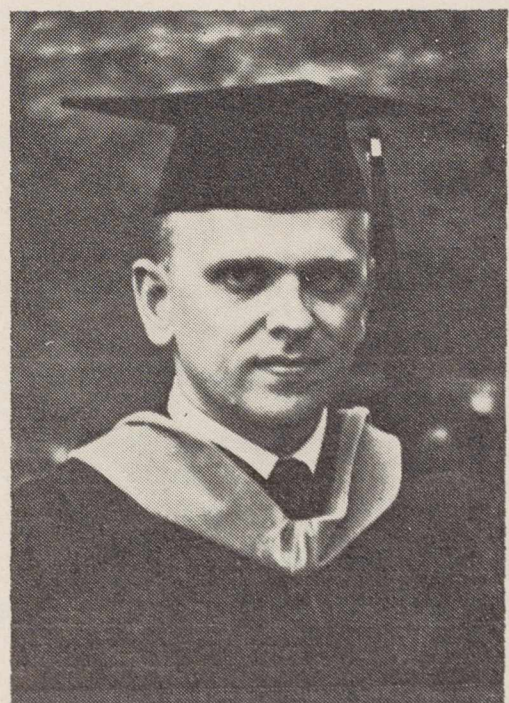
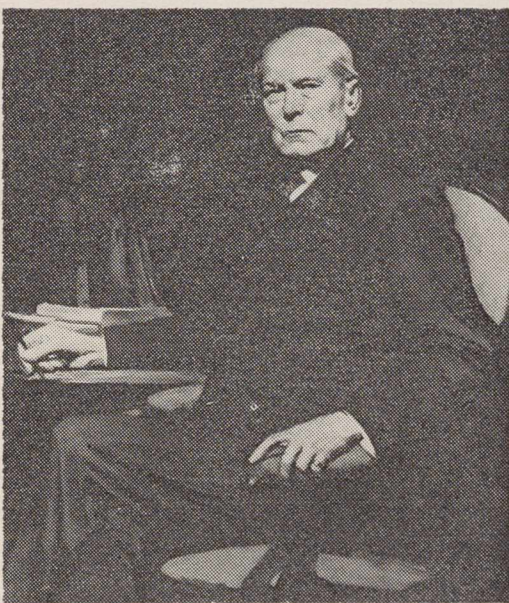
Balandžio 21 d. suėjo 100 metų nuo Jono Ryterio gimimo. Jis buvo Lietuvių-Latvių Vienybės steigėjas Rygoje ir per 20 veiklos metų pirmininkas.

J. R. buvo baigęs Rygos politechnikos institutą ir darbavosi savo profesijoje Rusijoje bei Sibire, kur susipažino su lietuvių visuomenės veikėju Vileišiu, kurio sūnus vėliau buvo Lietuvos pasiuntiniu Rygoje.

Nepriklausomos Latvijos laikais J. R. buvo Rygos miesto statybos inspektorium ir Latvijos hipotekų banko tarybos pirmininku.

Šalia savo profesinio darbo J. Ryteris buvo įsitraukęs ir į latvių kultūrinį gyvenimą. Išeidamas iš Lietuvių-Latvių Vienybės draugijos tikslų, jis ne tik rašė toms temoms straipsnius, organizavo kongresus ir ekskursijas, bet ir ėmėsi tokio darbo, kaip lietuviškai latviško žodyno sudarymo. Šis didelis žodynas pasirodė 1929 metais. Po to jis pradėjo rengti latviškai lietuvišką žodyną, ir šis darbas truko 13 metų. Autorius mirė karo metu Kurzemėje, o žodyno rankraštis karo aplinkybėse žuvo.

Lietuvių-Latvių vienybės mintis rado atgarsį ir Lietuvoje. Ir čia buvo suorganizuota draugija, kuri suartinai veikė su latviškąja, rengė kongresus ir platino tų dviejų tautų vienybės mintį. Ji ir laisvajame pasaulyje nėra išblėsusi ir turi savo propaguotųjų.

Alfonsas Dzikas

Alfonsas Dzikas (g. 1938) šių metų pavasarį Connecticute įsigijo politechnikos magistro laipsnį. Dabar dirba United Aircraft Pratt and Whitney Division, E. Hartforde. Sekmadieniais pranešinėja "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo programoje.

A. Dzikas received a master's degree in polytechnical subjects from the University of Connecticut.

Aktorius Vitas Žukauskas, gyvenęs Brooklyne, bet neretai kviečiamas nuvykti net į tolimas JAV lietuvių kolonijas atlikti humoro ir satyros programas. Rugsėjo 10 d. su tokia programa jis dalyvauja Los Angelėse rengiamoje Kalifornijos LIETUVIŲ DIENOJE.

V. Žukauskas, Brooklyn, N.Y., well known Lithuanian actor, will participate in the LITHUANIAN Day program, to be held Sept. 10, in Los Angeles, Calif.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Rugsėjis

1967

— Rugsėjo 23-4 dienomis New Yorke įvyksta JAV LB V Tarybos sesija. Bus renkama Tarybos prezidiumas, LB CV pirmininkas, LB kontrolės komisija ir LB garbės teismas. Šalia organizacijos reikalingų bus tariamasi dėl ateinančių LB trejų metų darbo, ypač kreipiant dėmesį į Nepriklausomybės 50 metų jubiliejų ir lituanistinį švietimą.

Dabartinis Tarybos pirm. buvo Vytautas Volertas.

Iš Los Angeles į sesiją vyksta šį paasari išrinktas Vakarų apygardoj tarybos narys Bern. Brazdžionis.

— J. Tininis, LD literatūros red., vasaros atostogas praleido ktionėje, aplankydamas Pasaulinę parodą Montrealyje ir savo gimines bei bičiulius Chicagoje, New Yorke, Philadelphiaje, Torontte ir kt.

Nuo šių mokslo metų pradžios jis vėl tęsia lietuvių kalbos ir literatūros kursą UCLA universitete.

— Solistas Arnoldas Voketaitis dalyvavo VI-to Laguna Beach Festivalio operų pastatymuose: rugsėjo 1-2 — Bela Bartok operoje ir rugs. 8-9 Donizetti komiškoje operoje Don Pasquale.

— Los Angles birutininkų naują valdybą sudaro: pirm. G. Raibienė, vicep. E. Dovydaitenė, sekr. T. Milkevičienė, kult. reik. ved. A. Devenienė, išd. M. Gauronskienė, narė — M. Vaičienė. Jų rengiamas rudens balius įvyks spalio 21 d. Pickwick Ballroom salėje, Burbanke.

— Šių metų Kalifornijos Lietuvių Dienos programa vyksta rugsėjo 10 d. Culver City Veteranų salėje. Programą atlieka: svečias iš New Yorko akt. V. Žukauskas, viešnia iš Chicago sol. J. Armonienė, sol. A. Pavasaris, solistams akomponuoja R. Apeikytė. Jaunimo ansamblis šoka 4 taut. šokius. Programos vedėja V. Mitkutė-Gedgaudienė. Sporto dalyje — lietuvių-estų tinklinio žaidynės, vad. R. Žemaitaitis.

— Rugs. 12 d. sueina metai nuo tragiškos inž. B. Budgino mirties. Pranešama giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad rugs. 17 d. 7 val. 30 min. ryto šv. Kazimiero par. bažnyčioje laikomos šv. mišios metinių proga.

— Karo invalidas P. Pleskevičius (gyv. 56 Thomas St., Roshester, N. Y. 14605) dar turi prieš kurį laiką išleistų savo atsiminimų "Mes nešėme laisvę". Iš autoriaus dabar galima gauti po 1 dol. už egzempliorių. Tuo būdu išsigyjantieji knygą paremtų pensininką autorių ir jo sergančią žmoną, reikalingą nuolatinio gydymo ir daktaro priežiūros.

RETA PALIKIMO BYLA

Los Angelese gyvenantis inž. J. Truškauskas yra vienas iš kandidatų laimėti dalį daugiau kaip ketvirčio milijono dol. palikimo.

Istorija maždaug tokia. Š. m. rugpjūčio 9 d. J. Truškauskas stojo į Phoenix, Ariz., teismą skaityti savo parodymų, kad žmogus turi sielą. Salėje buvo apie 20 advokatų ir kt. pretendentų.

O sielos byla tokia. Tūlas James Kidd, prieš kurį laiką (1949) testamentu paliko savo turimą akcijomis ir pinigais (apie 268.000 dol) tam, kas įrodys, jog žmogus turi sielą, kuri žmogui mirštant atsiskiria nuo kūno.

Byla pradėta š. m. geg. mėnesyje. Norinčių laimėti palikimą buvo apie 1000. Po pirmų apklausinėjimų daugumas atkrito dėl silpnų argumentų. Inž. J. Truškauskas liko nedideliamė finalistų skaičiuje. Jis kelias savaites praleido Phoenixe, su žemaitišku užsispyrimu įrodinėdamas sielos buvimą ir atsakinėdamas į advokatų klausimus. Kai kiti pretendentai laimėsimą palikimo sumą sakėsi panaudosią asmeniškiesiems reikalams, J. T. nurodė, jog jis laimėtoją dalį skirs lietuvių šalpos ir kultūrinėms organizacijoms bei reikalams — Balfui, Liet. Fondui, spaudai, skautų ir ateitininkų organizacijoms, rašytojų klubo steigimui, savo raštų apie sielą išleidimui ir pn.

— Liepos 24 d., baigdamas 85 metus, (g. 1882), Prancūzijoje Aix-les Bains ligoninėje mirė Ernestas Galvanauskas, vienas žymiųjų mūsų valstybininkų, ekonomistų. Laisvos Lietuvos kūrimosi ir nepriklausomybės metais jis buvo šešių vyriausybių nariu (ministerių, ministerių pirmininku), Prekybos Instituto kūrėju ir rektorium. Paskutinis jo bandymas patarnauti Lietuvai buvo sutikimas į "Paleckio vyriausybę", iš kurios, patyręs, kad ją vairuoja Maskva, pasitraukė ir išbėgo į Vakarus.

1946 m. buvo pakviestas Vliko vykd. tarybos pirmininku. Netrukus išvyko į Madagaskarą, kur gyveno jo žmona; ten darbuosė atsakingose pareigose, pelnydamas pragyvenimą. 1953 m. persikėlė į Prancūziją. Ligoms slegiant, fizinės jėgos seko. Š. m. liepos 6 d. jis rašė broliui Gediminui: "...su šiuo pasauliu greičiau atsiskirsiu, kaip anksčiau buvau numatęs". Taip ir buvo. Giminės ir nedidelis būrelis lietuvių palydėjo jį į amžino poilsio vietą Aix-les Bains kapuose.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Jeį reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.,
pirkti ar parduoti nuosavybę,
Telefonukite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

Patogiausia vieta sustoti, lankantis Los Angeles mieste ir Hollywoode.

Ban Air Motelis

1727 No. Western Ave.

Hollywood, Calif. 90027

Telef. HO 4-4154

Savininkai:

Ignas ir Viktorija Gurčiniai

Vėsinami kambariai; kiekv. kambary nemokamai TV ir telefonas; yra kambarių su virtuvėmis; kieme šildomas maudymosi baseinas. Patogus susisiekimas autobusais ir automobiliais.

BARZDŽIONIO POEZIJOS RINKTINEI LEISTI KOMITETAS PRANEŠA

Komitetą sudaro: J. Andrius, pirmininkas, kun. dr. P. Celiešius, Br. Raila — vicepirmininkai, Pr. Lembergas — išdininkas, Ign. Medziukas, Algis Raulinaitis, Antanas Skirius — išdo globėjai; ir nariai — Rūta Kulikauskienė, J. Balčiūnas-Švaistas, Alė Rūta, Juozas Tininis ir dr. Elena Tumienė.

Be anksčiau spaudoje paskelbtų, savo įnašus komitetui jau įteikė:

GARBĖS MECENATAI — po \$100:

Vysk. V. Brizgys, J. P. Kazickas, B. ir D. Mackialai, Dr. A. Paplauskas-Ramūnas, A. ir V. Sajai, Bronė ir Milton Starkus, J. Tamašauskas, Dr. M. L. Namikas (\$50).

MECENATAI — po \$25:

VI. ir V. Abraičiai, J. Aistis, Msgr. Ign. Albavičius, Rev. L. Andrius, J. Ankas, Rev. A. Babonas, P. J. Bagdas, L. ir M. Bajorūnai, J. Bakšys, Msgr. J. Balkūnas, Msgr. F. Bartkus, V. Beleckas, J. Belinis, Balys Brazdžionis, dr. J. ir N. Brinkiai, Br. Bujokienė, J. Černius, Rev. Br. Dagilis, A. ir E. Daukantai, Z. Dautartas, Msgr. A. Deksnys, M. ir D., V. ir L. Dovydaičiai, A. Galdikas, P. ir M. Gasparoniai, M. G., Pr. Girdžius, A. Gričius, P. A. Grušas, J. ir V. Gurčiniai, Rev. L. Jankus VI. Jasiulionis, Dr. J. Jurgilas, J. ir J. Jusioniai, G. Kazlauskas, S. P. Kazlauskas, A. Kinduryš, Rev. A. Kirkilas, Dr. P. Kisieliū, Msgr. J. A. Kučingis, A. Kulnys, V. ir D. Lembergtai, Dr. E. ir M. Lenkauskai,

J. Litvinas, St. ir M. Lušiai, P. Marciaška, V. ir K. Marijošiai, Msgr. L. J. Mendelis, Rev. S. Morkūnas, K. Motušis, A. Olšauskas, P. Osmolskis, J. Pakalka, Rev. J. Pakalniškis, Rev. P. A. Perkumas, Br. Pošius, Al. Radžius, K. ir J. Rapšiai, A. ir A. Raulinaičiai, Dr. Pr. V. Raulinaitis, K. R. Ražanskai, J. ir G. Rukšėnai, Rev. J. Ruokis, A. Sabalis, Rev. A. Sabas, S. ir K. Šakiai, P. Sidaras, V. Sinkevičius, Rev. V. Skilandžiūnas, J. Stankus, Rev. K. Steponis, J. Strazdas, Rev. B. Sugintas, J. Vaineikis, Rt. Rev. M. Vaitkus, Dr. R. V. Vilnužis, Pr. Visvydas, Rev. Dr. T. Žiūraitis, OP., Dr. A. ir K. Juozapavičiai, B. Znotinas, A. Kairys, A. ir A. Dičiai.

Viso įnašų yra jau virš \$3700 — tai graži pradžia. Komitetas visiems dėkoja ir laukia naujų, dėl vasaros atostogų ar kitų priežasčių nespėjusių įsijungti į mecenatų eiles. Juo greičiau bus surinkta reikiama suma, tuo greičiau knyga bus išleista.

Įnašus siųsti adresu: Pr. Lembergas, 927 Third St., Santa Monica, Calif. 90403, išrašant čekius Brazdžionio Rinktinės vardu.

BIRUTĖS VALTERIENĖS DAINOS

Antroji laida

I PUSĖ

1. Ar tu žinai? J. Strolia
2. Tykiai, tykiai B. Budriūnas
3. Šauksmas (ž. A. Rūtos) "
4. Ramunėlė J. Gaižauskas
5. Lakštingalos giesmė. V. Kuprevičius
6. Kur bakužė samanota. S. Šimkus
7. Malda. (Kad skausmas...). J. Naujalis

Plokštelė gaunama:

„Lietuvių Dienos“, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Ca. 90029

V. Urbonas, 17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich 48240

ir pas kitus platintojus.

II PUSĖ

1. Ruduo. F. Chopin
2. Labą naktį M J. Brahms
3. Legenda. P. Čaikovskis
4. Lopšinė. W. A. Mozart
5. Vėlinės. R. Strauss
6. Pavasaris. G. F. Handel
7. Muzikai. F. Schubert

Knights of Lithuania 54th National Convention, Dayton, Ohio, August 3 to 6, 1967.

Lietuvos Vyčių 54-tas metinis suvažiavimas Daytono (Ohio) mieste, š. m. rugpiūčio 3-6 dienomis.

Lietuvos Vyčių 54 metinio seimo Daytono, 1967 rugp. 4-6 d. delegatai ir svečiai. Vidury sėdi Cincinnati ark. Karl Alter, į dešinę nuo jo kun. kleb. Jutkevičius (Worcester, Mass.). Vyčių dvasios vadas kun. V. Krisciunevicius (Detroit, Mich.); į kairę nuo ark.: kun. kleb. dr.

T. Narbutas, Daytono šv. Kryžiaus par., A. Wesley (trečias nuo arkiv.), Vyčių centro pirm.; Mrs. Mary Lucas (IV-ta) — seimui rengti komiteto pirmininkė. II-as iš dešinės Stanley Vaitkus, Daytono kuopos pirm.; I-las iš kairės: Fr. Gudelis — žymus Daytono lietuvių veikėjas.

Lithuania's Right to Freedom

Lithuania's right to freedom and independence was forcefully reiterated during the Captive Nations Week in the United States, July 16-23, 1967.

The tone for the ninth national observance was set by the Proclamation of the President of the U. S., Lyndon B. Johnson. The Chief Executive stated among others that "the independence of peoples requires their exercise of the elemental right of free choice" and that "these inalienable rights have been circumscribed or denied in many areas of the world." He stressed the traditional "abiding commitment" of the United States "to the principles of national independence and human freedom."

Governors of many states issued proclamations on the occasion of Captive Nations Week 1967. The proclamation by Governor Nelson A. Rockefeller reads in part: "In the eyes of the enslaved, the United States is the citadel of human freedom, as our Congress has justly pointed out.

They look at us for leadership in bringing about their liberation and independence..."

The highest of the observances included a march of 10,000 in Chicago, a City Hall ceremony chaired by Mayor Lindsay in New York, an impressive parade in Phoenix, and many others. Sydney, Australia, was the scene of one of the most impressive demonstrations abroad.

One of the concrete steps connected with Captive Nations Week was Congressman E. Derwinski's (R., Ill.) proposal to adopt a resolution for the issuance of special U. S. postage stamps to commemorate the 50th anniversary of Baltic independence, in order "to dramatize the striving of the Baltic nations to restore their independence." Other legislators restated their support for Baltic self-determination in a Congressional debate held on the occasion of the Captive Nations Week. (E.)

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER

1967

LITHUANIAN DAYS, 1967, SEPTEMBER

IN THE ALTAR SHADOWS

Excerpt from a novel

by Vincas Mykolaitis-Putinas

Translated from the Lithuanian
by Milton Stark

VII

By the following week the happenings at the St. Laurence festival had pretty well faded in Liudas Vasaris' memory. Of course, the incident between the pastor and the vicar from Šilučiai had been very unpleasant and scandalous; but, all things considered, it had not cast very much blame on either of them. Although Vasaris took the side of the vicar from Šilučiai, he had to admit that the latter's conduct had been something short of tactful and could have slighted the pastor. It was common knowledge that the clergy were fond of drinking at church festivals, and the country folk took little offense at this. As for what had happened in the orchard that first night, neither he nor Petryla had any definite knowledge. Vasaris was inclined to think that nothing had happened, that their eyes had played tricks on them in the darkness. But if something had happened, certainly it had not been the vicar or Lucy.

Of all the impressions of the day the most lasting remained the memory of Lucy. Vasaris had a vivid recollection of her from the time of her first appearance to her departure on the pastor's errand. He relived his feelings of nervousness as she had approached him, of embarrassment as she had spoken, of shame at having splashed her hand, and of anger at his idiotic frustration and awkwardness. This feeling of dissatisfaction lingered in him all week long, waning and waxing in new variations. The last variation was that Vasaris was firmly resolved to make things right with the very first opportunity that presented itself. He let his imagination paint the same but somewhat altered scene of the coffee service — what he would say first, how he would manage his sugar cube and what sort of conversation would follow, anticipating various possibilities and situations. Unconsciously he enlarged this scene far beyond the limits of the actual happening. After a single year of clerical asceticism Liudas Vasaris' dreamingly romantic imagination was in danger of catching fire from just a feeble spark. But all of these scenes were so naive and innocent that he was not once suspicious that they might be ill-suited or even dangerous for the cleric. True, they were not evoked so much by erotic emotions as they were by youthful ambition, so sorely hurt at the first meeting with a young and pretty girl.

Having created a plan of action in his imagination, Vasaris was truly sorry that his vacation was running out and that probably a year would pass before he could apply his plan practically. As a result he was overjoyed when, having gone to the rectory on the last Sunday, he found cleric Petryla's letter inviting him to leave home a day early, stop by his place for a farewell party and then go on from there together. Vasaris accepted the proposal without much deliberation. He had no doubt that both priests and Lucy would be at Petryla's farewell party.

If Vasaris had known Lucy a little better probably he would not have worried so much about their first meeting or looked forward so anxiously to the second. But because of his age and romantic disposition it is doubtful whether his behavior would have been any different had any other young girl of average good looks been in Lucy's place.

As to the pastor's foster-daughter Lucille, or Lucy as she was commonly called, no one knew very much about her parentage; moreover, no one made any detailed inquiries into it. The pastor hailed from another part of the country; he had no relations or intimate friends where he was; his life contained unaccountable gaps for the clergy themselves. Ostensibly, Lucy was his late sister's daughter, who, having lost her father before that, had been taken in by the pastor, raised and sent to school. And that was all. Evil tongues had it that she resembled a Lithuanian girl neither in face nor temperament; that the pastor had spent his youth in Poland and, while there, had intimately known a certain merry grass widow. In a word, a certain amount of petty slander had followed after the pastor, which, not finding a favorable environment, did not quite take root. Lucy, having finished high school in Vilnius, where her uncle had lodged her in a proper pension, had taken a holiday at the rectory. The uncle kept an eye open for a suitable partner for her, but the niece apparently had no serious thoughts about matrimony. Dawdling about the rectory was much more to her liking, especially when she had made a closer acquaintance with the vicar priest.

The parish vicar, the Reverend Zigmas Trikauskas, had come two years before, the very same spring of Lucy's graduation from high school. He himself had completed three courses at the Spiritual Academy in St. Petersburg. Why he had not returned to finish his studies and had been assigned to this parish, no one could say for sure. Some speculated that it was because of his health, but others asserted that the bishop had recalled him for some sort of sins in the capital. So the Reverend Trikauskas was still quite a young person, but, as an academic, he knew his worth and looked down upon the ordinary vicars. Three years spent at the academy had not gone for nothing, nevertheless. Although he had not brought back with him any scholarly degree, he did bring back a finely tailored soutane with a fur tippet, a cane with a monogrammed silver handle, a pince-nez on a string, and a score or more of opera librettos. Besides, he could play the most popular arias on the piano, and some he could sing with genuine artistry, for he had a fine voice. With such spiritual gifts as these, graceful manners, a natural eloquence and the impressions of an academic schooling, the Reverend Trikauskas might have risen rapidly to the summit of social life in the city, even though a plain vicar. Consequently, having attained to no more than cleric Petryla's home parish, he felt himself unjustly wronged and, seeking revenge, resolved to perform his duties badly. However, the pastor of the parish, the Reverend Kimša, was a man who had seen many things in his lifetime; from the outside he saw through his new vicar and was able to use his weaknesses in such a way that after several weeks the Reverend Trikauskas called the Reverend Kimša behind his back the most exemplary pastor in the deanery. Unwittingly he served all his wants. The pastor's foster daughter Lucy was also of considerable help strengthening good relations.

When the Reverend Trikauskas had arrived as vicar, Lucy had already returned from high school and taken lodging in the rectory attic. Seeing a sympathetic, well-dressed and well-bred vicar priest, she immediately took personal interest in getting him settled. As the first order of business, she had persuaded her uncle to renovate the vicarage, which was in fact quite neglected. Meanwhile Trikauskas had been put up in the rectory salon. The acquaintance with the pastor's pretty kinswoman progressed at a rapid rate. They both liked music; Lucy was a fair hand at the piano; so they often visited in the salon where the piano stood. The Reverend Trikauskas got out his opera librettos and arias, at which time they concertized and exchanged ideas. She was from Vilnius, he from St. Petersburg; so that they formed a

Stormy "Lithuania Day" in Expo 67

For the past year the Communist authorities in Lithuania have been busy advertising Expo-67. "All roads no longer lead to Rome, but to Montreal", the newspapers exclaimed at the opening of the Fair. It was claimed that Lithuania would "participate" in Expo.

On June 23, 1967, "Lithuania Day" at Montreal, the CP organ "Tiesa" devoted an editorial to the subject.

Lithuania Piece of Soviet Property

In Montreal, however, the picture was different. Not only the industrial products and photos of buildings (made or constructed in Lithuania and mostly by Lithuanian hands), but also works of Lithuanian artists are shown only in the Russian pavillion. (This is how the masses of visitors call the USSR pavillion.) All Lithuanian items are exhibited as a common property of the Bolshevik state and the achievement of the 50-year old Soviet government.

The only work by a Lithuanian artist outside the Russian pavillion, the sculpture "First Swallows" by Juozas Mikėnas, is presented without any trace of its origin and with a misleading label: "Yousace Mike-nase, 1964... Ministry of Culture, Moscow, USSR".

Views Clash at Press Conference

The so-called "Lithuania Day" at Expo-67, one of a series of events at the Soviet pavillion, attracted only a few average foreigners, but drew some 600 local and visiting Lithuanians. They listened to the introductory remarks in Russian by the commissar of the Soviet pavillion, Mr. Borisov, and then made themselves heard in the press conference. Their questions: Were the Lithuanian people given the opportunity to decide under which political system they wish to live? Why aren't Lithuanians permitted to leave their country and, for instance, to visit Expo-67? Why isn't literature from abroad permitted into Lithuania? Why are churches closed and transformed into museums? What about persecutions? Why aren't visitors to Lithuania allowed to go outside the capital?

The answers to these questions followed the usual Soviet line: Lithuanians had asked to be incorporated into the Soviet Union; everyone is allowed to visit the Expo and has enough money to do so; churches are closed because the number of the faithful is decreasing; persecutions, if any, are a matter of the distant past.

Noise vs. Anthem

The press conference was followed by a concert of Lithuanian singers, musicians, and folk-dancers. At the close of the concert, a large part of the audience rose and began to sing the Lithuanian National Anthem, forbidden in occupied Li-

Next page

liking for each other that grew with each meeting.

But a year went by and Lucy's spirited character inclined her to seek out new impressions in rectory life, which was already turning dull. She began to turn her attention to the young priests and clerics who visited the pastor, but such opportunities were rare and she failed to make any new and more interesting acquaintances. Cleric Petryla she left in peace, for he seemed to be poorly educated and in fact was quite a rude fellow. Otherwise she was pleased beyond words if she thought she had made an impression on someone, and she looked for opportunities to prolong and deepen that impression.

During the St. Laurence church festival, Lucy had seen beyond a doubt that she had made the biggest impression on the young cleric who, in his excitement, had splashed her hand and could not utter a single word. She liked this cleric. Learning that he was a close neighbor of hers, she decided not to lose sight of him, and this thought afforded her no small pleasure.

"What sort of guests do you expect to have at your farewell party?" she asked cleric Petryla. "Will it be dull?"

And hearing that among others cleric Vasaris would be on hand, she promised herself to attend at all costs.

On the appointed day cleric Liudas — having bade good-bye to the members of the family and receiving the blessings of his mother, who saw him off with a box filled with cookies and all kinds of good things — climbed into the wagon with his father and set out for the Petrylas. First he put his parents at ease with a promise that next year it would be their turn to give a farewell party. En route he mused on the possibility of meeting Lucy and prepared for it as if he were taking a final examination. At the halfway mark in the journey, he was certain he would pass the examination like a man; but from then on his courage began to melt; the vision of the girl's splashed hand kept plaguing him; and his uneasiness ruined all of his previously laid out plans and made absurdities out of his contrived sentences and words. When the trees of the Petryla farm came into view in the distance, cleric Vasaris was already sorry he had accepted his friend's invitation. How nice it would be if it were not necessary to be a part of this fuss with strange people!

As they drove into the yard, they were met by the elder Petrylas and the cleric himself, like long-expected guests.

"We're almost like relatives now," old man Petryla was saying as he exchanged greeting with the elder Vasaris. "Before you know it, our sons will stand together before the altar."

"God grant it," said the elder Vasaris, pleased. "Just think, five whole years yet!"

"They'll fly by in no time," Mrs. Petryla reassured them. "Give them two-three short years and they'll be subdeacons, deacons, giving sermons, passing out Communion, holding vespers. Well, but please come in, dear guests..."

The old men drove off to see to the horses and inspect the barn, and the mother took the clerics into the living room. To his great satisfaction, Liudas heard that the guests from the rectory had not yet arrived.

Left to themselves, Petryla clapped his friend's shoulder and, smiling craftily, said: "Well now, Liudas, look here! Our Lucy has taken a liking to you. She was asking about you in the worst way."

Petryla's words were so unexpected that Liudas blushed and did not know what to say.

"Oh, go on!" Liudas would not hear of it. "I'm wondering whom she's taken a liking to..."

"I told you, she doesn't care one bit for me. She's coming just to see you."

Although Liudas knew that his friend's words were

all in fun, still this jest put him in a good mood and he no longer regretted having come.

A good part of the company was already gathered in the orchard. They joined them. Cleric Petryla introduced cleric Vasaris to his neighbors and relations, noteworthy among whom were twopretty girls, Joseph's cousins, and a spectacled student who was preparing to leave for Moscow.

"Why do all of you crowd into the seminary?" he cried, having saluted Vasaris. "Lithuania today is in need of secular intellectuals, yet you keep entering the priesthood!"

"What good are your secular intellectuals?" retorted one uncle. "Their schooling finished, they either move to Russia or bring back Russian wives."

"That may have been the case ten years ago, uncle, but today we no longer dream of Russia or Russian wives. Today we have Lithuanian girls of our own. Besides, it's common knowledge that the secular intellectual has a much harder time of it than the priest."

"It's because the priests serve the Lord; that's why they deserve better treatment," interposed one good aunt.

Cleric Vasaris disliked disputes of this kind, and it embarrassed him to hear the peasants' arguments and deductions. So that, wanting to channel the conversation into a different vein and put an end to this peasants' reasoning, he addressed himself to the student.

"But you will agree that the clergy have done a great deal for the Lithuanian nation. Valančius, Baranauškas, Maironis..."

"Without doubt, I agree," the student cut him short. "But that's only one side of the coin. I tell you, I doubt whether the achievements of the Valančiuses or the Maironises counterbalance the Polonization work of the Catholic clergy in Lithuania. Who else, if not the Catholic clergy, through the Church together with the boyars, have denationalized a third or more of our nation? And, even today, what national spirit officially reigns in your own seminary? What's going on in the diocese of Vilnius? It is so, units from among you have distinguished themselves, today all of you are standing shoulder to shoulder, but it will be some time before you can boast of having righted the wrong done to the Lithuanian nation by your predecessors! Finally," the student flew into a passion, "let us examine your position and our position. True, you are also being pressured by the government, but still you remain among your own people; we, on the other hand, have had to scrape for the smallest place in Lithuania. There is an army of you! Hundreds of talented young people have been pushed into your class by yesterday's and today's parents. But rare is the one among you who doesn't lose his individuality and achieves something good. We — you can count us on the fingers of one hand — against the will of our parents and relations, have broken out to get an education, suffocated by tuberculosis, like the Kudirkas, the Vaičiaitises; yet the percentage of those amongst us who have achieved something for Lithuania is far greater! Your duties leave you with boundless leisure, your bread is assured; we, on the contrary, must spend all our energy working, feeding ourselves and our families. Who, after all, awakened Lithuania? Was it Valančius with Baranauškas? No, it was Basanavičius, Jankus, Šliupas, Kudirka, Vileišis! Aušra and Varpas — two factors in the renaissance of the Lithuanian nation, both condemned by the clergy. If we turn back the pages of history, we see the same picture in the sixteenth century in the struggle between Protestantism and Catholicism. Who were the first to publish Lithuanian books? The Reformed Church! The Catholics began to write in Lithuanian only when they were at loggerheads with the reformists, when their own skin was at stake!"

(To be continued)

Lithuania. The Soviet officials, who had suspected a demonstration, drowned the singing with a blast of electronic noise coming from many loud-speakers. Thus, noise was the final Soviet answer to challenging questions and to the words of the anthem which retain their significance for Lithuanians at home and abroad. (Elta)

SOVIET INEQUALITIES IN OCCUPIED LITHUANIA

Russian Militarism — Highest Form of Education

The leading institution of youth education in Lithuania is ... the military commissariat. This revelation, which should be of interest to educationists abroad, was made by the CP organ "Tiesa" (The Truth, daily newspaper).

The network of schools, press, radio, TV, even the Komsomol — the newspaper discloses — is in a sense only the helper of the commissariates, whose educational task is of supreme importance for the Soviet state. That task is to prepare the draftees for service in the Red Army by "raising the Soviet patriots".

The military commissariats active in Lithuania have been given official recognition by the "Baltic military district" for having fulfilled their task better than any others. The authorities singled out for praise the inculcation of the cult of the Red Army and the depiction of the American and West German soldiers as blood-thirsty monsters.

Estonian Literature in Exile, by Bernard Kangro and Ants Oras. (Mr. Kangro is director of the Estonian Writers Co-operative, a publishing house in Sweden; Mr. Oras is professor of literature at the University of Los Angeles.)

The book is a critical, biographical and bibliographical survey of Estonian literature in exile. The first part, by Prof. Oras, gives a general survey of the development and trends of Estonian literature in exile and examines certain major works in detail. The second part, by Kangro, is a bibliographical "Selection of the More Important Works Published by Estonian Writers in Exile."

The book has been published by the Estonian Writers Co-operative, address: Pack 1, Lund, Sweden.

RENEW YOUR

SUBSCRIPTION TO THE

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

1. Education and Defense, an allegory. — Alegorinis piešinys, vaizduojas švietimą ir krašto gynybą. 2. Vytis, Double-barred Cross and the Gate of Gediminas. — Vytis, Vyties Kryžius ir Gedimino stulpai. 3. Knight on guard of his Fatherland. — Tėvynės sargyboje.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By Antanas Bernotas

Part LCIX

Lithuanian economic growth and development was not always positive: natural disasters and world-wide events had their influence as well. For example, the summer of 1928 in Lithuania was very rainy. At the end of June the rain fell for several weeks continuously, inundating fields and meadows, with disastrous effect on the plains of Northern Lithuania: the potatoes on the fields were rotten, hay was impossible to bring home, the crops were spoiled. To aid the suffering regions that year, the government had to provide assistance: seeds and fodder were brought from regions which were not affected by the rains, some farmers were given loans, others were partially released from their land taxes.

The world-wide economic crisis of 1930 affected Lithuania also. The export of agricultural products went down, the prices received were low. Industries and farms had a labor surplus and wages were reduced. Despite these difficulties, the Lithuanian economy, led by experienced economists, such as agronomist J. Tubelis, who was Prime-Minister and also Minister of Finance at this time, survived all hardships. Agricultural corporations, such as Lietūkis, Maistas and others, maintained their activities and, as soon as the crisis diminished, restored the country's economic life to its normal course.

Relations with Lithuania's big western neighbor Germany, even after the annexation of the Territory of Klaipėda, remained cordial and diplomatically in order. Germany was the best trading partner: most of Lithuania's export-import was with the German Reich. The Lithuanians, who lived in Lithuania Minor until Hitler came to power, were not Germanized or persecuted harder than previously. In 1928, when Lithuania signed a peace and boundary treaty with Germany, everything seemed to be normal.

Despite good relations with Germany, the daily life in the Territory of Klaipėda did not go very smoothly and the traditions of the region were not fully observed. Many German citizens resided in the Territory of Klaipėda. Many of them were hardened Germanizers and could not reconcile themselves with the thought that this region now belongs to Lithuania and will remain a part of it. Despite the traditional requirement that the country be bilingual, in the autonomous offices and schools, in economic and social life only the German language was used. Many autonomous

officials never tried to learn Lithuanian. Lithuanians from Lithuania proper, who came here to settle down or work, met with various difficulties and restrictions. For example, even the Lithuanians who had their steady jobs in the territory could not participate in the autonomous elections until they had changed their Lithuanian citizenship into an autonomous one. Furthermore, it was very difficult to obtain autonomous passports.

The first clash between Lithuania and Germany came on February 6, 1932, when the Governor of Klaipėda, Antanas Merkys, dismissed Otto Boetcher, the President of the Directorium of Klaipėda, because the latter had gone to Berlin to seek German assistance, thus transgressing his jurisdiction. Because of this, Germany accused Lithuania to the League of Nations as violator of the Convention of Memel. The League of Nations transferred the matter to the International Court at Hague, Netherlands. The Court, after deliberating the matter, on August 11, 1932, found that Lithuania had not violated the Convention of Memel. Thus Lithuania had won the case, but friendly relations between the two neighbors had ceased.

(To be continued)

Only a limited supply available of

LITHUANIAN MAPS

Compiled by J. Andrius, with the technical assistance of Professors A. Salys, Stp. Kolu-paila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka. This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

A multicolored map of Lithuania
Book map, in folder: \$3.50

"Lietuvių Dienų" Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.
90029

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave.

PROspect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie
Beach, Westwood, Beverly Hills
& Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica,
California
EXbruck 4-9144
Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made
fresh and Smoked Polish Sausage,
fancy groceries and choice meats.
★ Featuring Imported Polish
hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN
a variety of Polish pastries and
other home made delicacies.

IT's CLEM'S
3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO
SĄSKAITŲ
TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŲS GA-
LITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪ-
ŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA...
TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE
ČEKĮ DABAR.

DIVIDENDAI
PASIUNČIAM
KAS ¼ METŲ
UŽ
INVESTMENTUS

5% ant bonų sąskaitų

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$15,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAIUSKAS
sekretorius
Tel.: 656-6330 ir 242-4395

Renew your Lithuanian Days magazine

LITHUANIANS MAKE NEWS

● Italy's Lithuanian Community appointed an official delegation to honor His Eminence Cardinal Samore. Members of the delegation were: Lithuania's diplomatic chief Minister Stasys Lozoraitis, Minister Stasys Girdvainis, Msgr. V. Tulaba, rector of St. Casimir's Lithuanian Seminary, Dr. Jonas Gailius, representative of the Supreme Committee for Lithuania's Liberation, Rev. Antanas Liuima, S. J., D. D., Msgr. L. Mendelis, Baltimore, Md., and Rev. L. Paciukevičius, Philadelphia, Penn., representatives of Lithuanian R. Catholic Priests' League of America, Msgr. V. Mincevičius, president of Italy's Lithuanian Community, Rev. J. Vaišnora, MIC, Ph. D., D. D., representative of Lithuanian Marian Fathers, Rev. Juozas Zeliauskas, SDB, DCL, representative of Lithuanian Salesian Fathers, and many other representatives of Lithuanian American and European organizations.

The Lithuanian delegation also participated in the official ceremonies to honor Cardinal Samore in Villa Nazareth, Rome. On this occasion, Lithuania's diplomatic chief Minister Stasys Lozoraitis extended his best wishes, highly evaluated Cardinal Samore's work in Lithuania (1932-1938) as the secretary of the nunciature of the Holy See, and emphasized his deep concern for Lithuania and its present political situation.

Cardinal Samore's favorable attitude toward Lithuanians is further attested by the fact that he appointed Msgr. V. Mincevičius as his personal secretary.

(Picture on the right).

● An Israeli textbook CADIKS

AMONG NATIONS, recently published in Tel Aviv, includes a biography about a Lithuanian, "Mother Šimaitė". It tells about the heroism of Ona Šimaitė, former Vilnius University librarian, who during the Nazi occupation of Lithuania (1941 - 1944) risked her life helping the Jewish prisoners in the Vilnius ghetto, especially in smuggling out Jewish children. Those saved from Nazi extermination by Ona Šimaitė still refer to her as their "mother". For her anti-Nazi activities O. Šimaitė was sentenced to death and sent to the Dachau concentration camp. She was rescued from a concentration camp in southern France by the American army at the end of World War II.

Their Brother's Keepers (introduction by Rev. A. O'Brien, Notre Dame University, Crown Publishing Co., N. Y. C., 1957) also tells about O. Šimaitė and other Lithuanians that gave aid to the Jewish people during the Nazi occupation.

● "Community Mass" composed by Rev. Bruno Markaitis, S.J., has been published by Vanguard Music Corp. and a recording of the same composition "Praise the Lord in Many Voices" has been released by Avant Garde Records, New York.

"Community Mass" was especially composed for the inter-faith religious music concert which was held at Carnegie Hall, New York. During the performance, the composer himself, Rev. Bruno Markaitis, S.J., directed the Interfaith Choir, accompanied on the organ by Bruce Prince Joseph, organist of the New York Philharmonic.

W. Sandberg, president of Vanguard Music Corp., composer Rev. B. Markaitis, S.J., and W. Blumberg, representative of Avant Garde Records.

William Sandberg, Vanguard Music Corp. prezidentas, T. B. Markaitis ir Walter Blumberg, Avant Garde Records, kuri išleido Markaičio plokštelę.

His Eminence Cardinal Samore among Lithuanians in Rome. Right to left: Dr. J. Gailius, Mrs. V. Lozoraitis, Minister S. Lozoraitis, K. Lozoraitis, His Eminence Cardinal Samore, Msgr. V. Mincevičius, and Mrs. V. Gailius.

Jo Eminencija kardinolas A. Samore Romos lietuvių tarpe.

Prayerbook of Siberian deportees in Paris

The French version of the prayerbook written by Lithuanian deportee girls in Siberia was published in Paris this June. By now the prayerbook has been translated into eleven languages and has climbed to a circulation of over one million. The Dutch edition was one half million strong, the German one reached 200,000 copies.

In an introduction to the prayerbook, published by Apostolat des Editions, Cardinal Maurice Felin, Archbishop of Paris, writes:

"It is impossible to be unmoved while reading the prayers, written on accidentally found scraps of paper by four young Lithuanian girls, deported to Siberia. They lacked everything! They lived in pain and suffering, in bondage and exile, in complete separation, without books, without altar, or eucharist, unable even to receive the Sacrament of penance or to go to confession.

"They wrote several prayers with love. They found in their hearts the expressions appropriate to the state of their souls in order to convey to God their filial sentiment and absolute trust.

I advise the young people of France to read these sheets of prayer and think them over. They will find out then how their Lithuanian sisters in bondage discovered God in an era of materialism, which has taken control of the contemporary modern world."

Baltic Women's Council's Activities

The Baltic Women's Council, celebrating this year its 20th anniversary, was ably represented at the June 4-8 Convention of the General Federation of the Women's Clubs held in San Francisco.

Mrs. G. Žilionis, President of the Council, Mrs. V. Leskaitis, Lithuanian President, Mrs. Kurman, Estonian President, and Mrs. O. Gulbis, Latvian President—all brought the plight of the Baltic States to the attention of the 2,000 delegates, representing the 12 million members of the General Federation of Women's Clubs.

Dressed in native costumes and assisted by young compatriots living in San Francisco, the Baltic delegates distributed ACEN literature and other material among the Convention participants. They also delivered 5-minute speeches at the International luncheon, which is considered one of the highlights of the Convention (ACEN News).

● Domininkas Nargelė, the son of the late D. Nargelevičius, former attorney in Kaunas, has been promoted to Major of the Marine Corps in Vietnam.

Paulius Augius. Monograph featuring selected reproductions of works of the late Lith. painter and engraver. Text in Lithuanian and English; edited by A. Kurauskas and V. Saulius. Published by D. Lipčiūtė-Augienė, 6508 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. \$17.50

Aldona Morkūnaitė, Lithuanian tennis champion, Adelaide, Australia. She won this title at the age of 12 and has retained it for the past 4 years. Aldona is also a member of South Australia's volleyball team.

Aldona Morkūnaitė, Australijos lietuvių lauko teniso čempionė, Adelaidės L. S. K. žaidėja. Ji šį titulą laimėjo, būdama 12 metų amžiaus ir laiko jau 4 metus iš eilės. Be to, Aldona yra Pietų Australijos valstijos tinklinio rinktinės žaidėja. Foto B. Borjero

Vincas Ramonas

CROSSES (KRYŽIAI)

Romanas

Angliškai išvertė Milton Stark

Kaina \$4.00

Mykolas Biržiška

TAUTOS KELIAS

Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro atsiminimai, istoriniai duomenys bei mąstymai Lietuvos klausimais. Daug faktų, datų ir vardų.

Recenzentai šią knygą yra pavadinę mažąja mūsų kultūrinio atgimimo enciklopedija. 246 psl. \$3.00

Gaunama LD leidykloje.

LITHUANIA — LAND OF HEROES

Prepared and Edited by
Leonard Valiukas

THIS IS ONE OF THE BEST
BOOKS ON LITHUANIA IN
ENGLISH!

- * Country, people and language
- * Lithuania's fight for freedom
- * Soviet genocidal practices in Lithuania

LAVISHLY ILLUSTRATED

Price: \$4.75

Lithuanian Days Publishers
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.
90029

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

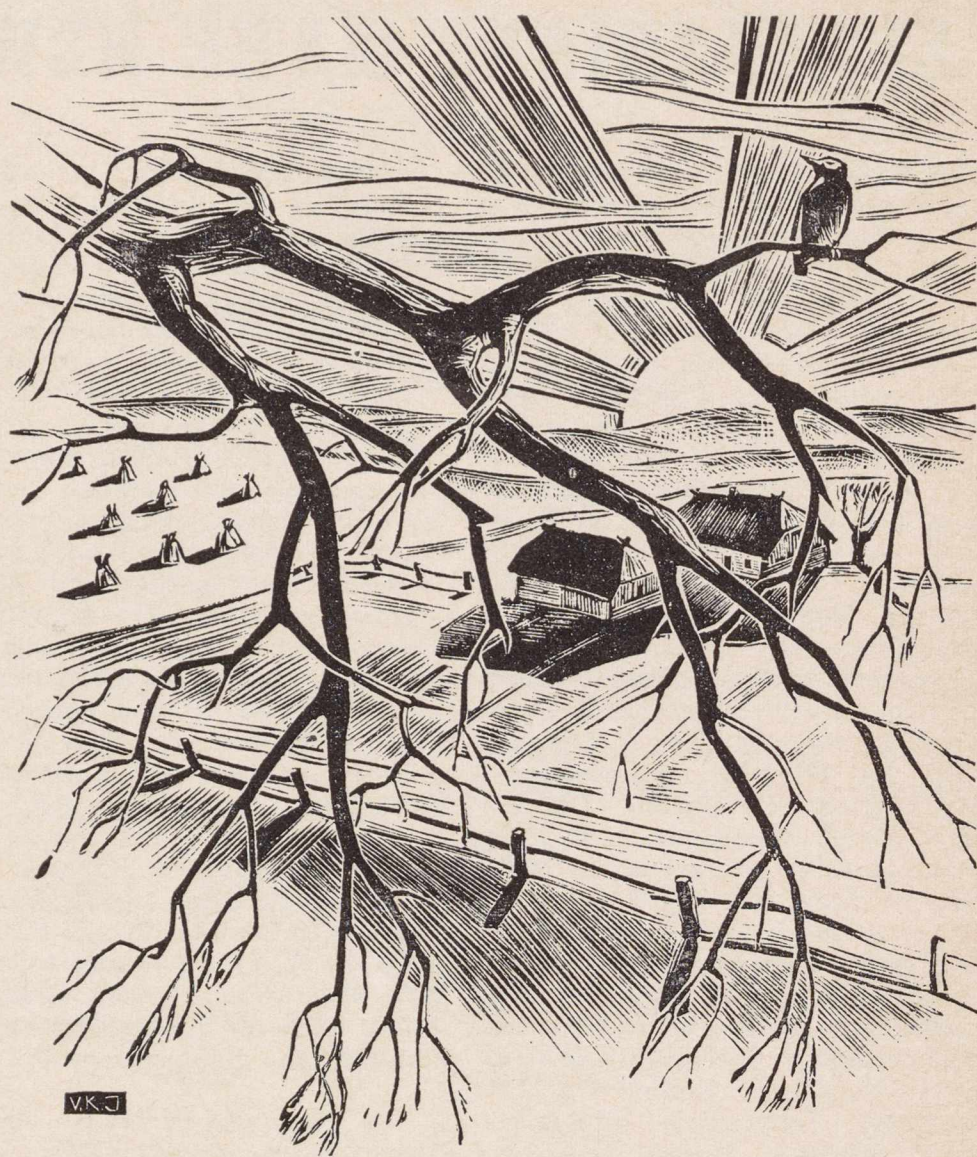

Illustration from "The Seasons".

Woodcut by
V. K. Jonynas

THE SEASONS by K. Donelaitis

This work (over 3,000 lines) has been rendered into English verse by Nadas Rastenis from Baltimore, Md., known for translations of Lithuanian poetry by A. Baranauskas, V. Kudirka, Maironis and others.

The editing is done and foreword is written by Dr. Elena Tumas, professor of English and Comparative Literature at California State College at Fullerton. Mrs. E. Tumas in her own right is a very well known Lithuanian poetess, author of a book of poems, "The Saints and the Kings".

The book is now off print.

The subscription accepted at the

LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, California 90029

Price: \$3.00 — soft cover; \$4.00 — hard cover.

Please send:

() copies of "The Seasons"

Enclosed \$.....

Name

Address

City State Z. C.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR
Transliuojama FM bangomis
šeštadien. nuo 9 val. iki 9 val. 45 m. ryto
is KPPC — 106.7 FM kanalo.
Vedėjas **Bruno Gediminas**.
4023 W. 60th St., Los Angeles, Ca. 90043
Telefonas: AX 5-2260.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Girdima sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93.1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrine
Radijo Programa
Sėkmadieniais — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bango
mis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama **Stepono ir Valentinos Minkų**, gir-
uima nauju laiku

Sėkmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, mu-
zika, dainos ir Magdutes pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

Nuo sausio 22 d. programą perėmė
PETRAS VIŠČINIS
Sėkmad. nuo 11 val. iki 12 val. dienos
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL, Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas.
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209.

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruskos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102.7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo progra-
ma Chicagoje.

Stotis WXRT — radijo banga FM — 93,1
Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeš-
tadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Henrikas Žemelis**.
Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636. tel. GRovehill 6-2242.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI
penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis**.
4249 Lambert Rd., Cleveland 21 Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekv. šeštadienį 8:45—9:45 p.p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 klc.
Pranešėjai: **Patricia Brandza** ir
Algis Zaparackas
Vedėjas Ralph Valatka.
15/56 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 Mc.
Sėkmadieniais 8:30 — 9 val. ryto.
Išleiko radijo klubas.
Klubo pirm. — inz. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Tel. KE 7-9642
Programos redaktoriai ir pranešėjai:
Jonas Kriščiūnas — 846-4245; Kazys Gu-
gelis — 535-6683; Rožė Razauskienė —
2/8-1353; Stasys Garliauskas — 1A 6-1380;
Antanas Janušis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.
Programos vedėjas **A. Dragunevicius**.
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 kilo.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas**,
1016 Schleiter Rd., Hillside, N. J. 07205.
Tel.: 289-0078 (Code 201)
Kultūrinė liet. radijo va. anda ang.ų kalba
per SEION HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmadienio vakarais 8:05 89.5 meg.
vedėjas **J. J. Stukas**.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Nauja radijo programa, pradėta bal.
24 d. girdima kiekvieną **sekmadienį**
nuo 9 val. iki 10 val. ryto.
WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adreass: Romas Kezys, 62-15 69 Place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycli.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos
kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis
kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPII 730 kilocycles
Sėkmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.
41,15 ir 50,34 metrų bangomis
Vedėjas **Dr. J. Gailius**.
Circonvallazione NOMENTANA 162

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sėkmadienio rytą 9:35—10:00 per WHEC
1460 klc.

Išleiko Lietuvių Radijo Klubas

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14521); A. Cieminis, vicep.;
R. Kirsteinas, sekr. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinas, išd.; E. Karklienė, narė.

Programas praveda valdybos nariai ir
šie vedėjai. O. Adomaitienė, A. Dziakonas,
St. Ilgūnas, Br. Krokys, B. Sedičkaitė ir
D. Šiurienė.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 Kilocycles
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6:10 iki 7:00 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams (Adomaitis)
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898

Radijo valanda — Lietuvos atsiminimai
Stotis WWCO, banga 1240
Veikia sekmadieniais 9:35—10:30 A.M.
Vedėjas **Antanas Paliūnas**.
Adresas: 65 Bank St., Waterbury, Conn.
Telef. 754-0141

Washington, D. C.

Nuo gegužės 1 pakeistas transliacijų
laikas ir bangos:
Kasdien 18 val. 30 min. ir 20 val.
Lietuvos laiku 10, 19, 25 ir 31 metr ban-
gomis.
Jos girdimos **vasaros** laiku:
Washington-New York — 11:30 AM ir
1:00 PM.
Chicago — 9:30 AM ir 11:00 AM.
Los Angeles — 8:30 AM ir 10:00 AM.
Vakary Europoj — 4 val. 30 min. vak. ir
6 val vakaro
Pietų Amerikoje — 12:30 p. p. ir 2 v. p.p.
Australijoje (Sydney, Melbourne) — 1:30 v.
ryto ir 3 val. ryto.

Adresas:
Voice of America, Washington 25, D.C.

Wilkes-Barre, Pa.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa
Sėkmadieniais 3—3:30 val. p. p.
Stotis WPTS, 1.000 W. Cn., 1540 Pittston,
Pa.
Radijo komisija: V. Paukštas, kun. B.
Danis, dr. B. Kasas, N. Bajorienė ir vac.
Romanas. Pranešėja N. Bajorienė

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną šeštadienį 5 val. 30 min. pp.
C.M3 stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius**.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Tel.: 609-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Girdima du kartus savaitėje:
Šeštadieniais —
3:30—4:30 p.p. banga 1250
Stotis CHWO-Oakville, Ont, Canada
Sėkmadieniais —
2:00—2:30 p.p. banga 1270
Stotis WFLD, Niagara Falls, N. Y., USA
Programos vedėjas **Jonas R. Simanavičius**.
111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Canada. — Tel. 534-1274.

Tas pats adresas yra ir "Dainos" dovanų
ir plokštelių krautuvė.

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ra.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
"Draugas", J. Karvelis, "Marginiai"
"Terra".

Cicero, Illinois — B. Štangenbergas.
Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas,
V. Taraska.
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa",
St. Anthony's Parish Library.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Hartford, Conn. — V. Nenortas.
Kenosha, Wis. — B. Juška.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Omaha, Nebr. — Kun. L. Musteikis.
Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Aidas", "Romuva"
Woodmant, Conn. — Z. Šaulytė.
Worcester, Mass. — Pr. Pauliukonis.

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
W. Brunswick — A. Vingis.
St. Kilda — N. Butkūnas.
Mirren — J. Rupinskas.
Sydney — Kun. P. Butkus.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas,
P. Misevičius, Time Cigar Store.
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)
Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.
Winnipeg, Man. — Br. Bujokienė.

Venecueloje

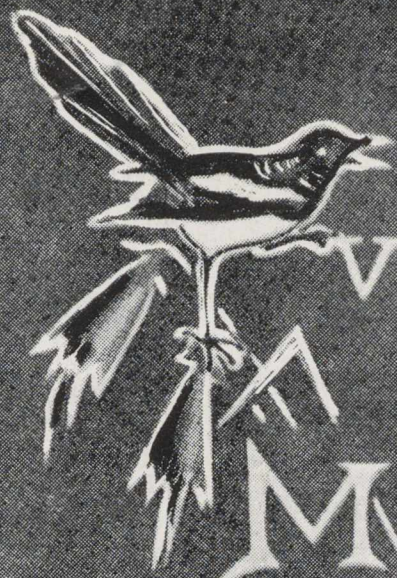
Caracas — Kun. A. Perkumas.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sėkmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas**.
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LD administracija dėkoja visiems,
kurie neraginami atsiuntę 1967 m.
prenumeratos mokestį; prašome ir
kitus nedelsiant atsilyginti; skolos
sunkina žurnalo leidimą.

Pakeitę adresą, tuojau praneškite,
kad nesusitrukdytų žurnalo
siuntimas.

VYTĖ NEMUNĖLIS MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

Viršelį ir daugelį spalvotų iliustracijų piešė dail. V. Stančkaitė-Abraitienė.
Knygos naują laidą išleido Lietuvių Dienų" leidykla. Kaina \$3.00.
Gaunama leidykloje ir pas knygų platintojus.